

« ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΑΡΟΝ, ΜΕΛΛΟΝ »

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
Μ.ΒΕΝΙΕΡΗ-ΙΓΓΛΕΣΗ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ:

Τσάκουμα Αγγελική
Παπαχρήστου Ευαγγελή

ΠΑΤΡΑ, 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α' Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	4
Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΑ.....	4
Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	4
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	6
Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ.....	7
Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ.....	8
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ.....	8
Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ.....	9
ΗΠΕΙΡΟΣ -<<ΜΙΑ ΓΕΦΥΡΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ>>.....	12
Β' Η ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	16
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ.....	16
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.....	16
ΙΣΤΟΡΙΑ.....	17
Η ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΗΜΕΡΑ.....	19
ΟΙ ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.....	20
ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ-ΘΕΡΕΤΡΑ.....	22
ΜΟΥΣΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	22
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	22
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	26
ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ.....	29
ΠΙΝΑΚΩΘΗΚΗ ΑΒΕΡΟΦ.....	30
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ.....	31
ΔΩΔΩΝΗ.....	31
ΒΙΤΣΑ.....	34
ΡΟΔΟΤΟΠΙ.....	35
ΒΡΑΧΟΣΚΕΠΗ ΜΠΟΪΛΑ-ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ.....	36
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ.....	37
ΚΟΝΙΤΣΑ- ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	37
ΣΤΟΑ ΛΟΥΗ.....	38
ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΜΙΣΙΟΥ.....	39
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ.....	40
ΦΥΣΙΚΕΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ.....	42
ΤΟ ΝΗΣΑΚΙ.....	42
ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ.....	42
Η ΛΙΜΝΗ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑ.....	43
Η ΧΑΡΑΔΡΑ ΤΟΥ ΒΙΚΟΥ.....	43
ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ.....	44
EXTREME SPORTS.....	45
RAFTING.....	45
CANYONING.....	46
CANOE ΚΑΥΑΚ.....	47
ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΟ ΠΛΑΓΙΑΣ.....	47
ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΒΟΥΝΟΥ.....	48
ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ- ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ.....	48

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.....	49
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	49
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	50
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.....	52
ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	54
ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	54
ΧΛΩΡΙΔΑ ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑ.....	59
ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	61
ΤΥΠΟΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	61
ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	62
ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ- ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΙΣ.....	63
ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΗ ΚΑΒΑΣΙΛΑ.....	63
ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ.....	64
ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΗ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ.....	64
ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ.....	65
Γ' ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	66
ΑΦΙΞΕΙΣ- ΑΝΑΧΩΡΙΣΕΙΣ.....	67
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΤΩΝ 1993-95.....	71
ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ.....	80
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	81
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	82
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ.....	82
ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ- CAMPING.....	83
CAMPING ΛΙΜΝΟΠΟΥΛΑ.....	84
CAMPING ΑΡΑΧΘΟΣ.....	84
Δ' ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	86
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ.....	86
ΑΠΕΙΛΗ ΕΙΣΟΔΟΥ ΝΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ.....	89
ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ.....	90
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	90
ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ.....	91
ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΑΓΟΡΑΣΤΩΝ.....	92
Ε' ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ- ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	94
ΠΑΡΘΕΝΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Η ΗΠΕΙΡΟΣ.....	94
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ- ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.....	95
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	95
ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ.....	96
ΕΡΓΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ.....	101
ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ.....	102
ΤΟ Γ'ΚΠΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ.....	103
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ- ΣΤΟΧΟΙ.....	104
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	106
Ζ' ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	109

Α΄ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΑ

Ο Τουρισμός αποτελεί σε διεθνές επίπεδο μια από τις κυριότερες πηγές παραγωγής εθνικού προϊόντος, απασχόλησης και ανάπτυξης. Αντιπροσωπεύει περίπου το 10-12% του παγκοσμίου ακαθαρίστου προϊόντος, έχοντας πολυεπίπεδες επιπτώσεις τόσο στην κοινωνία, όσο και στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Επιπρόσθετα, συμβάλλει δραστικά στον περιορισμό του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, τονώνει οικονομικά την περιφέρεια κάθε χώρας και εντείνει την επιχειρηματική δραστηριότητα των επιχειρήσεων που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες που ικανοποιούν άμεσα ή έμμεσα τις τουριστικές ανάγκες ή επιθυμίες των ανθρώπων.

Αρχισε να αναπτύσσεται βαθμιαία και σταθερά μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και κυρίως κατά την διάρκεια της δεκαετίας του '50, αποκτώντας μεγάλη οικονομική σημασία τόσο στις αναπτυγμένες χώρες του πλανήτη, όσο και στις αναπτυσσόμενες. Μέχρι τότε, η τουριστική δραστηριότητα σε κάθε χώρα περιοριζόταν κυρίως σε εγχώριους επισκέπτες, οι οποίοι ανήκαν συνήθως σε ανώτερα οικονομικά και κοινωνικά στρώματα του πληθυσμού. Η μεγάλη ανάπτυξη που πραγματοποιήθηκε από τότε στον τουρισμό, οφείλεται στην αύξηση των πραγματικών προσωπικών διαθέσιμων εισοδημάτων και στην αύξηση του ελεύθερου χρόνου, με αποτέλεσμα να ταξιδεύουν πλέον πολλοί περισσότεροι άνθρωποι, εντός στην χώρα στην οποία διαμένουν ή και εκτός αυτής, ανεξάρτητα από την κοινωνική τάξη στην οποία ανήκουν.

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το φαινόμενο του τουρισμού έχει τις απαρχές του στην αρχαιότητα, παρ'ότι έχει περάσει από πολλά και διαφορετικά στάδια εξέλιξης μέχρι να φθάσει στη σημερινή του μορφή. Ένα από τα πρώιμα στάδια του μπορεί να διαφανεί ακόμα και στον ιερό θεσμό της φιλοξενίας που ίσχυε στην Αρχαία Ελλάδα, η οποία προσφερόταν αφιλοκερδώς και αδιακρίτως σε ταξιδιώτες των οποίων οι μετακινήσεις γινόταν κυρίως για θρησκευτικούς και εμπορικούς λόγους ή λόγους υγείας. Στα μετέπειτα χρόνια αρχίζει να φαίνεται η οικονομικοκοινωνική διάσταση του τουρισμού και να αναπτύσσεται ως ξεχωριστός και ιδιαίτερος κλάδος. Αρχικά είχε τη μορφή μετακίνησης σε χειμερινές ή θερινές κατοικίες και αποτελούσε προνόμιο των λίγων και των οικονομικά εύρωστων, επιδεικνύοντας μ'

αυτόν τον τρόπο το κοινωνικό τους κύρος. Μετά το τέλος, όμως, του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο χαρακτήρας του τουρισμού αλλάζει ριζικά, παίρνοντας σταδιακά τη μορφή με την οποία τον γνωρίζουμε σήμερα. Η ραγδαία του ανάπτυξη είχε, δε, ως αποτέλεσμα να συγκροτεί σήμερα τη μεγαλύτερη βιομηχανία στον κόσμο και ν' αποτελεί ένα παγκοσμίου σημασίας οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Παρά την τεράστια οικονομική σημασία του, κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει τις επιπτώσεις του τουρισμού τόσο σε κοινωνικό όσο και πολιτιστικό και περιβαλλοντικό επίπεδο, κι' αυτό γιατί, για να μπορεί να είναι ολοκληρωμένη η ανάπτυξη του, πρέπει να έχει ως γνώμονα το σεβασμό στο περιβάλλον, την προστασία και ανάπτυξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, και όλα αυτά χρησιμοποιώντας ως μέτρο τον άνθρωπο. Ιδιαίτερα τις τελευταίες δεκαετίες, με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου, την εξέλιξη των μεταφορικών μέσων και την αύξηση του εισοδήματος, ο τουρισμός έχει πλέον γίνει όχι μόνο προσιτός σ' ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών τάξεων, αλλά και αναγκαίος για την κάλυψη των νέων ψυχολογικών αναγκών που έχουν προκύψει από την αστικοποίηση και την έντονη βιομηχανοποίηση των αναπτυσσόμενων χωρών.

Όσον αφορά τον οικονομικό τομέα, η συμβολή του είναι καταλυτική, καθώς τα έσοδα από τον τουρισμό αποτελούν περίπου το 1/3 της αξίας του παγκοσμίου εμπορίου σε υπηρεσίες. Για κάποιες χώρες, ιδιαίτερα ανάμεσα στις αναπτυσσόμενες, των οποίων η βιομηχανία είναι περιορισμένη, ο τουρισμός αποτελεί μια από τις σημαντικότερες οικονομικές δραστηριότητες, διαμορφώνοντας το ακαθάριστο εθνικό προϊόν δημιουργώντας θέσεις εργασίας, ανεβάζοντας έτσι το βιοτικό επίπεδο και την ποιότητα ζωής.

Ανάμεσα στις χώρες αυτές που η <<βαριά βιομηχανία >> τους είναι ο τουρισμός, εντάσσεται και η Ελλάδα. Η τουριστική ανάπτυξη της χώρας ξεκίνησε από την δεκαετία του '50, έχοντας φθάσει σήμερα στο σημείο ν' αποτελεί έναν αδιαμφισβήτητα δημοφιλή τουριστικό προορισμό παγκοσμίως. Παρά τα αναμφίβολα πλεονεκτήματα της Ελλάδας συγκριτικά με άλλους τουριστικούς προορισμούς, όπως το φυσικό της κάλλος, η πλούσια πολιτιστική της κληρονομιά και η παραδοσιακή φιλοξενία των Ελλήνων, έχει ως αποτέλεσμα, να μην αξιοποιηθεί σωστά η φέρουσα ικανότητα των περισσότερων τουριστικών περιοχών της.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο κλάδος του τουρισμού στη χώρα μας είναι ένας από τους πλέον ισχυρούς, με δυναμική ανάπτυξη και καθοριστική συμβολή στην εθνική οικονομία και για το λόγο αυτό θεωρείται πολύ σημαντικός, αν και αρκετές φορές δεν τυγχάνει ανάλογης προσοχής από τους εκάστοτε κυβερνώντες, διότι η πολιτική τουριστικής ανάπτυξης που ακολουθείται, θεωρείται αποσπασματική και απρογραμματίστη.

Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 15^η θέση σε αφίξεις παγκοσμίως, αντιπροσωπεύει το 1,8% των παγκοσμίων αφίξεων και τη 10^η θέση ως προς τα τουριστικά έσοδα, κάτι που αντιστοιχεί στο 1,9% των παγκοσμίων εσόδων. Η συμμετοχή του ελληνικού τουρισμού στο ΑΕΠ αγγίζει πλέον το 18%, η εισαγωγή συναλλάγματος είναι μεγαλύτερη των 9 δις δολαρίων ετησίως, η συμβολή του συγκεκριμένου κλάδου στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης είναι μεγαλύτερη από 16% και η συμβολή στις επενδύσεις μεγαλύτερη από 22% αλλά παρ' όλα αυτά αντιμετωπίζεται από την πολιτεία, ως δευτερεύων οικονομικός παράγοντας.

Ένα από τα σοβαρότερα μειονεκτήματα του ελληνικού τουρισμού είναι η έλλειψη περιφερειακής ανάπτυξης, καθώς η κατανομή των τουριστικών ροών παρουσιάζει μεγάλη ασυμμετρία ως προς τις χωρικές ενότητες υποδοχής των τουριστών, οι οποίες βρίσκονται συγκεντρωμένες σε ποσοστό 70%, σε μόλις 7 νομούς της χώρας. Αλλά μειονεκτήματα, είναι η μεγάλη εξάρτηση από τον μαζικό τουρισμό και τους μεγάλους tour operators, το γεγονός ότι το 85% των αλλοδαπών τουριστών επισκέπτεται τη χώρα μας αεροπορικώς, η εποχικότητα που χαρακτηρίζει τον ελληνικό τουρισμό, ο αυξημένος ανταγωνισμός από άλλες μεσογειακές χώρες και η έλλειψη κατάλληλα καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού στον κλάδο.

Τέλος θα πρέπει να τονίσουμε ότι παρατηρούνται στη χώρα μας μεγάλες προκαταλήψεις στον τρόπο διανομής των τουριστών στους εγχώριους τόπους προορισμού, ανάλογα με τη χώρα προέλευσης, αν και τα τελευταία χρόνια υπάρχει ύφεση αυτού του φαινομένου. Χαρακτηριστικά πρέπει ν' αναφέρουμε ότι το 1985 το 1/3 των Άγγλων τουριστών που επέλεγε την Ελλάδα προωθούνταν στην Κέρκυρα, η Κρήτη αποτελούσε τον τόπο προορισμού της πλειοψηφίας των Γερμανών τουριστών και τα Δωδεκάνησα τον τόπο όπου συγκεντρώνονταν οι Σκανδιναβοί τουρίστες.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Στη χώρα μας, από τις αρχές της δεκαετίας του '50 μέχρι και σήμερα, η ανάπτυξη του τουρισμού βασίστηκε στη γεωγραφική της θέση και τις κλιματολογικές της συνθήκες, αλλά και στην ανάδειξη των αρχαιολογικών της χώρων και των μνημείων του αρχαίου ελληνικού τουρισμού. Οι τουρίστες άλλων χωρών που επισκέπτονται την Ελλάδα, τη θεωρούν ως ένα φθηνό προορισμό για διακοπές, με ιδανικές κλιματολογικές συνθήκες για να μπορέσουν να απολαύσουν τις ατέλειωτες παραλίες της, τη μεγάλη ηλιοφάνεια κ.λ.π. Αυτό που σκιαγραφεί τη μορφή της τουριστικής ανάπτυξης αρνητικά, είναι η ανεπαρκής διοικητική αποκέντρωση, που έχει ως συνέπεια την έλλειψη εξειδικευμένων τουριστικών δομών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Ο τομέας του τουρισμού άρχισε να αναπτύσσεται από τις αρχές της δεκαετίας του '50, μετά το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου και σε μακροχρόνια βάση, οι αφίξεις των τουριστών στη χώρα μας σημειώνουν ανοδική τάση. Όμως, σε σχέση με τη δεκαετία του 1980, ο ρυθμός αύξησης των αφίξεων τη δεκαετία του 1990 σημείωσε σημαντική πτώση, κάτι που συνεχίζεται τη δεκαετία που διανύουμε.

Οι ραγδαίες εξελίξεις που σημειώνονται σε διεθνές επίπεδο, σε συνδυασμό με το ότι οι φορείς που έχουν την ευθύνη για την χάραξη και άσκηση της τουριστικής πολιτικής αντιδρούν με αργούς ρυθμούς σε αυτές, οδήγησαν τον τουρισμό στη χώρα μας στο να διέρχεται τα τελευταία χρόνια τη χειρότερη κρίση των τελευταίων 30 ετών.

Οι συνδικαλιστικές ενώσεις των επαγγελματιών του κλάδου, θορυβημένες από την παρατεταμένη κρίση, φοβούνται ότι αν η πολιτεία δεν δώσει άμεσες λύσεις στα συσσωρευμένα και πιεστικά προβλήματα του κλάδου με τη χάραξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος τουριστικής πολιτικής, οι εξελίξεις θα αποβούν δραματικές για πολλούς εργαζόμενους, αλλά και για πολλές περιφέρειες της χώρας.

Πρέπει να τονίσουμε ακόμη, ότι η χώρα μας είναι από τους φθηνότερους προορισμούς παγκοσμίως, κάτι που αντανακλά την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών. Επίσης, κατά την διάρκεια 1990-2000 είχαμε το χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης (3,2) μεταξύ 8 άμεσα ανταγωνιστικών χωρών, ενώ είμαστε ουραγοί και στον χειμερινό τουρισμό. (μόλις στο 1/3 των ανταγωνιστριών χωρών)

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Η Περιφέρεια Ηπείρου αποτελείται από τους 4 Νομούς: Νομός Άρτας με έδρα την Άρτα, Νομός Θεσπρωτίας με έδρα την Ηγουμενίτσα, Νομός Ιωαννίνων με έδρα τα Ιωάννινα, Νομός Πρέβεζας με έδρα την Πρέβεζα .

Βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο της Ελλάδας, νότια της Αλβανίας, ανάμεσα στο Ιόνιο Πέλαγος, τον Αμβρακικό κόλπο και την οροσειρά της Πίνδου και συνορεύει μ' ένα μεγάλο τμήμα του ηπειρωτικού κορμού της χώρας(Θεσσαλία, Δυτική Μακεδονία και Δυτική Ελλάδα

Έχει πλούσιο φυσικό περιβάλλον, με άφθονα δάση, μοναδική χλωρίδα και πανίδα και σπάνια φυσική ομορφιά. Διαθέτει εθνικούς δρυμούς και υδροβιότοπους ενώ το υπέδαφος είναι πλούσιο σε μη μεταλλικά ορυκτά. Έχει εκτεταμένα παράλια και στους τρεις νομούς που βρέχονται από τη θάλασσα του Ιονίου Πελάγους και του Αμβρακικού κόλπου.

Υπάρχουν τέσσερις βασικές ζώνες στην Περιφέρεια:

α) η παράκτια ζώνη των νομών Πρεβέζης και Θεσπρωτίας, η οποία χαρακτηρίζεται από την τουριστική ανάπτυξη, τις θαλάσσιες μεταφορές και τη αλιεία, και συγκεντρώνει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες,

β) η ζώνη των ορεινών όγκων που εκτείνεται κατά μήκος του ανατολικού ορίου της Περιφέρειας στους νομούς Ιωαννίνων (Ζαγόρι, Μέτσοβο, Κόνιτσα, βόρεια Τζουμέρκα) και Άρτης (κεντρικά και νότια Τζουμέρκα) και παρουσιάζει δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης, βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει (παραδοσιακοί οικισμοί, ιστορική – πολιτιστική κληρονομιά, περιοχές φυσικού κάλλους),

γ) η ζώνη γεωργικής γης με δυνατότητα υψηλής απόδοσης, η οποία περιλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της Περιφέρειας (τμήματα των νομών Πρέβεζας και Άρτας) και στην οποία συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος των αρδευτικών έργων και

δ) η ευρύτερη ζώνη των ορεινών και ημιορεινών περιοχών. Η τελευταία αυτή ζώνη, που είναι και η πλέον εκτεταμένη, παρουσιάζει περιορισμένες αναπτυξιακές δυνατότητες, λόγω της ορεινότητας του εδάφους και της γεωγραφικής απομόνωσης. Οι μόνες πεδινές εκτάσεις είναι των νομών Άρτης και Πρεβέζης, καθώς και οι κοιλάδες των

ποταμών Αχέροντα και Θύαμη. Οι κυριότεροι ποταμοί είναι ο Αώος, ο Θύαμις, ο Αχέροντας, ο Λούρος και ο Άραχθος, και σημαντικότερη λίμνη αυτή των Ιωαννίνων.

Η Ήπειρος διαθέτει πολλά μνημεία όλων των ιστορικών περιόδων (αρχαίο θέατρο Δωδώνης, αρχαία Νικόπολις, βυζαντινές εκκλησίες και μοναστήρια, παραδοσιακοί οικισμοί, πέτρινα γεφύρια κ.α). Διαθέτει εξαιρετικά συγκριτικά πλεονεκτήματα (καθαρές ακτές, θαυμάσια τοπογραφία, αρχαιολογικά μνημεία, εθνικούς δρυμούς, τοπική πολιτιστική παράδοση, παραδοσιακούς οικισμούς –Μέτσοβο, Ζαγοροχώρια- ιστορική παράδοση κ.α) για την ανάδειξη του τουρισμού (εναλλακτικές μορφές) και του πολιτισμού ως κύριων εστιών ανάπτυξης. Απευθύνεται κυρίως στον εσωτερικό τουρισμό, δεν διαθέτει καταλύματα υψηλής ποιότητας σε επαρκή αριθμό και η μέση διάρκεια διαμονής είναι πολύ χαμηλή.

Ο τομέας της υγείας και της παιδείας αποτελούν δύο από τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα (Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, 5 Γενικά Νοσοκομεία, Κέντρα υγείας, Πανεπιστήμιο, 4 ΤΕΙ).

Στην Περιφέρεια υπάρχει σημαντικός αριθμός ευαίσθητων ή/ και προστατευόμενων περιοχών, στις οποίες περιλαμβάνονται δύο εθνικοί δρυμοί, μια περιοχή RAMSAR, είκοσι δύο περιοχές υποψήφιας για ένταξη στο υπό κατάρτιση Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000, ένα μνημείο φύσης, δύο προστατευόμενα τοπία (αισθητικά δάση) και 30 περιοχές CORINE

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ο τουρισμός μπορεί να θεωρηθεί ως ένα γεωγραφικό φαινόμενο, καθώς προϋποθέτει το ταξίδι από μια περιοχή σε κάποια άλλη. Διαφέρει όμως δραματικά σε δομή, μορφή και λειτουργία από τόπο σε τόπο, δημιουργώντας τοπικούς κλάδους που καθορίζονται από τα γεωγραφικά όρια κάθε περιοχής. Οι διαφορές έγκειται στους τουρίστες που προσελκύει κάθε περιοχή, στο κλίμα που επικρατεί, στο βαθμό της οικονομικής ανάπτυξης, στην τουριστική υποδομή που υπάρχει, στους τύπους των αξιοθέατων και στην προηγούμενη τουριστική εμπειρία της περιοχής

Η Ήπειρος είναι μια από τις φτωχότερες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς οι ρυθμοί ανάπτυξης της είναι πολύ χαμηλή, ενώ παράλληλα υπάρχει μια γεωγραφική απομόνωση από την υπόλοιπη Ελλάδα, λόγω της οροσειράς της Πίνδου.

Ο τουρισμός αποτελεί ίσως μοναδική διέξοδο για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Ηπείρου, κάτι που θα πρέπει ν' αντιληφθούν εγκαίρως όλοι οι

εμπλεκόμενοι φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, ώστε να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες. Η διεθνής, αλλά και η ελληνική εμπειρία έχουν δείξει ότι όσες περιφέρειες έχουν σημειώσει αξιόλογη τουριστική ανάπτυξη, έχουν πληγεί λιγότερο από την ανεργία και την μετανάστευση του πληθυσμού.

Η περιφέρεια Ηπείρου διαθέτει εξαιρετικά συγκριτικά πλεονεκτήματα για την ανάδειξη του τουρισμού (**κυρίως των εναλλακτικών μορφών τουρισμού**) και του πολιτισμού σε κύριες εστίες ανάπτυξης. Τα συγκριτικά αυτά πλεονεκτήματα δεν έχουν αξιοποιηθεί ικανοποιητικά μέχρι σήμερα. Η περιφέρεια απευθύνεται κυρίως στον εσωτερικό τουρισμό, δεν διαθέτει καταλύματα υψηλής ποιότητας σε επαρκή αριθμό και η μέση διάρκεια διαμονής είναι πολύ χαμηλή (κατά μέσο όρο 3 διανυκτερεύσεις έναντι 6 για το σύνολο της χώρας για αλλοδαπούς επισκέπτες και κάτω των 2 διανυκτερεύσεων έναντι 2,5 για τους έλληνες επισκέπτες).

Στην Ήπειρο

είστε καλοδεχούμενοι,

είστε φιλοξενούμενοί μας!

ΗΠΕΙΡΟΣ – «ΜΙΑ ΓΕΦΥΡΑ ΣΥΝΕΣΗΣ»

Ήπειρος Τόπος Γεφυριών

Τα γεφύρια της Ηπείρου είναι σύμβολο αυτού του αρχαίου τόπου. Είναι μία πανέμορφη υπενθύμιση του παρελθόντος. Αλλά σήμερα, έχουν ένα νέο ρόλο. Τώρα μπορούν να βοηθήσουν τους διορατικούς ταξιδευτές και τους οικολογικούς τουρίστες να ανακαλύψουν τα μυστικά αυτού του ξεχωριστού τόπου. Η Ήπειρος υποδέχεται θερμά τους ταξιδιώτες που θέλουν να μοιραστούν τους θησαυρούς της και να σεβαστούν τους ανθρώπους και το περιβάλλον της.

Η γέφυρά σας με τη φύση

Για τους λάτρεις της φύσης, η Ήπειρος είναι ένας παράδεισος. Τα άγρια ποτάμια και τα βουνά με τις χιονισμένες βουνοκορφές αποτελούν ένα προστατευμένο φυσικό περιβάλλον για μία εκπληκτική ποικιλία άγριας φύσης. Λύκοι και καφέ αρκούδες τριγυρίζουν ακόμη σε αυτόν τον τόπο και χρυσοί αετοί σκίζουν τους ουρανούς του. Εκατοντάδες σπανίων και μοναδικών ειδών άγριων λουλουδιών ευδοκιμούν ανενόχλητα. Τα μεγάλα φυσικά δάση στεγάζουν δεκάδες είδη πουλιών, όπως επίσης και τα ποτάμια και τα λιβάδια. Οι Ηπειρώτες είναι περήφανοι για την περιοχή τους, την άγρια ζωή της και φροντίζουν για την διατήρησή της. Είναι επίσης περήφανοι για το Ιόνιο πέλαγος και τα πεντακάθαρα νερά του, για τις πανέμορφες παραλίες και τους μοναδικούς υγροβιότοπους του.

αισθάνεται ο επισκέπτης.

Η γέφυρά σας στην γαλήνη

Η Ήπειρος είναι ένας ήσυχος τόπος ο οποίος προσφέρει γαλήνη και ηρεμία γι' αυτούς που έχουν κουραστεί από τον θόρυβο και τις πιέσεις της ζωής και της εργασίας στην πόλη. Είναι ένας τόπος όπου η χαλάρωση έρχεται φυσικά. Τίποτα δεν ταρασσει την αίσθηση της καλοπέρασης την οποία

Η γέφυρά σας με το παρελθόν

Η περιοχή της Ηπείρου είναι πλούσια σε μαρτυρίες της μεγάλης και λαμπρής ιστορίας της. Το παρελθόν αναβιώνει για τον επισκέπτη στις αρχαιολογικές τοποθεσίες της, στα πολυάριθμα μοναστήρια και ναούς, στα κάστρα και στα παραδοσιακά χωριά της, στις παλιές εκκλησίες, στους παλιούς νερόμυλους και τα γεφύρια της. Η ιστορία είναι ζωντανή εδώ στους ανθρώπους της Ηπείρου. Είναι ζωντανή στις ιστορίες τους, στην μουσική τους και στον τρόπο ζωής τους. Αυτός είναι ένα τόπος όπου το χτες με το σήμερα συνδυάζονται αρμονικά, μία πηγή απόλαυσης για τον επισκέπτη, ένας τόπος που γεμίζει περηφάνεια τους κατοίκους του.

Η γέφυρά σας στην περιπέτεια

Η Ήπειρος είναι ιδανικός προορισμός για αυτούς που ψάχνουν για περιπέτεια. Υπάρχουν πολλά ποτάμια, ξέχειλα με διάφανο νερό, για να δαμάσετε. Ψηλά βουνά για να κατακτήσετε τις κορυφές τους. Βαθιές σπηλιές για να τις εξερευνήσετε. Υπάρχουν άπειρες προκλήσεις για αυτούς που ψάχνουν για περιπέτεια σε άγρια τοπία όπου σπάνια θα συναντήσετε άλλο άνθρωπο.

Η γεφυρά σας στις αθλητικές δραστηριότητες

Αυτή η ποικιλόμορφη περιοχή προσφέρει πολλές ευκαιρίες για όλων των ειδών τα σπορ. Υπάρχουν δυνατότητες στην Ήπειρο για ποδηλασία, πεζοπορία και ιπασία σε όλη τη διάρκεια του έτους. Το χειμώνα μπορείτε να κάνετε σκι και χιονοσανίδα σε παρθένο χιόνι. Μπορείται να κολυμπήσετε, οποιαδήποτε στιγμή, στα καθαρά νερά ή να κάνετε ιστιοπλοΐα στο Ιόνιο. Μπορείτε να απολαύσετε μία πανοραμική άποψη της περιοχής από ένα ανεμοπλάνο, ή να πάτε για rafting και καγιάκ στα ποτάμια της.

Η γέφυρά σας στην υγιεινή διαβίωση

Όλα στην Ήπειρο βοηθούν τον επισκέπτη να απολαύσει ένα υγιεινό τρόπο ζωής κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του. Από τον καθαρό αέρα και τα πεντακάθαρα νερά έως τα φρέσκα προϊόντα που χρησιμοποιούνται στα τοπικά εστιατόρια και στα παραδοσιακά καφενεία. Κάθε πλευρά της ζωής σε αυτήν την περιοχή είναι υγιεινή. Υπάρχουν επίσης αρκετά γνωστά ιαματικά λουτρά που προσφέρουν ένα ποικίλο πρόγραμμα κούρας για τους επισκέπτες.

Η γέφυρά σας στο καλό φαγητό

Η Ήπειρος έχει πλούσια γαστρονομική παράδοση βασισμένη στη χρήση υψηλής ποιότητας τοπικών προϊόντων. Τα μενού ποικίλουν ανάλογα με τις εποχές, αντανακλώντας ό,τι καλύτερο έχει να προσφέρει η φύση στη διάρκεια του έτους. Το αρνάκι και το βοδινό είναι νοστιμότητα μαγειρεμένα σκέτα ή σε ένα από τα παραδοσιακά πιάτα. Αλλά και οι χορτοφάγοι λατρεύουν επίσης την Ήπειρο, η οποία τους προσφέρει ποικιλία πιάτων νόστιμων λαχανικών της περιοχής. Διάφορα πιάτα ψαριών από τους υγροβιότοπους του Αμβρακικού και της Σαγιάδας καθώς και από τα πεντακάθαρα νερά του Ιονίου, είναι μέρος του μοναδικού παραδοσιακού μενού. Το ψάρι από τη λίμνη είναι η σπεσιαλιτέ της πρωτεύουσας των Ιωαννίνων, ενώ τα τοπικά τυριά είναι ένα εξέχον γνώρισμα σε πολλά μενού. Το φαγητό γίνεται καλύτερο με τη χρήση φρέσκων βοτάνων που φυτρώνουν στους παραδοσιακούς λιθόκτιστους οικισμούς. Υπάρχει ακόμα και ένα τοπικό ποτό, το τσίπουρο, απόσταγμα σταφυλιών, το οποίο παράγεται τοπικά εδώ και πολλές γενιές.

Η γέφυρά σας στις παραδοσιακές τέχνες

Η Ήπειρος είναι φημισμένη για την παραδοσιακή καλλιτεχνική βιοτεχνία και οικοτεχνία, που μπορούν να απολαύσουν οι σημερινοί επισκέπτες της. Σε παραδοσιακά εργαστήρια θα συναντήσετε αργυροχρυσοχόους και ξυλογλύπτες να δημιουργούν πανέμορφα στολίδια ή αντικείμενα καθημερινής χρήσης, τα οποία μπορείτε να αγοράσετε στα τοπικά μαγαζιά. Επισκεφθείτε ένα σπίτι όπου οι γυναίκες του χωριού κατασκευάζουν κουβεντιάζοντας περίτεχνα δαντελωτά μαντηλάκια και τραπεζομάντηλα ή δείτε έναν εξειδικευμένο μεταλλουργό τεχνίτη να χτυπάει σκεύη από κασσίτερο ή ασήμι και να δημιουργεί πιάτα και στολίδια. Υπάρχουν εκατοντάδες τεχνίτες στην Ήπειρο που κατασκευάζουν πανέμορφα αντικείμενα τα οποία μπορείτε να αγοράσετε στα τοπικά μαγαζιά.

Η γέφυρά σας με τη θάλασσα

Η Ήπειρος αντικρύζει τη θάλασσα, το πανέμορφο Ιόνιο Πέλαγος, με τα πεντακάθαρα γαλάζια νερά του. Δελφίνια και ψαράδες μοιράζονται αυτά τα νερά και τα λιμάνια, γεμάτα με γραφικά κτίρια, διάσπαρτα κατά μήκος της ακτής, χωρισμένα από μακριές αμμουδιές όχι πολυσύχναστες. Αυτές είναι οι παραλίες τις οποίες συνήθως βλέπουμε μόνο στα όνειρά μας!

Μια γέφυρα για όλες τις εποχές

Η Ήπειρος έχει να προσφέρει κάτι κάθε μέρα του χρόνου. Το χειμώνα ένα πέπλο χιονιού προσθέτει στην ομορφιά των βουνών της και τα κάνει ένα παράδεισο για λάτρεις χειμερινών σπορ. Μπορείτε να περάσετε βραδιές γλεντιού στους παραδοσιακούς ξενώνες μαζεμένοι γύρω από τη φωτιά. Η άνοιξη φέρνει ένα πλούτο χρωμάτων, καθώς εκατοντάδες είδη λουλουδιών ανθίζουν στα λιβάδια και τις πλαγιές. Το καλοκαίρι έχει μεγάλες ημέρες και ζεστό ήλιο, ενώ το φθινόπωρο η Ήπειρος καλύπτεται με τα χρώματα της εποχής καθώς τα φύλλα παίρνουν ένα χρυσαφένιο χρώμα.

Ο καιρός στην Ήπειρο δεν είναι ποτέ πολύ ζεστός ή πολύ κρύος και η περιοχή δεν κατακλύζεται ποτέ από τουρίστες. Είναι ένας τόπος τον οποίο μπορεί κανείς να απολαύσει όλο τον χρόνο.

Ήπειρος- Μια Γέφυρα για Σένα!

Η Ήπειρος έχει εκατοντάδες "γεφύρια" για όλες τις προτιμήσεις, όλων των σχημάτων, μεγεθών και τεχνικής. Είναι σίγουρο ότι θα βρείτε αυτό που σας ταιριάζει. Ελάτε να βρείτε τη ΔΙΚΗ ΣΑΣ γέφυρα στην Ήπειρο.

Β΄ Η ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ο νομός Ιωαννίνων είναι ο μεγαλύτερος σε έκταση (4,890 τ.χλμ.) και πληθυσμό (158,193 κατ) από τους 4 νομούς που αποτελούν την Ήπειρο. Καταλαμβάνει το ΒΔ τμήμα της Ηπείρου και συνορεύει στα Βόρεια με την Αλβανία , στα Ανατολικά με τους νομούς Καστοριάς και Γρεβενών και στα ΝΑ με το νομό Τρικάλων , στα Νότια με τους νομούς Άρτας και Πρέβεζας και τέλος στα δυτικά με το νομό Θεσπρωτίας.

Ο νομός Ιωαννίνων είναι μια από τις ορεινότερες περιοχές της Ελλάδας , καθώς και το μεγαλύτερο μέρος της επιφάνειας καταλαμβάνεται απο τα δυτικά παρακλάδια της οροσειράς της Πίνδου. Τα κυριότερα ποτάμια του νομού Ιωαννίνων Αώος , που πηγάζει απο την περιοχή Μετσόβου και μετά από διαδρομή 250 χλμ. εκβάλλει στο Ανδριατικό πέλαγος , ο παραπόταμος του Αώου Σαραντάπορος , ο Άραχθος που επίσης πηγάζει απο την περιοχή Μετσόβου και χύνεται στον Αμβρακικό κόλπο μετά από διαδρομή 143 χλμ , ο Θυάμης που πηγάζει απο το όρος Μερόπη και χύνεται στο στενό της Κέρκυρας και ο Πούρος γνωστότερος για το υδροηλεκτρικό φράγμα του που χρησιμεύει όχι μόνο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και για την άδρευση της περιοχής. Άλλοι ποταμοί είναι ο Δρινός κατεξοχήν ποταμός της Αλβανίας που πηγάζει απο την περιοχή Πωγωνίου, ο Βοϊδομάτης και ο Διπόταμος που με τα νερά του τροφοδοτεί την Παμβώτιδα.

Το κλίμα του νομού είναι ηπειρωτικό και κάπως βροχερό.

Ο νομός διαθέτει ελάχιστες πεδιάδες με κυριότερη αυτή των Ιωαννίνων. Μεγάλο μέρος του νομού , ιδίως στις περιοχές Ζαγορίου και Μετσόβου καλύπτεται από δάση με πεύκα , έλατα , οξιές , βελανιδιές και καστανιές.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ονομασία της πόλεως οφείλεται σύμφωνα με τις δύο επικρατέστερες εκδοχές είτε στο μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου που υπήρχε στην παλιά πόλη , στο σημερινό κάστρο που υψώνεται στα Ανατολικά της πόλης και που εισχωρεί σαν μικρή χερσόνησος μέσα στη λίμνη , είτε στον Ιωάννη υιό του Αλεξίου Κομνηνού που υπήρξε ο πρώτος οικιστής της πόλεως.

Ο Μ.Φιλήντας , ωστόσο στο βιβλίο « Ελληνική Γλωσσογνωσία και γλωσσογραφία » (Αθήνα-1927) υποστηρίζει ότι η ονομασία Ιωάννινα οφείλεται στην Αραβική λέξη Αγιάν που την πήραν οι Τούρκοι και τη μεταχειρίστηκαν για τίτλο στους διοικητικούς άρχοντες της περιοχής.

Η πόλη των Ιωαννίνων ιδρύθηκε κατά τον 6^ο αιώνα επί αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Η πρώτη γραπτή αναφορά της πόλεως γίνεται από την Άννα Κομνηνή στην περίφημη ‘ Αλεξιάδα’ της , όπου αναφέρεται η κατάληψη των Ιωαννίνων από τους Νορμανδούς του Βοημούνδου , ο οποίος , στη συνέχεια οχύρωσε την πόλη , σκάπτοντας τάφρο και ανακαινίζοντας το κάστρο.

Το 1204 μ.Χ. ο Μιχαήλ Άγγελος Κομνηνός ίδρυσε το ‘ Δεσποτάτο της Ηπείρου ’ που είχε ως πρωτεύουσα τα Ιωάννινα μέχρι το θάνατό του και τη μεταφορά της πρωτεύουσας του δεσποτάτου στην Άρτα .Μετά το θάνατο του Δεσπότη της Ηπείρου της δυναστείας των Άγγελων Κομνηνών , Θωμά του Α’ , τα Ιωάννινα πέρασαν στην κυριαρχία του Βυζαντίου , οπότε και επαυξήθηκε η ακμή τους. Στη συνέχεια καταλήφθηκαν από τον Σέρβο βασιλιά Στέφανο Δουσάν , πέρασαν στην κυριαρχία του επίσης Σέρβου Θωμά Προλούμποβιτς (1367-1384) και των Ιταλών Esau Buondellmonti (1385-1411) και Carlo Jocco της Κεφαλλονιάς (1411-1421).Οι συνεχείς διαμάχες ανάμεσα στους κληρονόμους αυτού του τελευταίου οδήγησαν στην κατάληψη της πόλεως από τους Τούρκους. Η πρώτη προσπάθεια αποτινάξεως του Τουρκικού ζυγού πραγματοποιήθηκε με την πρωτοβουλία του επισκόπου Τρίκης και Σταγών Διονυσίου το 1611.Η επαναστατική κίνηση όμως , όχι μόνο κατεστάλη , αλλά είχε σαν αποτέλεσμα την κατάργηση των ελαχίστων προνομίων που είχαν παραχωρηθεί προηγουμένως , όπως για παράδειγμα το απαραβίαστο των Εκκλησιών , τη διατήρηση των τιμαριών και την εγκατάσταση Τούρκων εντός του κάστρου.

Η εγκατάσταση των Τούρκων στο κάστρο είχε σαν αποτέλεσμα την αναγκαστική εξάπλωση της πόλεως έξω από αυτό, γεγονός το οποίο οφείλεται η δημιουργία νέων βιοτεχνιών και εμπορίου , από μια πανίσχυρη οικονομικά αστική τάξη.

Η παράδοση των Γιαννιωτών στην ασημουργία συνεχίστηκε μέχρι το 19^ο αιώνα , οπότε και οι Αθανάσιος Τζημούρας και Γ. Μπάφας δημιούργησαν με έδρα το χωριό Καλάρρυτες μια σειρά από αξιοθαύμαστες εκκλησιαστικές ασημουργίες.

Εκείνη την περίοδο οι Γιαννιώτες ίδρυσαν εμπορικούς οίκους σε μεγάλα Ευρωπαϊκά κέντρα. Η πόλη γνώρισε μεγάλη οικονομική αλλά και πνευματική ακμή , με τη λειτουργία της σχολής των Φιλανθρωπίνων στο νησί της λίμνης , που λειτούργησε ως το 1646 , τη νέα Σχολή του Επιφανείου Ηγουμένου (1648) στη Μεγάλη Σχολή του Εμμανουήλ Γκούμα (1677) , όπου δίδαξε ο Μεθόδιος Ανθρακίτης , την Μπαλάνειο Σχολή (1723-1820) , τη Μαρούτσειο (1742-1797) , την Καπλάνειο (1805-1828) και τέλος με την περίφημη Ζωσιμάνεια Σχολή (1829-1929) , στην οποία δίδαξαν ο Ευγένιος Βούλγαρης , ο Αθανάσιος Ψαλίδας και πολλοί άλλοι δάσκαλοι του Γένους και κορυφαίες μορφές του Ελληνικού Διαφωτισμού.

Το 1788 κυρίαρχος των Ιωαννίνων έγινε, ο διαβόητος για τις ραδιουργίες του Αλή Πασάς Τεπελένλης , ο οποίος αφού πέτυχε την εύνοια της Πύλης ,επεξέτεινε την κυριαρχία του πέρα από την Ήπειρο ,στη Θεσσαλία , Αιτωλοακαρνανία, και Πελοπόννησο. Ο Αλή πασάς σχεδίαζε τη δημιουργία ενός μεγάλου Ελληνοαλβανικού κράτους ,και προς τούτο, στηριζόταν κυρίως στο Ελληνικό στοιχείο το οποίο διαπνεόταν από τις καινούργιες ιδέες του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης.

Εξάλλου,πολλά μέλη που αργότερα μυήθηκαν στη ‘ Φιλική Εταιρία’ προέρχονταν από την αυλή του Αλή Πασά και ήταν αυτά ακριβώς που τον παρακίνησαν να αποτινάξει τη κυριαρχία του Τούρκου Σουλτάνου.η αυλή του Αλή Πασά κατέστη φυτώριο και πολλών μετέπειτα οπλαρχηγών της Επανάστασης του 1821,όπως ο Γεώργιος Καραϊσκάκης ,ο Μάρκος Μπότσαρης , ο Οδυσσέας Ανδρούτσος και άλλοι.

Αποτέλεσε επίσης τον πόλο έλξης πολλών ανήσυχων πνευμάτων όπως ο Οικονόμου , ο Νούτσος, ο Κωλλέτης , ο Βηλαράς. Όταν ο Σουλτάνος Μαχμούτ Β’ πληροφορήθηκε τα μεγαλεπίβολα σχέδια του Αλή Πασά τον κήρυξε εσχάτης προδοσίας. Ο Αλή Πασάς αποκεφαλίστηκε τον Ιανουάριο του 1822, από τον Χουρσίτ Πασά, στα κελιά της Μονής του Αγίου Παντελεήμονα που βρίσκεται στο νησάκι της λίμνης.

Το συνέδριο του Βερολίνου (το 1878) παραχώρησε τα Ιωάννινα στην Ελλάδα, όμως η Πόλη παραδόθηκε στις 21 Φεβρουαρίου του 1913 μετά από σφοδρότατες μάχες στους λόφους του Μπιζανίου.

Τα Ιωάννινα υπήρξαν πατρίδα των εθνικών ευεργετών Ζωσιμάδων , Γκουμαίων , Μπαλάνου Αθ.Τσακάλωφ , Γ.Σταύρου, του πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Άνθιμου και του ποιητή Βηλαρά.

Η ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Η πόλη των Ιωαννίνων είναι χτισμένη αμφιθεατρικά στις όχθες της Παμβώτιδας λίμνης, σε υψόμετρο 480 μέτρα και ανάμεσα σε ψηλές κορυφές. Είναι η πρωτεύουσα της Ηπείρου και βρίσκεται 445 χιλιόμετρα από την Αθήνα και 295 χιλιόμετρα από τη Θεσσαλονίκη. Αναμφισβήτητο σήμα κατατεθέν της πόλης είναι η λίμνη.

Κατηφορίζοντας προς την προκουμαία, βαδίζουμε σε πλακόστρωτους δρόμους με πλατάνια που στέκουν αιώνια στην άκρη της. Συναντάμε οικογένειες, ζευγάρια, παρέες αλλά και ηλικιωμένους που απολαμβάνουν τη βόλτα τους περιμετρικά της λίμνης. Στις όχθες της περιμένουν τα ερυθρόλευκα караβάκια για να μεταφέρουν επισκέπτες στο νισάκι ή για μια βόλτα μίας ώρας στη λίμνη. Λίγο πιο κάτω στολισμένες άμαξες με τον αμαξά σε ετοιμότητα για μια όμορφη βόλτα γύρω από το κάστρο του οποίου τα τείχη απλώνονται πλάι στη λίμνη και χωρίζουν την παλιά πόλη από τα υπόλοιπα Ιωαννίνα.

Πίσω τους ξεπροβάλλει, μεγαλόπρεπο, το τζαμί του Καπλάν Πασά.

Τι κρύβεται όμως στο κέντρο της πόλης;

Τα παραδοσιακά κτίσματα δίνουν τη θέση τους σε πολυκατοικίες και οι πεζόδρομοι σε στενά, δύσβατα πεζοδρόμια. Το κυκλοφοριακό και το παρκάρισμα είναι το βασικό πρόβλημα της πόλης. Κατα τα άλλα δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από άλλες μεγάλες πόλεις. Ούτως ή άλλως τα Ιωαννίνα έχουν πλέον 100.000 μόνιμους κατοίκους.

Υπάρχουν παντού μεγάλα εμπορικά καταστήματα γνωστών Αθηναϊκών αλυσίδων, αλλά και τοπικών επιχειρήσεων και φυσικά αρκετά μαγαζιά με είδη λαϊκής τέχνης καθώς η πόλη φημίζεται από πολύ παλιά για την αργυροχοΐα και τη βιοτεχνία της.

Η παλιά πόλη όμως κρατά ένα μέρος της γραφικότητας της, με λιθόστρωτους δρόμους και ιστορικά μνημεία, που βρίσκονται πίσω από τα τείχη του κάστρου. Αυτό που προκαλεί αισιοδοξία είναι ότι οι δημοτικές αρχές έχουν αρχίσει εργασίες καλλωπισμού της πόλης, φωτίζοντας τα αξιοθέατα και δημιουργώντας πεζόδρομους.

Πέρα από τα αξιοθέατα, αξιοσημείωτη είναι και η διασκέδαση στην πόλη. Κατα μήκος της λίμνης αλλά και στην παλιά πόλη υπάρχουν πολλά καφέ όπως επίσης και πολλά νυχτερινά μαγαζιά και ταβέρνες. Τα περισσότερα από αυτά είναι κατασκευασμένα από πέτρα και ξύλο και αποπνέουν τρομερή ζεστασιά και προσφέρουν έντονη νυχτερινή ζωή. Ο κόσμος που τα επισκέπτεται είναι κυρίως νέοι από κάθε γωνία της Ελλάδας, πράγμα

λογικό εαν αναλογιστεί κανείς οτι στα Ιωάννινα ζούν αυτή τη στιγμή περίπου 20.000 φοιτητές.

Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το Νοέμβριο του 1964 βοήθησε στην οικονομική ανάπτυξη της πόλης, καθώς οι Γιαννιώτες επένδυσαν χρήματα σε επιχειρήσεις που σκοπό είχαν την παροχή υπηρεσιών στον κόσμο που επρόκειτο να έρθει. Η ανάπτυξη ήταν ραγδαία εαν αναλογιστεί κανείς οτι οι πρώτοι φοιτητές ήταν μόλις 200.

Η πρωτεύουσα της Ηπείρου διαθέτει λοιπόν όλα αυτά που χαρακτηρίζουν μια σύγχρονη μεγαλούπολη, κρατώντας αναλλοίωτο τον ρομαντισμό της και ζωντανές τις παραδώσεις της. Η περίφημη λίμνη δίνει μυθική διάσταση στα Ιωάννινα, μέσα απο την ιστορία και τους θρύλους της. Όλα αυτά συνθέτουν το πάζλ για μια απο τις πιο ατμοσφαιρικές πόλεις της Ελλάδας.

ΟΙ ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων του είναι η κτηνοτροφία, γεωργία, το εμπόριο, οι υπηρεσίες. Ο πρωτογενής τομέας απασχολεί το 22% του εργατικού δυναμικού του νομού, ο δευτερογενής το 25%, ενώ ο τριτογενής έμμεσα ή άμεσα το 50%.

Σημαντικό ρόλο στην οικονομική διάρθρωση του νομού παίζουν επίσης οι διάφορες βιοτεχνικές ενασχολήσεις, η λατόμευση και επεξεργασία μαρμάρων, η ποτοποιία (κρασί-τσίπουρο), η ενασχόληση με τα γαλακτοκομικά προϊόντα κ.α. Σημαντικά είναι επίσης τα εκτροφεία πέστροφας που υπάρχουν στον νομό με παραγωγή 1.200 τόνους ψάρια ετησίως σε σύνολο 2.330 της χώρας.

Ένα μεγάλο ποσοστό των κατοίκων του νομού ασχολούνται επίσης με τις λαϊκές τέχνες όπως η υφαντική, η ξυλογλυπτική και η **ασημουργία**, συνεχίζοντας μια παράδοση αιώνων.

Παραδοσιακές Ασχολίες

Αμβρακικός βολκός

Πρόκειται για ειδικά στρογγυλά δίχτυα τα οποία χρησιμοποιούνται κυρίως στην αλίευση χελιών. Τοποθετούνται σταθερά στα περάσματα των χελιών και έχουν διαδοχικές στενώσεις σε μια μορφή που μοιάζει με χωνιά το ένα μέσα στο άλλο με μια εξωτερική κυλινδρική επένδυση από δίχτυ, παγιδεύοντας έτσι τα χέλια τα οποία δεν μπορούν να βρουν την έξοδο.

Κόφτρα- Παλιομπούκα -Ιβάρια ή διβάρια

Παλιός τρόπος αλίευσης, συνιστάται σε μόνιμες εγκαταστάσεις στα σημεία όπου επικοινωνούν οι λιμνοθάλασσες με τον κόλπο. Καθώς τα ψάρια μετακινούνται από τα περάσματα αναζητώντας θερμότερα ή ψυχρότερα νερά, ανάλογα με την εποχή, ή για να γεννήσουν, κατευθύνονται με κατάλληλα τοποθετημένες καλαμωτές σε ιχθυοσυλληπτικές παγίδες ή «πήρες». Οι μόνιμα φύλακες του διβαριού φροντίζουν να συγκεντρώνουν τα ψάρια τα οποία παγιδεύονται σε μόνιμη βάση. Οι περισσότερες απ' αυτές τις εγκαταστάσεις σήμερα έχουν ανακατασκευαστεί με σύγχρονα υλικά, ωστόσο υπάρχουν ορισμένες που ακόμη διατηρούν μια παραδοσιακή εμφάνιση. Μια τέτοια εγκατάσταση παραδοσιακής μορφής βρίσκεται στη θέση Κόφτρα-Παλιομπούκα.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΘΕΡΕΤΡΑ

ΜΟΥΣΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

- Ø Δημοτικό Εθνογραφικό Μουσείο Ιωαννίνων
- Ø Βυζαντινό Μουσείο
- Ø Λαογραφικό Μουσείο «Κώστας Φρόντζος»
- Ø Μουσείο Ελληνικής Ιστορίας Παύλου Βρέλλη
- Ø Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων
- Ø Μουσείο Εθνικής Αντίστασης
- Ø Μουσείο Ισμήνης Τζαβέλλα
- Ø ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- α) Μουσείο Εκμγείων και αντιγράφων των κλασσικών και βυζαντινών χρόνων
- β) Μουσείο Λαϊκής Τέχνης
- Ø Αρχοντικό Βασιλείου Πυρσινέλλα
- Ø Ιστορικό Μουσείο στο Νησί Ιωαννίνων

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

.Το Μουσείο κατασκευάστηκε στο διάστημα 1963-66.Λειτουργεί για το κοινό

από την 1/8/70.Διαθέτει 5 αίθουσες και 2 αίθρια. Οι αίθουσες Α, Β και Γ περιλαμβάνουν αρχαιολογικά ευρήματα από τον χώρο της Ηπείρου. Η αίθουσα Δ ήταν αφιερωμένη στη βυζαντινή, μεταβυζαντινή και λαϊκή τέχνη. Τα 2 αίθρια περιλαμβάνουν αρχιτεκτονικά μέλη και επιγραφές από αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής. Η αίθουσα Ε φιλοξενεί προσωρινά έργα Ελλήνων καλλιτεχνών του

19^{ου} και 20^{ου} αιώνα

Το Μουσείο φιλοξενεί περιοδικές εκθέσεις, ενώ στις δραστηριότητες του συμπεριλαμβάνονται διοργανώσεις διαλέξεων.

Οι Συλλογές που περιλαμβάνει το Μουσείο είναι

- Ευρήματα παλαιολιθικών θέσεων
- Ευρήματα ανασκαφών Δωδώνης
- Ευρήματα ανασκαφών Νεκρομαντείου Αχέροντα
- Ευρήματα ανασκαφών Βίτσας
- Θησαυροί Βοτονοσίου, Καταμάχης και Στεφάνης
- Ευρήματα ανασκαφών Πανεπιστημιούπολης Δουρούτης { τάφοι }
- Ευρήματα ανασκαφών Μερόπης – Παλαιοπύργου – Πωγωνίου { τύμβοι }
- Ευρήματα από το Μιχαλίτσι
- Συλλογή νομισμάτων διαφόρων θέσεων και περιόδων
- Ευρήματα διαφόρων τόπων

Στα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου συμπεριλαμβάνονται

Λίθινο Αμφίπλευρο {πέλεκυς} Από τον Κοκκινόπουλο Νομού Πρέβεζας. Πυριτόληθος με ολική πατίνα μήκος 0,215 μ, πλάτος 0,114μ, πάχος 0,065μ. Αχελαιίου τύπου. Κατώτερη Παλαιολιθική περίοδος.

Κανθαρόσχημος Σκύφος από τον τάφο 5 του τύμβου Α Μερόπης Πωγωνίου Νομού Ιωαννίνων. Ύψος 0,184μ. Διατηρεί υπολείμματα μαύρης βαφής στο κατώτερο τμήμα του κορμού. Τέλος 11^{ου} – αρχές 10^{ου} π.Χ αιώνα.

Χάλκινη Ραμφόστομη Πρόχους Από το νότιο νεκροταφείο Βίτσας Ζαγορίου. Ύψος 0,315μ. Η περίτεχνη λαβή καταλήγει σε πιλοφόρο γυναικεία προτομή η οποία συνοδεύεται από εγχάρακτους δίσκους .540-520 π.Χ.

Επάργυρο Χρυσό Δαχτυλίδι Από την Κερασώνα Ν. Πρέβεζας .Διάμετρος σφενδόνης 0,04 χ 0,035μ. Η κάτω επιφάνεια της σφενδόνης απεικονίζει το μυθολογικό θέμα του φόνου της Κλυταιμνήστρας απ' τον Ορέστη. Τέλη 5^{ου} π.Χ. αιώνα.

Μαρμάρινο Επιτύμβιο Άγαλμα Από το Μιχαλίτσι Ν.Πρέβεζας. Απεικονίζει λέοντα με πλούσια χαίτη και εκφραστική μορφή. Διαστάσεις 1,05 χ 0,65μ. Δεύτερο μισό 4^{ου} π.Χ. αιώνα.

Χάλκινο σφυρήλατο κράνος από την οικία Η της Βίτσας Ζαγορίου. Έχει σχήμα φρυγικού σκούφου και διακοσμητικά ανθήμια. Δεύτερο μισό 4^{ου} π.Χ. αιώνα.

Χάλκινο Αγαλμάτιο γυμνού αγοριού από τη Δωδώνη. Στο αριστερό χέρι κρατά περιστέρι. Ύψος 0,16μ. 3^{ος} π.Χ. αιώνας

Πύλινη Φιάλη από το Νεκρομαντείο του Αχέρωνα. Το πλατύ χείλος φέρει εγχάρακτη γραμμική διακόσμηση. Το εσωτερικό φέρει φυτική διακόσμηση με λευκό χρώμα. Η διακόσμηση είναι τύπου <<Δυτική Κλιτύος >> 3^{ος} αιώνας π.Χ.

Ασβεστολιθική ενεπίγραφη επιτύμβια στήλη Από τα Πλαίσια Ν.Ιωαννίνων. Φέρει φυτική και εικονιστική διακόσμηση διαταγμένη σε 5 οριζόντιες ζώνες και το όνομα –πατρώνυμο της νεκρής. Διαστάσεις 2,19 χ 0,95 χ 1,20μ.

Μαρμάρινη σαρκοφάγος από το Λαδοχώρι Ν.Θεσπρωτίας. Οι πλευρές φέρουν ανάγλυφες παραστάσεις σκηνών από την Ιλιάδα. Το κάλυμμα έχει μορφή κλίνης με ζεύγος νεκρών. Διαστάσεις 2,19 χ 0,95 χ 1,20μ. 2^{ος} μ.Χ. αιώνας.

BYZANTINO ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Το κεντρικό κτίριο του Μουσείου κατασκευάστηκε στη δεκαετία του 160 ως Βασιλικό περίπτερο στο χώρο της εσωτερικής ακρόπολης του Κάστρου των Ιωαννίνων. Το μουσείο εγκαινιάστηκε το 1995. Η συλλογή αργυροχοΐας στεγάζεται σε κτίριο της ακρόπολης του 19^{ου} αιώνα.

Προβλέπεται η επέκταση του μουσείου κ' σ' άλλα κτίρια της ακρόπολης.

Οι συλλογές που περιλαμβάνει είναι

- Συλλογή παλαιοχριστιανικών και βυζαντινών γλυπτών
- Συλλογή ανασκαφικών ευρημάτων απ' την Άρτα
- Συλλογή κεραμικών
- Συλλογή βιβλίων και παλαιοτύπων
- Συλλογή μεταβυζαντινών εικόνων
- Συλλογή αργυροχοΐας

Τα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου Ιωαννίνων είναι

Τμήμα τοιχογραφίας από το ναό της Παναγίας, Κόκκινη εκκλησία Βουλγαρελίου Άρτας. Εικονίζεται τμήμα της παράστασης της Προδοσίας του Ιούδα. Χρονολογείται στο 1821.

Τμήμα Μαρμάρινου Επιστυλίου Τέμπλου από τη Γλυκή Θεσπρωτίας. Ανάγλυφη διακόσμηση πτηνών στην κύρια όψη,

φυτική διακόσμηση και σφηρικοί τροχοί στην κάτω επιφάνεια. Χρονολογείται στα τέλη του 12^{ου} – αρχές 13^{ου} αιώνα.

Πήλινες εφυαλωμένες εικόνες από τον ναό του Αγ.Βασιλείου Άρτας. Ζεύγος εικόνων με παραστάσεις Σταύρωσης και των Τριών Ιεραρχών, από το ανατολικό αέτωμα του Αγ.Βασιλείου.

Χρονολογούνται στον 14^ο αιώνα.

Αριστερό βημόθυρο ξυλόγλυπτο με παράσταση αγγέλου Ευαγγελισμού και του Αποστόλου Πέτρου. Προέρχεται από το ναό Αγ.νικολάου στο Πέραμα και χρονολογείται στον 15^ο αιώνα.

Παλαιότυπο βιβλίο Πρώτη έκδοση των σχολίων του Σιμπλικίου στον Αριστοτέλη. Τυπώθηκε στη Βενετία, στο τυπογραφείο του Ν.Βλαστού το 1499.

Χειρόγραφο Ευαγγέλιο με αργυρεπένδυτη στάχωση από τη μονή Μολυβδοσκεπάστου. Η στάχωση φέρει παράσταση Σταύρωσης στη μία όψη και κοίμησης στην άλλη. Χρονολογείται στο 1575.

Εικόνα του κρητικού ζωγράφου Θεόδωρου Πουλάκη Εικονίζεται ο Αγ.Ιωάννης ο Πρόδρομος ολόσωμος στο μέσο και σκηνές του βίου του στο πλαίσιο της εικόνας. Χρονολογείται στο β' μισό του 17^{ου} αιώνα.

Εικόνα με παράσταση της Μνηστείας της Αγ.Αικατερίνης έργο δυτικής τέχνης. Στο κάτω μέρος εικονίζεται δεόμενοι δωρητές. Στο πλαίσιο φέρει ελληνική επιγραφή με χρονολογία 1688.

Αργυρός Σταυρός Ευλογίας με ξυλόγλυπτο πυρήνα. φέρει αργυρή επένδυση και πρόσθετα συρματερά ανθεμοτά μοτίβα. Στην βάση του περιβάλλεται από αντωπές ελικωτές κεραίες με επένδυση από φίλνιτσι. Επιγραφή Δημητρίου Ιερέως 1800.

Τοιχογραφία αποτοιχισμένη από αρχοντικό των Ιωαννίνων Παριστάνεται η μάχη του Μ.Κωνσταντίνου στη Μουλβία Γέφυρα. Έργο του ζωγράφου Αλεξ.Δεμίρη του 19^{ου} αιώνα.

Το Μουσείο στεγάζεται σήμερα σε τριώροφο, νεότερο παραδοσιακό κτίσμα, με πέτρινους τοίχους που παρουσιάζει συμμετρική διάταξη των ανοιγμάτων στο σύνολο των όψεων, συνολικής έκτασης περίπου 600τ.μ. και νέο κτίσμα υπόγειο, εμβαδού περίπου 250τ.μ.

Κτίστηκε γύρω στο 1800-1808 και ανήκε στις Αριφέ ή Ραζέ και Σαφιέ,

χήρα και κόρη του Αχμέτ Μουσλή. Πριν την απελευθέρωση, στέγαζε τούρκικο Δημοτικό Σχολείο. Αργότερα και ως το 1935 στέγαζε το διδασκαλείο Ιωαννίνων. Ως το 1938 στέγαζε τη νεοϊδρυθείσα Παιδαγωγική Ακαδημία καθώς και στη διάρκεια του πολέμου 1940-44. Μεταπολεμικά λειτούργησε σαν Γυμνάσιο Αρρένων και σαν Τεχνική Σχολή Εργοδηγών.

Το 1976, το αγόρασε από το δημόσιο η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών {ΕΗΜ} και το διασκεύασε εσωτερικά για να στεγάσει το Λαογραφικό Μουσείο Ηπειρωτικής Λαϊκής τέχνης «Κ.Φρόντζος». Η παρουσία των εκθεμάτων του μουσείου, ποιοτικά και ποσοτικά, είναι μοναδική για τον Ηπειρωτικό χώρο και σημαντικότερη ως ισάξια των ανάλογων εκθέσεων της χώρας.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΑΒΕΡΩΦ

Λειτουργεί από το 1988 και περιέχει 250 περίπου έργα των σημαντικότερων Ελλήνων καλλιτεχνών του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, όπως του Γύζη, Βολανάκη, Ιακωβίδη, Παρθένη, Μαλέα, Βυζαντίου, Μόραλη, Μαλάμου, Πρέκα, Τέτση κ.α. Τόσο η συλλογή της πινακοθήκης όσο και το σύγχρονο τριώροφο κτίριο στο οποίο στεγάζεται δωρήθηκαν στο ίδρυμα

Ε. Αβέρωφ-Τοσίτσα από τον δημιουργό και ιδρυτή του Ε.Αβέρωφ.

Η συλλογή της πινακοθήκης Αβέρωφ, θεωρείται από τους ειδικούς ως μία από τις πληρέστερες αυτής της περιόδου.

Μερικά από τα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου είναι

Π. Προσαλέντης ο νεώτερος « Πορτρέτο του Γ.Αβέρωφ»

Νικηφόρου Λύτρα «Η ανατίναξη της Τουρκικής Ναυαρχίδας από τον Κανάρη»

Κ.Παρθένη « Γ. Μ. Αβέρωφ»

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΔΩΔΩΝΗ

Ο Αρχαιολογικός χώρος της Δωδώνης βρίσκεται 22 χλμ νότια των Ιωαννίνων, στη στενή κοιλάδα ανάμεσα στον Τόμαρο και τη Μανολιάσα. Η χρήση της θέσης ανάγεται στους προϊστορικούς χρόνους. Η πρώτη λατρεία είναι αυτής της θεάς γής. Η λατρεία του Δία και της Δρυός εισάγεται στη Δωδώνη από

κλάδο των Θεσπρωτών και σύντομα εξελίσσεται σε κυρίαρχη λατρεία. Τα πρώτα αφιερώματα από τη νότια Ελλάδα εμφανίζονται στα τέλη του 8^{ου} αιώνα π.Χ.

Η αρχή της οικοδομικής δραστηριότητας τοποθετείται στον 4^ο αιώνα π.Χ. Η μεγαλύτερη άνθηση του ιερού σημειώνεται τον 3^ο αιώνα π.Χ. Καταστρέφεται το 219 π.Χ. από τους Αιτωλούς, επανοικοδομείται όμως και λειτουργεί μέχρι τη ρωμαϊκή επέμβαση και καταστροφή του 167 π.Χ. Το ιερό λειτουργεί μ' άλλο χαρακτήρα κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους. Το τέλος του έρχεται τον 4^ο αιώνα μ.Χ. επί Θεοδοσίου του Μεγάλου και στο χώρο του οικοδομούνται Βασιλικές.

Σήμερα το θέατρο χρησιμοποιείται για θεατρικές παραστάσεις.

Οι πρώτες ανασκαφές του 1875 από τον Κ.Καραπάνο επιβεβαίωσαν τη θέση του ιερού και απέδωσαν πολυάριθμα ευρήματα. Η επόμενη σύντομη ανασκαφική πρωτοβουλία έγινε από την Αρχαιολογική Εταιρεία μετά το 1913 υπό τη διεύθυνση του Γ.Σωτηριάδη, αλλά διακόπηκε από τα γεγονότα του 1921. Οι έρευνες συνεχίστηκαν από τον Δ.Ευαγγελίδη στο διάστημα 1929-32. Η περίοδος των νεότερων συστηματικών ανασκαφών εγκαινιάστηκε στη δεκαετία του 1950 υπό την διεύθυνση των Ευαγγελίδη και Δάσκαρη. Μετά το θάνατο του Ευαγγελίδη το 1959, οι ανασκαφές συνεχίστηκαν από τον Σ. Δάκαρη. Από το 1981 και εξής οι ανασκαφές γίνονται από την αίγιδα της Αρχαιολογικής Εταιρείας με συγχρηματοδότηση του πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Συστηματικές εργασίες στερέωσης και αναστήλωσης του θεάτρου και σταδίου και των λοιπών χώρων ξεκίνησαν μετά το 1961 με πιστώσεις της Αρχαιολογικής Εταιρείας και του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Οι εργασίες βασίστηκαν σε μελέτη του

αρχιτέκτονα Β.Χαρίση. Μέχρι το 1975 είχε αναστηλωθεί το μεγαλύτερο μέρος του θεάτρου εκτός από το τρίτο διάζωμα και κάποια άλλα τμήματα.

Σημαντικότερα Μνημεία του αρχαιολογικού χώρου της Δωδώνης είναι

Η ιερά οικία Παρουσιάζει 4 τουλάχιστον οικοδομικές φάσεις. Αρχικά ήταν υπαίθριο μ' έναν κύκλο χάλκινων λεβήτων σε τρίποδες γύρω από την ιερή βελανιδιά. Ο πρώτος ναός κτίστηκε στις αρχές του 4^{ου} π.Χ. αιώνα. Ακολούθησαν επεκτάσεις και διορθωτικές επεμβάσεις.

Το θέατρο από τα μεγαλύτερα της Ελλάδας, με χωρητικότητα 18.000 ατόμων. Κατασκευάστηκε τον 3^ο π.Χ. αιώνα επί Πύρρου. Τα κυριότερα τμήματα του ήταν το κοίλο, η ορχήστρα, η δωρική στοά και ξύλινο προσκήνιο. Καταστράφηκε το 219 π.Χ. από τους Αιτωλούς. Στα τέλη του 3^{ου} π.Χ. αποκαταστάθηκε και συμπληρώθηκε. Καταστράφηκε το 167 π.Χ. από τον Αιμίλιο Παύλο. Τον 1^ο π.Χ. αιώνα λειτουργούσε σαν αρένα.

Το βουλευτήριο αποτελείται από αίθουσα διαστάσεων 43.60 x 32.35μ και δωρική στοά στην πρόσοψη. Κατασκευάστηκε στα τέλη του 4^{ου} ή αρχές του 3^{ου} π.Χ. αιώνα. Ανοικοδομήθηκε μετά την πυρπόληση του από τους Αιτωλούς το 219π.Χ. και μετά την καταστροφή του από τους Ρωμαίους.

Το Στάδιο δεν είναι πλήρως ανασκαμμένο. Είναι από τα λίγα αρχαία στάδια με λίθινα καθίσματα. Είναι σύγχρονο με τη δεύτερη οικοδομική φάση του θεάτρου.

Η Ακρόπολη βρίσκεται στην κορυφή του λόφου και περιβάλλεται από πολυγωνικό τείχος του 4^{ου} π.Χ. αιώνα. Στο εσωτερικό του τείχους διακρίνονται θεμέλια κτιρίων και υπόγεια δεξαμενή νερού λαξευμένη στο βράχο.

Το Πρυτανείο Ορθογώνιο οικοδόμημα του 4^{ου} π.Χ διαστάσεων 17.30 χ 10.70μ. Είναι το αρχαιότερο κτίριο του ιερού. Χρησίμευε ως κατάλυμα των ιερέων του Δία. Καταστράφηκε το 219 π.Χ. απ' τους Αιτωλούς.

ΒΙΤΣΑ

Ο οικισμός εντοπίστηκε το 1965 κατά τη διάρκεια έργων ανόρυξης δεξαμενής. Το 1968-75 ολοκληρώθηκε η ανασκαφική έρευνα δυτικά των δεξαμενών στη « Νότια Νησίδα » όπου βρίσκεται και το Νότιο Νεκροταφείο. Το 1971

ανασκάφηκε το Β.Νεκροταφείο.

Το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της Βίτσας κάθε άλλο παρά χαμηλό ήταν. Κύρια βιοποριστική ασχολία τους ήταν η κτηνοτροφία. Ευμάρεια μαρτυρούν οι πλούσιοι κτερισμένοι τάφοι του 8^{ου} αιώνα π.Χ. και των κλασικών χρόνων με τα ξενόφερτα και ακριβά χάλκινα σκεύη.

Ο οικισμός άρχισε ν' ανασκάπτεται το 1966. Χρονολογείται μεταξύ 9^{ου}-4^{ου} αιώνα π.Χ. Στο κεντρικό τμήμα υπάρχουν αλληπάλληλα οικιστικά επίπεδα απ' τη γεωμετρική εποχή έως το 4^ο αιώνα π.Χ. Επεκτάθηκε προς τα νότια τον 5^ο με 4^ο αιώνα π.Χ. Τα σπίτια της γεωμετρικής και της αρχαϊκής περιόδου είναι καμπύλα ενώ των κλασικών χρόνων είναι συνήθως τετράγωνα ή ορθογώνια αλλά παραμένουν σε χρήση και παλαιότεροι τύποι οικιών.

Το Νότιο Νεκροταφείο έχει έκταση 23,60x 16,50μ. Βρέθηκαν 151 τάφοι ενώ υπάρχει ποικιλία τάφων λόγω μορφολογίας του εδάφους.

Το Βόρειο Νεκροταφείο έχει έκταση 11x 12μ. Ανασκάφηκαν 26 τάφοι που χρονολογούνται από τον 8^ο έως το 4^ο αιώνα π.Χ. Οι γεωμετρικοί τάφοι είναι λάκκοι ενώ οι κλασικοί λιθοσωροί.

Κοινά Χαρακτηριστικά Β και Ν Νεκροταφείου

Τους νεκρούς άνδρες συνόδευαν στο τάφο τα όπλα τους, ξίφη, μαχαίρια, αιχμές δοράτων και μαχαιρίδια.

Τις γυναίκες συνόδευαν στο τάφο κοσμήματα πόρπες και περόνες, περιδέραια, δακτυλίδια.

Σ' όλους σχεδόν τους τάφους υπήρχαν 2 ή 5 που αρχικά στους γεωμετρικούς χρόνους είναι είτε εισηγμένα από την Κόρινθο είτε εγχώρια αλλά από τα τέλη του 6^{ου} αιώνα και κυρίως από τον 5^ο και 4^ο αιώνα π.Χ. προέρχονται από τα αττικά εργαστήρια.

ΡΟΔΟΤΟΠΙ

Είναι περίπτερος ναός ιωνικού ρυθμού με πρόναο και σηκό. Διαστάσεις 19,30 χ 11μ. Σώζεται η κρηπίδα και το τμήμα της ευθυντηρίας ενώ στον περιβάλλοντα χώρο βρέθηκαν σπόνδυλα ιωνικών κιόνων. Ταυτίζεται με τον ναό του Αρείου Διός της αρχαίας Πασσαρώνας επίσημο ιερό των

Μολοσσών.

Ο ναός χτίστηκε στο τέλος του 4^{ου} αιώνα π.Χ. Βρίσκεται στους πρόποδες του λόφου Γαρδικίου. Στην κορυφή του ίδιου λόφου σώζεται τειχισμένη ακρόπολη που ταυτίζεται πιθανόν με την αρχαία πόλη Πασσαρώνα. Το 167 π.Χ ο ναός πυρπολήθηκε απ' τον Αιμίλιο Παύλο αλλά επισκευάστηκε και εξακολούθησε να υπάρχει όπως μαρτυρούν λίθινα κιονόκρανα ρωμαϊκών χρόνων και ρωμαϊκός ανδριάντας. Είναι πολύ πιθανό ότι ο ναός αυτός αποτελεί το επίσημο ιερό των Μολοσσών όπου λατρευόταν ο θεός του πολέμου, ο Αρείος Ζευς. Η ανάθεση των ψηφισμάτων ξένων πόλεων στο χώρο του ιερού, η τιμητική διάκριση που κάνει ένας Ρωμαίος αυτοκράτορας αφιερώνοντας τον ανδριάντα του υποδηλώνουν ότι στο σημαντικό αυτό ναό πρέπει ν' αναγνωρίσουμε το σεβάσμιο χώρο της λατρείας του Αρείου Διός.

ΒΡΑΧΟΣΚΕΠΗ ΜΠΟΪΛΑ – ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Η Μπόιλα βρίσκεται μέσα στον Εθνικό Δρυμό Βίκου- Αώου, στην έξοδο της κοιλάδας του ποταμού Βοϊδομάτη. Πρόκειται για επιμηκή και αβαθή βραχοσκεπή εμβαδού 80τ.μ. Διασώζει στρωματογραφημένες επιχώσεις της ύστερης Ανώτερης Παλαιολιθικής το χρονολογικό εύρος των οποίων

καλύπτει την περίοδο 16.000-10.000 έτη. Οι ανασκαφικές εργασίες οι οποίες άρχισαν το 1993 και συνεχίζονται ακόμη, έχουν αποδώσει πλούσια εργαλειακά σύνολα από πυριτόλιθο, κατάλοιπα άγριας πανίδας, λείψανα εστιών.

Η ανασκαφή της Μπόιλας είναι από τις ελάχιστες παλαιολιθικές ανασκαφές, οι οποίες διενεργούνται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα. Διεξάγεται αποκλειστικά από Έλληνες επιστήμονες σε βάση διεπιστημονική. Η μελέτη των μέχρι τώρα στοιχείων συμβάλλει αποφασιστικά στην κατανόηση της Ανώτερης Παλαιολιθικής στον Ελλαδικό χώρο και επιτρέπει συγκρίσεις με παλαιολιθικές θέσεις της ευρύτερης περιοχής.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ

ΚΟΝΙΤΣΑ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η μόνιμη φωτογραφική έκθεση των μνημείων της Κόνιτσας και της ευρύτερης περιοχής στεγάζεται στο αναστηλωμένο, μέσω του γραφείου προγραμματικής παραδοσιακό κτίριο του Αρχαιολογικού χώρου Κόνιτσας. Σύμφωνα με την κτητορική επιγραφή σε αραβικό αλφάβητο, που είναι εντοιχισμένη αριστερά της

εισόδου του ορόφου, το κτίριο οικοδομήθηκε το 1869-70 για να λειτουργήσει ως ιεροδιδασκαλείο. Ιδρυτής του είναι ο σεΐχης Ζουραμπή, ο οποίος ο οποίος στη επιγραφή χαρακτηρίζει το σχολείο ως «λίκνο της μάθησης και της σπουδής» Μετά την απελευθέρωση, για πολλά χρόνια λειτουργούσε ως νηπιαγωγείο. Σήμερα φιλοξενεί τη φωτογραφική έκθεση και αποτελεί χώρο υποδοχής του Υπουργείου Πολιτισμού και προβολής των αρχαιοτήτων της πόλης και της περιοχής.

Μέσα από έγχρωμες φωτογραφίες καλύπτεται μια πολύ μεγάλη χρονική περίοδος της ανθρώπινης πολιτισμικής δραστηριότητας στην περιοχή, από το 15.000 π.Χ. μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα μ.Χ.

Η έκθεση υλοποιήθηκε μετά από συνεργασία της 8^{ης} Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων με τον Δήμο Κόνιτσας, μέσω του γραφείου Προγραμματικής Σύμβασης. Η έκθεση εγκαινιάστηκε στις 29/05/99.

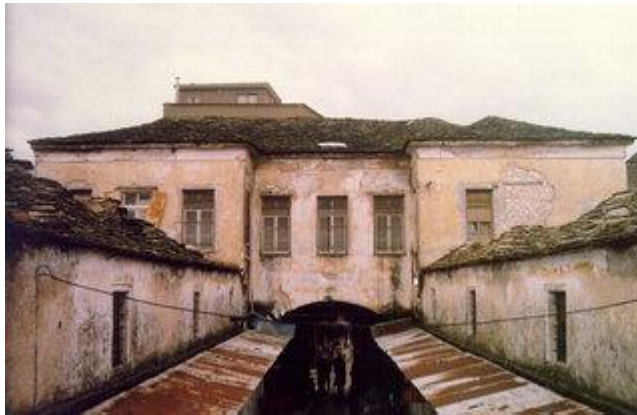
Οι φωτογραφίες προέρχονται

- 1) από την Παλαιολιθική ανασκαφή της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας στη Βραχοσκεπή Μπόιλα.
- 2) από ανασκαφές της ΙΒ Έφορείας Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων στο λόφο του Λιατοβουνίου.
- 3) από τα σημαντικότερα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία της πόλης.

Την έκθεση συνοδεύουν χάρτη της περιοχής με τις αρχαιολογικές θέσεις και τα μνημεία, χρονολόγιο με τα σημαντικότερα ιστορικά γεγονότα, κείμενο για την ιστορία της πόλης της Κόνιτσας.

ΣΤΟΑ ΛΟΥΛΗ

Πρόκειται για μια από τις λίγες στοές που απόμειναν και αποτελεί ένα χαρακτηριστικό και αξιόλογο δείγμα στωικών οικοδομημάτων. Βρίσκεται στις οδούς Ανεξαρτησίας και Χατζηκώστα στα Γιάννενα, είναι ενιαία και αποτελεί ένα συγκρότημα μονώροφων και

διώροφων κτισμάτων με αρκετά στοιχεία λαϊκής αρχιτεκτονικής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν, η συμμετρική διάταξη των ανοιγμάτων και τα επιμέρους μορφολογικά στοιχεία, όπως τα περίτεχνα κιγκλιδώματα, τα φουρούσια των μπαλκονιών, το τοξωτό ανώφλι με τη σιδεριά στην είσοδο της στοάς και το διακοσμητικό πλαίσιο του ανωφλιού των ανοιγμάτων.

Σήμερα, οι ισόγειοι χώροι είναι ενοικιασμένοι και χρησιμοποιούνται ως καταστήματα και βιομηχανικοί χώροι εκτός της στοάς.

Στα πλαίσια αναστηλωτικών έργων έγινε επέκταση – επανακατασκευή τμήματος της στοάς και αποκατάσταση της στέγης.

ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΜΙΣΙΟΥ

Είναι κτισμένο σε σχήμα ,με σαφή διαχωρισμό των χώρων κατοικίας που βρίσκονται στον όροφο και των αποθηκευτικών- βοηθητικών χώρων που βρίσκονται στο ισόγειο, επιχρισμένη στον όροφο και φέρει κεραμοσκεπή στέγαση.

Το αρχοντικό Μίσιου ανήκει σε μια από τις σημαντικότερες και

πιο παλιές οικογένειες της Ηπείρου. Το 1844, μετά από πυρπόληση, κτίστηκε το υπάρχον αρχοντικό. Το 1941 βομβαρδίστηκε . Οι ζημιές αποκαταστάθηκαν ικανοποιητικά. Από το 1947-53 στέγασε την υπηρεσία ανοικοδόμησης του Υ.Δ.Ε. Το 1988, το κτίριο αγοράστηκε απ' το Υπουργείο Πολιτισμού.

Σήμερα, επισκευάζεται από την 6^η Εφορεία Νεότερου Μνημείου.

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

ΜΕΤΣΟΒΟ

Καθώς η φυσιολατρία και οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού γίνονται ολοένα και πιο δημοφιλής τόποι όπως το Μέτσοβο γνωρίζουν ανάλογη ανάπτυξη.

Προστατευόμενος οικισμός με μοναδική αρχιτεκτονική, δεν επηρεάζεται ιδιαίτερα από

τις μόδες στη διαμόρφωση των οικοδομημάτων, παρόλο που τα νέα κτίσματα διαφέρουν από τα παλιά. (δεν φέρουν την πατίνα του χρόνου). Το πρώτο εντυπωσιακό στοιχείο του Μετσόβου είναι η πλατεία του. Τα βράδια οι κάτοικοι μαζεύονται εκεί, κάθονται αντικριστά και φυσικά σχολιάζουν τις εξελίξεις στον τόπο τους και τους συντοπίτες τους ή τους ξένους που τυχαίνει να βρίσκονται εκεί για να περάσουν ένα ειδυλλιακό σαβ/κο. Οι αρχαιότεροι, μάλιστα, εξακολουθούν να φορούν τις παραδοσιακές φορεσιές και να λαλούν την βλάχικη διάλεκτο. Οι ντόπιοι μπορεί ν' αρέσκονται στο να περνούν την ώρα τους επιδιδόμενοι σε κοινωνική κριτική

όμως οι τουρίστες που δεν έχουν κανέναν λόγο ν' ασχοληθούν με κάτι αντίστοιχο μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε πολλά πράγματα, και καλύτερα, αφού έτσι δεν αλλοιώνουν το ιδιαίτερο χρώμα της περιοχής και των κατοίκων

Το χιονοδρομικό κέντρο με δύο πίστες στις θέσεις « **Καρακόλι**» και « **Προφήτη Ηλία**» (για σκί ή snowmobile) και τελεφερίκ εξυπηρετεί τους χειμερινούς τουρίστες. Στο Ανήλιο Μετσόβου λειτουργεί και νέο χιονοδρομικό κέντρο στην θέση « **Ζυγός**». Στο οροπέδιο « Πολιτισίες» την ωραιότερη περιοχή του Μετσόβου μπορείτε να κάνετε ιππασία και βόλτα και βόλτα με τα άλογα σ' ένα τοπίο ασύλληπτης φυσικής ομορφιάς. Επίσης οι λάτρεις της φύσης έχουν την δυνατότητα να περπατήσουν σε μονοπάτια με σήμανση και να φτάσουν στον Εθνικό Δρυμό Βάλια Κάλντα η στο ορειβατικό καταφύγιο του Μαυροβουνίου. Μπορείτε επίσης να απολαύσετε διαδρομές με αυτοκίνητο 4 χ 4 ή μοτοσικλέτα. Στο Μαυροβούνι δε στη θέση λάκος το τελευταίο Σάββατο του Ιουλίου οργανώνεται ο Πίχτειος περίπατος με διανυκτέρευση, χορό και τραγούδι και ανάβαση το πρωί στην θέση Αυτιά Φλέγγα. Στην τεχνητή λίμνη των πηγών Αώου όσοι επιθυμούν μπορεί ν' ασκήσουν το χόμπι της ερασιτεχνικής αλιείας.

Στην περιοχή του Μετσόβου λειτουργούν τρία χιονοδρομικά κέντρα: **Α)** Στο ύψωμα «Καρακόλι» ακριβώς έξω από το Μέτσοβο λειτουργεί το παλιό χιονοδρομικό κέντρο με δύο πίστες μήκους 1.000 και 1.200 μ, σε υψόμετρα 1.350 έως 1.520 μ. αντίστοιχα, με ανατολικό προσανατολισμό. Εξυπηρετείται από διπλό τηλεφερικό μήκους 800 μ. Λειτουργεί Ιανουάριο και Φεβρουάριο και μπορεί να βρει κανείς ενοικιαζόμενο εξοπλισμό και φαγητό. **Β)** Στο οροπέδιο «Πολιτσές», λειτουργεί ένα πληρέστερο χιονοδρομικό με έξι πίστες καταβάσεων με μήκος από 700 έως 1.000 μ, σε υψόμετρα 1.430 έως 1.620 μ., με βόρειο προσανατολισμό. Διαθέτει επίσης και μια πίστα ανωμάλου δρόμου με μήκος 7 χλμ. Εξυπηρετείται από τρεις αναβατήρες και λειτουργεί από Δεκέμβριο έως Μάρτιο. Μπορεί εδώ να βρει κάποιος ενοικιαζόμενο εξοπλισμό, σχολή σκι και φαγητό. **Γ)** Σύντομα πρόκειται να λειτουργήσει και το νέο χιονοδρομικό κέντρο του Μετσόβου την θέση «Ζυγός» του Ανήλιου. Οι πίστες του βρίσκονται σε υψόμετρο από 1690 έως 1.870 μ.

ΚΟΝΙΤΣΑ

Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας

Βρίσκεται στα όρια της Ηπείρου με τα Γρεβενά, με το μεγαλύτερο μέρος του μέσα στα Γρεβενά. Έχει ωστόσο πρόσβαση και από το Δίστρατο από το οποίο απέχει 14 χλμ. Διαθέτει συνολικά 18 πίστες με συνολικό μήκος 19 χιλιομέτρων, σε υψόμετρα που φτάνουν στα 2.249 μ. Διαθέτει εστιατόρια, μπαρ, σαλέ και ορειβατικό καταφύγιο.

ΦΥΣΙΚΕΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ

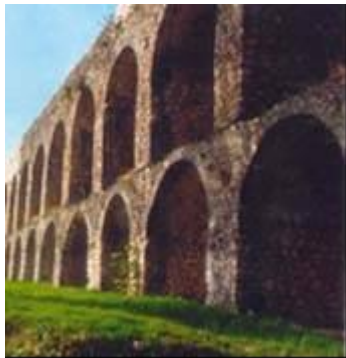
ΤΟ ΝΗΣΑΚΙ

Βόρεια της πόλης των Ιωαννίνων, στη μέση της λίμνης Παμβώτιδας, λικνίζεται το πανέμορφο Νησί της πόλης. Ολοπράσινο, πνιγμένο από πεύκα, τα κυπαρίσσια, τα βαθύσκια αιωνόβια πλατάνια, τις ιτιές, τους απέραντους καλαμώνες. Ένας πανέμορφος οικισμός με λιτά, απέριττα, κατακάθαρα σπίτια, τα καλντερίμια και οι πλατείες δίνουν μια ξεχωριστή γραφικότητα. Περίπου 100 οικογένειες συγκροτούν ενιαίο οικισμό.

Το μήκος του νησιού είναι 800μ. και το πλάτος 500μ., η δε περίμετρος 2.400μ. Πότε και από ποιους κατοικήθηκε πρώτα είναι άγνωστο. Μια από τις παραδόσεις θέλει τους πρώτους κατοίκους να έρχονται από τη Μάνη. Πάνω στο νησί 7 αξιόλογα μοναστήρια, μερικά δε απ αυτά ανέδειξαν το νησί σ'ένα αξιόλογο ιστορικό χώρο ασκητισμού και μοναχισμού.

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Το Κάστρο των Ιωαννίνων είναι απ'τα πιο παλιά κάστρα που σώζονται σήμερα στη χώρα μας. Χτίστηκε από Αυτοκράτορα Ιουστινιανού το 528 π.Χ. Είναι το πιο Αρχαίο Βυζαντινό Κάστρο και είναι σύγχρονο με τα κάστρα του Διδυμότειχου και της Μονεμβασιάς. Επί εποχής Αλή Πασά το κάστρο των Ιωαννίνων έγινε το μεγαλύτερο διοικητικό κέντρο της Τουρκοκρατούμενης τότε Ελλάδας. Μέσα στο κάστρο αναπτύχθηκαν τα Ελληνικά Γράμματα και δίδαξαν όλοι σχεδόν οι μεγάλοι δάσκαλοι του γένους. Το Κάστρο των Ιωαννίνων αποτελείται από 4 τμήματα τον εξωτερικό περίβολο, την Β.Δ Ακρόπολη με τον Ασλάν Τζαμί, την Β.Α ακρόπολη με το Ιτς Καλέ, την Καστροπολιτεία.

Η περιοχή που κλείνεται από το κάστρο είναι περί τα 190-200 στρέμματα, το δε μήκος του είναι γύρω στο 1800-2000μ. Το κάστρο έχει πλάτος 10μ. Στη Ν.Δ πλευρά υπάρχει ένας τετράπλευρος πύργος κοντά στη σημερινή κεντρική πύλη, που έχει πάνω

τους την επιγραφή « ΘΩΜΑΣ» Η επιγραφή αυτή μας πληροφορεί ότι ο πύργος αυτός χτίστηκε επί Δεσπότη Θωμά τον 14^ο αιώνα και είναι το μοναδικό Βυζαντινό κτίσμα μαζί μ' ένα μικρό τμήμα στη Β.Δ ακρόπολη.

Η ΛΙΜΝΗ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑ

Ανάμεσα στις τόσες άλλες ομορφιές τω Ιωαννίνων είναι και η θρυλική Λίμνη Παμβώτιδα με το όμορφο νησάκι της, το μοναδικό που κατοικείται στον κόσμο από περίπου 100 οικογένειες.

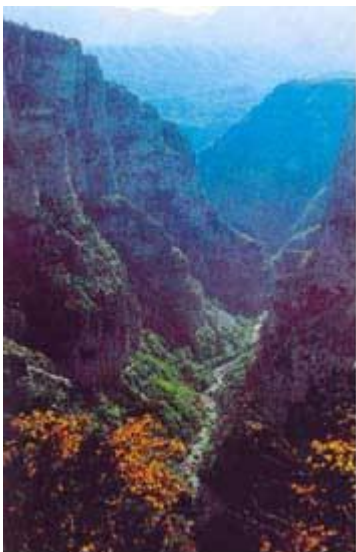
Η λίμνη εκτός από ένα πραγματικό στολίδι είναι και μια πηγή ζωής για τους ψαράδες. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα ο υγρός στίβος έχει καταστεί κέντρο διεξαγωγής διεθνών αθλητικών

συναντήσεων, κωπηλασίας, κανόε-καγιάκ, και σκί.

Η προϊστορία της λίμνης ξεκινάει περίπου πριν 3500 χρόνια. Τα νερά της προέρχονται από φυσικές πηγές και από τους γύρω χείμαρρους. Το βάθος της φθάνει από 3-13 μέτρα και έχει 33 χλμ περίμετρο.

Πολλές φορές η λίμνη έχει παγώσει ολόκληρη κ μάλιστα το έτος 1434 όπου ο Ντουράν Πασάς της Ρούμελης την πέρασε μ' όλο το στρατό του χωρίς να ξέρει ότι ήταν μια λίμνη παγωμένη. Η λίμνη έχει παγώσει και άλλες φορές και οι κάτοικοι του νησιού πήγαιναν στο νησί είτε με τα πόδια είτε με ποδήλατα.

Η ΧΑΡΑΔΡΑ ΤΟΥ ΒΙΚΟΥ

Το μήκος της χαράδρας του Βίκου είναι 12χλμ. Το άνοιγμα της κατά μέσο όρο 200μ. και το μέσο ύψος 700μ..Στο βάθος της ρέει ο Βοϊδομάτης, με τα κρυστάλλινα κατακάθαρα νερά του. Η χαράδρα του Βίκου έχει ανακηρυχθεί Εθνικός Δρυμός από το 1973, για να διατηρηθεί η σπάνια πανίδα και χλωρίδα της. Είναι από τις ωραιότερες περιοχές της Ελλάδας.

Η διαμόρφωση της περιοχής της χαράδρας του Βίκου υπολογίζεται ότι έγινε πριν 30 εκατομμύρια

χρόνια. Η σπάνια αυτή γλωρίδα είναι ολόκληρη σχεδόν αποτυπωμένη στη θαυμάσια συλλογή του Κώστα Λαζαρίδη. Τα φυτά και τα ζώα που υπάρχουν στον δρυμό είναι σπάνια στον Ελλαδικό χώρο. Στον Βοϊδομάτη ποταμό υπάρχουν και σπάνια ψάρια όπως η γνωστή και νόστιμη άγρια πέστροφα.

ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ

Η λέξη Ζαγόρι προέρχεται από την σλαβική λέξη ‘Ζα’ που σημαίνει πίσω και από το ουσιαστικό ‘gora’ που σημαίνει βουνό. Δηλαδή ορίζει μια περιοχή πίσω από το βουνό. Έχει έκταση 1002 τετραγωνικά χλμ και γεωγραφικά χωρίζεται σε τρία τμήματα Το κεντρικό με είσοδο το 19ο χλμ της Ε.Ο Ιωαννίνων- Κοζάνης, το Ανατολικό και Δυτικό. Ένα μεγάλο μέρος της περιοχής αποτελεί τον Εθνικό Δρυμό Βίκου Αώου, η γλωρίδα και η πανίδα του οποίου προστατεύεται από διεθνείς συμβάσεις. Η εξαιρετική άγρια ομορφιά του τοπίου, με τις εναλλαγές του γκρίζου των βράχων και του πράσινου της βλάστησης, οι παραδοσιακοί οικισμοί, τα αξιόλογα μεταβυζαντινά μνημεία και οι ιδιαιτερότητες της περιοχής αποτελούν ένα πολυσύνθετο σύνολο με πολλές ακόμη άγνωστες ομορφιές. Δραστηριότητες, εξορμήσεις στα βουνά, σε υψηλές κορυφές με υπέροχη θέα, από μονοπάτια με σήμανση και δασικούς δρόμους και επίσκεψη στα αξιοθέατα. Οι εξορμήσεις στα βουνά μπορεί να συνδυαστούν με συγκομιδήμανιταριών, κυνήγι, ψάρεμα φωτογράφιση.

EXTREME SPORTS

Ο Νομός Ιωαννίνων αποτελεί το φυσικό γήπεδο, την έδρα των extreme sports στην χώρα μας. Δεν είναι τυχαίο ότι η περιοχή της Κόνιτσας φιλοξενεί κάθε χρόνο πρωταθλήματα αλλά και τον Έυαθλο τη μεγάλη γιορτή των Εναλλακτικών δραστηριοτήτων!

RAFTING

Εξαιρετικές διαδρομές για Rafting, με ποικίλο βαθμό δυσκολίας, θα βρείτε τόσο στον ποταμό Αώο όσο και στον Βοϊδομάτη. Καταλληλότερη περίοδος από Οκτώβριο έως Μάιο.

Αώος extreme ποτάμι

Ο βαθμός δυσκολίας του ποταμού προσελκύει τους ανθρώπους που γνωρίζουν καλά το άθλημα του canoe kayak και ξεχωρίζουν τον ποταμό για τις ιδιαιτερότητες του. Οι άπειροι kayakers μπορούν να ξεκινήσουν την προσπάθειά τους από τα ήσυχα νερά του ποταμού κοντά στην Κόνιτσα. Μια ενδιαφέρουσα διάσχιση ξεκινάει από την Βωβούσα ή από την καινούργια γέφυρα του Αώου κοντά στο

Βρυσοχώρι για να τελειώσει στο πέτρινο τοξωτό γεφύρι της Κόνιτσας. Η συγκίνηση που προσφέρει το Rafting στον Αώο δεν μπορεί να συγκριθεί με καμιά άλλη. Ξεκινήστε από το φαράγγι του Αώου. Η διαδρομή κρύβει μυστικά που πρέπει να προσέξετε. Στο τέλος η ικανοποίηση που θα σας μείνει θα σας αποζημιώσει για την υπερπροσπάθεια. Οι διαδρομές είναι ιδανικές τόσο για αρχάριους όσο και για προχωρημένους αθλητές. Τολμήστε το. Το canyoning στον Αώο ξυπνά έντονα συναισθήματα. Όλες οι αισθήσεις σας θα είναι σε εγρήγορση. Στο φαράγγι του Αώου τα νερά είναι ορμητικά και τις 4 εποχές του χρόνου. Οι καταρράκτες και τα πανύψηλα βράχια προσφέρουν ένα θέαμα εντυπωσιακό. Οι όχθες του ποταμού προσφέρονται για στάση ή και διανυκτέρευση. Πάρτε την παρέα σας, αγοράστε τον απαραίτητο εξοπλισμό και η περιπέτεια αρχίζει. Αν σας αρέσετε να βλέπετε τον κόσμο από ψηλά τότε το άθλημα που σας ταιριάζει είναι το αλεξιπτώτο πλαγιάς. Η πτήση πάνω από την κοιλάδα του Αώου είναι ιδανική για όσους ξέρουν τι ζητούν από το άθλημα. Η καταπράσινη κοιλάδα έρχεται σε αντίθεση με τα πανύψηλα βουνά που την περιστοιχίζουν. το θέαμα μοιάζει με πίνακα κάποιου ζωγράφου. Στην Κόνιτσα θα βρείτε δύο εξέδρες απογείωσης με πτήση με parapente, που ανήκουν στην σχολή Paddler, η οποία αναλαμβάνει να σας βοηθήσει στο εγχείρημα σας να αισθανθείτε πιο κοντά σας τους αιθέρους. Η αναρρίχηση στη χαράδρα του Αώου θα σας μείνει αξέχαστη. Μέχρι τη Μονή Στομίου θα φτάσετε πολύ εύκολα. Στο σημείο αυτό σταματήστε και αγναντέψτε μέχρι εκεί που φθάνει το μάτι σας. Η χαράδρα του Αώου απλώνεται μπροστά σας. Στη συνέχεια θ' ανεβείτε από το μονοπάτι που θα σας οδηγήσει στη Δρακόλιμνη. Μετά από 4 ώρες θα έχετε διασχίσει περάσματα όπως του Σμόλικα και της Γκαμήλας καθώς και την κοιλάδα του Αώου. η κατάβαση είναι πάντα πιο εύκολη.

CANYONING

Η ύπαρξη του Εθνικού Δρυμού Αώου-Βίκου και τα πολλά και εντυπωσιακά φαράγγια της περιοχής, μετατρέπουν το Canyoning (διάσχιση φαραγγιού) ως ένα από τα πλέον ενδιαφέροντα και θεαματικά υπαίθρια αθλήματα. Κατάλληλη περίοδος από Απρίλιο ως τέλη Σεπτεμβρίου.

CANOE KAYAK

Η κατάβαση ποταμού είναι από τα πιο διαδεδομένα extreme sports της Ηπείρου καθώς τα πολλά ποτάμια της και οι εξαιρετικές διαδρομές με τους ποικίλους βαθμούς δυσκολίας καθιστούν το άθλημα ως το πιο εντυπωσιακό. Εννοείται πως η γνώση κολύμβησης αποτελεί πρωτεύοντα παράγοντα καθώς το μονοθέσιο canoe ανατρέπεται πολύ εύκολα.

FLYING FOX

Τζουμέρκα

Πλάκα Ραφταναίων

Το πέρασμα γίνεται στην περιοχή της πλάκας, πάνω από τον Άραχθο ποταμό και δίπλα από το γεφύρι.

ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΟ ΠΛΑΓΙΑΣ

Καταλληλότερη επιλογή για αλεξίπτωτο πλαγιάς είναι ο Προφήτης Ηλίας στην Κόνιτσα ωστόσο καλές συνθήκες μπορείτε να βρείτε και στην περιοχή του Ζαγορίου. Ιδανικοί μήνες για αλεξίπτωτο πλαγιάς είναι θεωρούνται και είναι οι μήνες από Μάιο ως Οκτώβριο .

ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΒΟΥΝΟΥ

Πολλές και ενδιαφέρουσες διαδρομές για mountain bike θα βρείτε τόσο στην ευρύτερη περιοχή της Κόνιτσας, όσο στο Μέτσοβο και το Ζαγόρι. Αν δεν έχετε ξαναασχοληθεί με το άθλημα καλό θα ήταν να ζητήσετε πληροφορίες για τους δρόμους που η ύπαρξη άριστης φυσικής κατάστασης δεν είναι αναγκαία, ώστε ν' απολαύσετε το σπορ έτσι όπως εσείς επιθυμείται. Ποδήλατο βουνού μπορείτε να κάνετε όλους τους μήνες.

ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ-ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ

Κατακτήστε τις κορυφές της Ηπείρου έχοντας ως βοηθό σας τους Ορειβατικούς Συλλόγους Ιωαννίνων και Μετσόβου οι οποίοι και θα σας προτείνουν μέρη όπου με τη συνοδεία βοηθών και με τον απαραίτητο εξοπλισμό θ' απολαύσετε ορειβασία και αναρρίχηση.

Εύαθλος

Διεθνές φεστιβάλ extreme sports που πραγματοποιείται στην Κόνιτσα κάθε Μάιο. Η γιορτή του καγιάκ, της ποδηλασίας, του αλεξίπτωτου της πλαγιάς και της αναρρίχησης βράχων. Παράλληλα πραγματοποιούνται πολλές εκδηλώσεις, πολιτιστικά δρώμενα και γιορτές. Τα αθλήματα γίνονται με διεθνής συμμετοχές. Η διοργάνωση γίνεται υπό την αίγίδα του Δήμου Κόνιτσας και της NO LIMITS.

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ποδόσφαιρο

Ερασιτεχνικές ομάδες, με συμμετοχή ως παίκτης ή απλά για προπονήσεις.
Πληροφορίες από την Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Ηπείρου (ΕΠΣΗΠ)

Κωπηλασία

Η ύπαρξη της λίμνης έχει κάνει δημοφιλές το άθλημα της κωπηλασίας. Ο Ναυτικός όμιλος Ιωαννίνων που βρίσκεται στη Λιμνοπούλα εξυπηρετεί τους ενδιαφερόμενους. 8η Μεραρχία 24 Λιμνοπούλα

Καλαθοσφαίριση (Μπάσκετ)

Οι ευκαιρίες για τους φίλους του αθλήματος είναι πολλές. Στο Εθνικό Αθλητικό Ναυτικό Κέντρο Ιωαννίνων (ΕΑΝΚΙ) υπάρχει κλειστό γυμναστήριο καθώς και τέσσερα ανοιχτά γήπεδα μπάσκετ. Η είσοδος είναι ελεύθερη και είναι απαραίτητη η αθλητική περιβολή.

Βόλει -Χάντμπολ - Άρση Βαρών

Χώροι άθλησης για τα παραπάνω αθλήματα υπάρχουν στο Κλειστό Γυμναστήριο του ΕΑΝΚΙ. 8η Μεραρχία 24 Λιμνοπούλα. Στον ιστορικό Σπάρτακο υπάρχουν τμήματα άρσης βαρών, τζούντο και οι αίθουσες είναι κάτω από την εξέδρα του κλειστού γυμναστηρίου στη Λιμνοπούλα

Κολύμβηση

Στο Εθνικό Ναυτικό Κέντρο στη Λιμνοπούλα υπάρχει κλειστό κολυμβητήριο, στο οποίο επιτρέπεται η είσοδος και για το κοινό εκτός από τους αθλητές των σωματείων.

Για τη συμμετοχή απαιτείται δερματολογική, καρδιολογική, παθολογική εξέταση και 2 φωτογραφίες

Ορειβασία

Το περπάτημα στο βουνό είναι πράξης ζωής. Ο Ορειβατικός Σύλλογος Ιωαννίνων βρίσκεται στην οδό Τζαβέλλα

Στίβος

Ο κλασικός αθλητισμός μπορεί να εξυπηρετήσει το κοινό είτε στο Εθνικό Στάδιο Ιωαννίνων που διαθέτει ταρτάν με έξι κουλουάρ είτε στη Λιμνοπούλα που διαθέτει χόμα. Η αθλητική περιβολή είναι απαραίτητη, ενώ δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για το κοινό.

Αιωροπτερισμός

Ο Όμιλος Αιωροπτεριστών Ιωαννίνων (τα γραφεία τους βρίσκονται στο αεροδρόμιο Ιωαννίνων) υποστηρίζει στην περιοχή τη πτήση από το Μιτσικέλι. Λειτουργούν και τμήματα αρχαρίων, οι οποίοι μετά από εξάσκηση, λαμβάνουν μέρος σε πτήσεις κατά κανόνα από το Μιτσικέλι ή από τα βουνά της Μανωλιάσσας

Τένις

Γήπεδα τένις υπάρχουν στο Γιαννιώτικο σαλόνι. Για να παίζεις τένις, χρειάζεται ή να γίνεις μέλος του Ομίλου Αντισφαίρισης Ιωαννίνων ή να πάρεις άδεια από τους αρμοδίους των γηπέδων για να συμμετάσχεις ως κοινό. Πάρκο Πυρσινέλλα

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ο Ο.Ν.Α.Δ.Ι. προτείνει την κατασκευή νέων αθλητικών χώρων και την αναβάθμιση των υπαρχόντων εγκαταστάσεων. Σε λειτουργία βρίσκεται, το Αθλητικό Κέντρο Καλούτσιανης, τα Δημοτικά Γυμναστήρια και οι αύλειοι χώροι των σχολείων που έχουν ηλεκτροφωτιστεί. Επίσης είναι σε εξέλιξη η κατασκευή του Δημοτικού Αθλητικού Κέντρου Κιάφας, των γηπέδων Σταυρακίου, ενώ το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Κάτω Μαρμάρων βρίσκεται

στο στάδιο των πολεοδομικών εγκρίσεων.

ΓΗΠΕΔΑ ΣΤΑΥΡΑΚΙΟΥ

Περιλαμβάνει ένα ξερό γήπεδο και τέσσερα(4) με χόρτο, από τα οποία το πρώτο είναι παλαιό και χρησιμοποιείται από τον ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ. Δίπλα από τα αποδυτήρια έγιναν δύο καινούργια γήπεδα με χλοοτάπητα και δίπλα από αυτά τα δύο υπάρχει, άλλο ένα ημιτελές όπου θα πρέπει να πέσει το χώμα και ο χλοοτάπητας. Στην είσοδο των γηπέδων έγινε ασφαλτόστρωση. Επίσης στα δύο γήπεδα υπάρχει υπόβαση ηλεκτροφωτισμού.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΑΦΑΣ

Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Κιάφας είναι σε εξέλιξη και έχει ολοκληρωθεί το 90% του έργου. Η καταλυτική ημερομηνία παράδοσης του έργου είναι 28 Φεβρουαρίου 2004. Χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «ΕΠΤΑ»-ΕΛΛΑΔΑ 2004. Τα χρήματα δίνονται κατευθείαν από την Περιφέρεια στον εργολάβο και το ποσό της σύμβασης είναι 538000,00€ με Φ.Π.Α. Η προσπάθεια, με αρωγό το Δήμο Ιωαννιτών και τις Υπηρεσίες του, θα συνεχιστεί ακούραστα για ενίσχυση των αθλητικών δραστηριοτήτων, με όλα τα μέσα που διαθέτουμε και με κίνητρο την αγάπη για την πόλη και το σεβασμό στα αθλητικό πνεύμα.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Οι υπάρχουσες υποδομές στον Νομό Ιωαννίνων μπορούν να χαρακτηριστούν ως ανεπαρκείς για την εξυπηρέτηση των μόνιμων κατοίκων και των διερχόμενων επισκεπτών και παρατηρείται μια μεγάλη υστέρηση κυρίως σε συγκοινωνιακές υποδομές, σε σχέση με άλλους νομούς της χώρας. Η κατάσταση αυτή, προβλέπεται ν' ανατραπεί τα προσεχή χρόνια με την ολοκλήρωση της κατασκευής της Εγνατίας Οδού, τη δημιουργία του δυτικού οδικού άξονα(Ιόνια Οδός), τη βελτίωση του υπόλοιπου εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου, τον εκσυγχρονισμό των αεροδρομίων Ιωαννίνων και Ακτίου, αλλά και των λιμένων Ηγουμενίτσας και Πρέβεζας, ενώ όπως έχει εξαγγελθεί πρόσφατα, μέχρι το 2014 θα λειτουργήσει και ο δυτικός σιδηροδρομικός άξονας, ο οποίος θα χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και θα συνδέει την Ηγουμενίτσα και τα Ιωάννινα με την Πελοπόννησο και την Θεσσαλία, βγάζοντας την περιφέρεια της Ηπείρου από την συγκοινωνιακή απομόνωση.

Όσον αφορά τη σημερινή κατάσταση, υπάρχουν 3.012 χιλιόμετρα οδικού δικτύου(εθνικού και επαρχιακού), δύο κύρια λιμάνια(Ηγουμενίτσας και Πρέβεζας) και 2 αεροδρόμια(Ιωαννίνων και Ακτίου). Η τουριστική υποδομή της Ηπείρου περιλαμβάνει 192 ξενοδοχεία(μόλις το 2,38% του συνόλου της χώρας), τα οποία διαθέτουν 4.992 δωμάτια(1,59%) και συνολικά 9.643 κλίνες(1,62%).Η περιοχή διαθέτει σχετικά σύγχρονα ξενοδοχειακά καταλύματα, ενώ ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι πολύ περισσότερα από τα μισά δεν ξεπερνούν τα είκοσι χρόνια λειτουργίας. Το νεώτερο ξενοδοχείο λειτουργεί εδώ και δύο χρόνια, ενώ πρέπει να τονίσουμε ότι υπάρχουν και 3 ξενοδοχεία τα οποία συμπληρώνοντας 10 χρόνια λειτουργίας, έχουν ήδη υποστεί ανακαίνιση. Πολύ σημαντικό είναι το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ξενοδοχείων που λειτουργούν περισσότερο από 10 χρόνια έχουν ανακαινιστεί.

Τα περισσότερα ξενοδοχεία θεωρούνται μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δηλαδή διαθέτουν λιγότερα από 100 δωμάτια. Επίσης υπάρχουν 15 κάμπινγκ, σημαντικός αριθμός ενοικιαζόμενων δωματίων, 239 εστιατόρια, 5 μαρίνες, 6 συνεδριακά κέντρα και 116 ταξιδιωτικά γραφεία. Παράλληλα, η Ήπειρος διαθέτει 2 χιονοδρομικά κέντρα(περιοχή Μετσόβου) και 8 κέντρα ιαματικών πηγών.

Όσον αφορά το σύνολο των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων της Περιφέρειας, διαθέτει περίπου το 4,4% του συνόλου των Ερευνητικών Ιδρυμάτων της χώρας (1993), κατατασσόμενη στην 7η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, με την ερευνητική δραστηριότητα που ασκεί, μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης στον τομέα της Έρευνας και Τεχνολογίας

Οι αεροπορικές μεταφορές εξυπηρετούνται κατά κύριο λόγο από το αεροδρόμιο των Ιωαννίνων και κατά δεύτερο από το αεροδρόμιο του Ακτίου. Το πρώτο δεν εξασφαλίζει ασφαλή προσέγγιση με όλες τις καιρικές συνθήκες, ενώ το δεύτερο εξυπηρετεί μικρό αριθμό πολιτικών πτήσεων και, λόγω θέσης, δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων.

Όσον αφορά τον τομέα της ενέργειας, η Ήπειρος, με τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς που λειτουργούν και που κατασκευάζονται, εξελίσσεται σε κέντρο υπέρ τοπικής σημασίας. Παράλληλα, η παροχή φυσικού αερίου από την Ιταλία θα αποτελέσει δεύτερη εναλλακτική πηγή ενέργειας για τη βιομηχανία. Ωθηση στην οικονομική δραστηριότητα θα δώσει η ανάπτυξη του τομέα υδροηλεκτρικής παραγωγής. Οι βασικές βιομηχανικές υποδομές της Περιφέρειας είναι η ΒΙ.ΠΕ. Ιωαννίνων και η ΒΙ.ΠΕ. Πρέβεζας.

ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ
ΜΕΤΣΟΒΟ
ΖΑΓΟΡΙ
ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ
ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ
ΑΧΕΡΩΝ
ΚΑΛΑΜΑΣ

ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Bird watching

Μέτσοβο

Εθνικός Δρυμός Πίνδου

Η περιοχή του Εθνικού Δρυμού Πίνδου έχει χαρακτηριστεί από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά της Ελλάδας (ΣΠΠΕ), λόγω του μεγάλου αριθμού ορνιθοπαγίδας αποτελούμενη από σπάνια είδη αρπακτικών, δρυκολαπτών κ.ά. Περισσότερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στην περιγραφή του Εθνικού Δρυμού Πίνδου.

Αμβρακικός

Ο Αμβρακικός αποτελεί ένα τεράστιο πεδίο άσκησης της δραστηριότητας παρατήρησης πουλιών καθώς διαθέτει πολλούς επιμέρους βιοτόπους με τα δικά του χαρακτηριστικά ο καθένας. Οργανωμένα σημεία με παρατηρητήρια, όπου μπορεί κανείς να ασχοληθεί με την δραστηριότητα αυτή, υπάρχουν στα παρακάτω σημεία Φάρο Κόπραινας, Λόφο Αγ.Αικατερίνης στη Στρογγυλή, Καταφύγιο Ροδιάς, του Κέντρου Υγροτόπων Ροδιάς και στον λόφο Σαλαώρας.

Κόνιτσα

Rafting - καγιάκ στον Αώο (Βοβούσα - Παλιοσέλι)

Σύντομη περιγραφή Η κατάβαση αρχίζει από την Βοβούσα και τελειώνει στην γέφυρα του δασικού δρόμου Βρυσοχώρι – Παλιοσέλι. Πρόκειται

για μια διαδρομή εξαιρετικών απαιτήσεων αφού έχει συνεχόμενη υψηλή δυσκολία και μεγάλο μήκος κατάβασης .Αυτό προϋποθέτει πολύ μεγάλη εμπειρία και πολύ καλή φυσική κατάσταση από τους συμμετέχοντες.

Για να είναι εφικτή η κατάβαση θα πρέπει να υπάρχει μια ελάχιστη ποσότητα νερών στη γέφυρα της Βοβούσας η οποία είναι 45 εκ. και να μην ξεπερνάει τα 65 εκ.(κάτω από τη γέφυρα υπάρχει δείκτης στάθμης νερού της ΔΕΗ.).Η κατάβαση μπορεί να γίνει και με καγιάκ, monoraft, ή με hotdog, με λιγότερα νερά.

Δυσκολία διαδρομής: 4ου (5^{ου}) βαθμού.

Μήκος διαδρομής: 27 χλμ

Διάρκεια: 4-8 ώρες, ανάλογα με την ποσότητα των νερών.

Προϋποθέσεις συμμετοχής Απαιτείται εξαιρετική φυσική κατάσταση και άριστη γνώση όλων των τεχνικών κατάβασης, ασφάλειας και διάσωσης, από όλο το πλήρωμα. Επίσης απαραίτητη είναι η μεγάλη εμπειρία από καταβάσεις ανάλογης δυσκολίας.

Περίοδος Ιανουάριο έως Απρίλιο

Αιωροπερισμός

Κόνιτσα

Κόνιτσα

Στον λόφο του Προφήτη Ηλία, πάνω από την Κόνιτσα υπάρχει διαμορφωμένη πίστα απογείωσης για τους λάτρεις του σπορ αυτού. Μέχρι το σημείο της απογείωσης φτάνει άσφαλτος, η δε προσγείωση μπορεί να γίνει στον χώρο της Αναγνωστοπουλείου Σχολής, περίπου 500 μέτρα χαμηλότερα.

Αναρρίχηση

Ιωάννινα	
	Καστρίτσα
	Βρίσκεται στον λόφο της Καστρίτσας νοτιοανατολικά της λίμνης των Ιωαννίνων. Περιλαμβάνει ένα προπονητικό σύνολο χαμηλών βράχων με περάσματα III έως VI, καθώς και ασφαλισμένες διαδρομές ύψους μέχρι 40 μέτρων. Περίοδος όλο το χρόνο

Ιππασία

Τζουμέρκα

Κατσανοχώρια

Η διαδρομή αρχίζει από τις εγκαταστάσεις του κέντρου ιππασίας στα Λάζαινα και ακολουθεί δασικούς δρόμους στον πευκόφυτο λόφο πάνω από το χωριό. Εναλλακτικά μπορεί να γίνει και μία διαδρομή προς τον Προφήτη Ηλία Κωστησίου με πανοραμική θέα προς την Χαράδρα του Αράχθου

Περίοδος Όλο το χρόνο

Ορειβασία

Κόνιτσα

Κατά τους χειμερινούς μήνες μπορούν να πραγματοποιηθούν αξιόλογες αναβάσεις σε όλα τα βουνά της περιοχής. Σημαντικότερες απ' όλες αποτελούν σίγουρα οι αναβάσεις προς την ορθοπλαγιά της Γκαμήλας, όπου υπάρχουν και πολύ απαιτητικές διαδρομές χειμερινής αναρρίχησης.

Ορειβατικό σκι

Κόνιτσα

Τα δύο μεγάλα βουνά της περιοχής, ο Σμόλικας και ο Γράμμος, με τις ομαλές σχετικά πλαγιές τους, προσφέρονται για ιδανικές περιηγήσεις ή διασχίσεις με ορειβατικά σκι. Οι αναβάσεις μπορούν να αρχίσουν και να ακολουθήσουν περίπου και τις πεζοπορικές διαδρομές που περιγράφονται στα ίδια βουνά. Περίοδος: Δεκέμβριο έως Μάρτιο

Περίοδος

Ιανουάριο - Μάρτιο

ΧΛΩΡΙΔΑ ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑ

Ο Νομός Ιωαννίνων είναι γνωστός για την σπάνια χλωρίδα και πανίδα, που αναπτύσσεται κυρίως στα ορεινά και σε αντίθεση με άλλες περιοχές της Ελλάδος διαθέτει ένα μοναδικό οικοσύστημα, που έχει παραμείνει αλώβητο και δεν έχει υποβαθμιστεί από τις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Στις χαμηλές πλαγιές των βουνών επικρατεί η θαμνώδης βλάστηση κυρίως από πουρνάρια, κουμαριές, ενώ στα ψηλότερα μέρη υπάρχουν δάση από βελανιδιές, οξυές, καστανιές, έλατα κ.α. Φυτρώνουν επίσης σπάνια κωνοφόρα, όπως η μαύρη πεύκη (*Pinus nigra*), το ρόμπολο (*Pinus helreichii*), το ακόμη σπανιότερο κοκκινόπευκο και άλλα είδη δένδρων όπως η ασημοφλαμουριά, ο γαύρος και η αστρυά. Πλούσια είναι επίσης και τα παραποτάμια δάση με πλατάνια και ιτιές, που προσφέρουν δυνατότητες για ξεκούραση και αναψυχή.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα φυτά και τα ζώα του δρυμού, που ζούν εδώ σε μια ποικιλία και ισορροπία, σπάνια για τον ελληνικό χώρο. Υπάρχει γενικά μια εξαιρετικά πλούσια χλωρίδα από διαφορετικά δένδρα, θάμνους και λουλούδια με πολλά ενδημικά είδη. Ιδιαίτερα πλούσια είναι η πανίδα, τόσο σε αριθμό ειδών όσο και σε σπάνια είδη, που έχουν από χρόνια εξαφανιστεί σε άλλες περιοχές της χώρας. Υπάρχουν σπάνια αρπακτικά πτηνά, όπως διάφορα είδη αετών, γύποι (*gyps, fulvus*), γεράκια, βαρβακίνες καθώς και μεγάλα θηλαστικά όπως η αρκούδα (*ursus arctus*), το

αγριόγιδο (*capra-capra*), το αγριογούρουνο (*sus scrofa*), ο λύκος (*canis lupus*) και το τσακάλι (*felis lynx*).

Η χλωρίδα του Νομού περιλαμβάνει περισσότερα από 1.800 είδη φυτών, αρκετά από τα οποία είναι σπάνια και ενδημικά. Εντυπωσιακά είναι πολλά αγριολούλουδα που φυτρώνουν στην περιοχή, όπως ο κίτρινος κρίνος της Πίνδου (*lilium albanicum*) ή *dactulorisa saccifera*, ή *primula veris* το *crocus veluchensis*, ή *centaurea vlachorum* (που ονομάστηκε έτσι προς τιμή των Βλάχων της Πίνδου)κ.α

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΤΥΠΟΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η ιστορία από δική της πλευρά, δώρισε στα Ιωάννινα μοναδική αρχαιολογική, πολιτιστική και καλλιτεχνική κληρονομιά. Τα στοιχεία αυτά έρχονται να ικανοποιήσουν τα άτομα που έχουν ως κυρίαρχο στοιχείο επιλογής ενός τόπου προορισμού, την κλασσική κουλτούρα και επιμόρφωση. Ο **πολιτιστικός τουρισμός** των Ιωαννίνων δεν έχει προβληθεί όσο και όπως θα έπρεπε με αποτέλεσμα να μην αξιοποιείται ανάλογα.

Τα Ιωάννινα είναι από τους πρώτους Νομούς όπου αναπτύχθηκε ο **περιηγητικός τουρισμός**, λόγω των πολλών αρχαιοτήτων που διαθέτει. Οι περισσότεροι τουρίστες επιθυμούν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες αναψυχής, αθλητικές εκδηλώσεις, περιπετειώδεις εκδρομές για να μάθουν την ιστορία, την κουλτούρα και την φύση των Ιωαννίνων.

Ως φυσικό επακόλουθο της ύπαρξης του Νοσοκομείου του Πανεπιστημίου και της Ιατρικής Σχολής, αναπτύσσεται ραγδαία ο **συνεδριακός τουρισμός** και καθώς επίσης αποτελεί μια πόλη- κέντρο εμπορικών συναλλαγών όπου παρουσιάζεται ο **επιχειρηματικός και εκθεσιακός τουρισμός**, ειδικά μετά τα τελευταία ανοίγματα της Αλβανίας. **Αθλητικός τουρισμός** σε σχέση με τη λίμνη (κωπηλασία, ιστιοπλοΐα, θαλάσσιο σκι) και για την ευρύτερη περιοχή (ορειβασία, αναρρίχηση, ποδηλασία, κανοε- καγιάκ, ψάρεμα , κυνήγι, ιππασία κλπ.) διάφορες ήπιες και **εναλλακτικές μορφές τουρισμού** (αγροτουρισμός , περιπατικός τουρισμός, μορφωτικός, υγείας κλπ.)

Το Πάσχα και τα Χριστούγεννα είναι οι χρονικές περίοδοι κατά τις οποίες πραγματοποιούνται τα περισσότερα **ταξίδια αναψυχής**. Για παράδειγμα, όσοι κατάγονται από τον συγκεκριμένο Νομό, γυρνάνε στον τόπο τους για να περάσουν στιγμές οικογενειακής θαλπωρής.

Λόγω της πληθώρας των ιαματικών πηγών και λουτροπόλεων αναπτύσσεται ο **ιαματικός τουρισμός- θερμαλισμός**.

Η προσέλκυση **ποιοτικού τουρισμού** αποτελεί βασικό στόχο των προσπαθειών των τοπικών αρχών και των ιδιωτών – επιχειρηματιών.

Με την προοπτική της ενιαίας Ευρώπης, η Ήπειρος με την γνησιότητά της έχει κάθε δυνατότητα να γίνει ένας τουριστικός παράδεισος, καταφύγιο για τους ταλαιπωρημένους του σύγχρονου πολιτισμού.

ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

(ΞΕΚΟΥΡΑΣΗ –ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ -ΕΚΤΟΝΩΣΗ)

Ο ιαματικός τουρισμός είναι δυνατόν να αποτελέσει και μέσο ξεκούρασης, αναζωογόνησης και ανανέωσης εκτός από μέσο θεραπείας. Έτσι, από κοινού ο θερμαλισμός, η κλιματοθεραπεία, η θαλασσοθεραπεία και η πηλοθεραπεία, που έχουν μεγάλη σχέση μεταξύ τους, μπορούν ν' αποτελέσουν μορφές τουρισμού που θα συμβάλλουν στην πρόληψη, την αποκατάσταση της υγείας, την ξεκούραση, δηλαδή στην ταυτόχρονη ανάγκη για διακοπές και θεραπεία σ' ένα πρότυπο περιβάλλον. Οι ελληνικές λουτροπόλεις μπορούν ν' αναπτυχθούν και να εξελιχθούν σε κέντρα τουρισμού υγείας, σε κέντρα θεραπείας που να είναι και κέντρα αναψυχής και ηρεμίας για όλες τις ηλικίες και για περισσότερους μήνες του έτους, αφού οι περισσότερες βρίσκονται κοντά στη θάλασσα και έχουν καλό κλίμα. Η βελτίωση των εγκαταστάσεων των λουτροπόλεων της χώρας με σύγχρονη υποδομή και εξοπλισμό είναι αναγκαία για την πλήρη αξιοποίηση των ιαματικών ιδιοτήτων των νερών των πηγών. Με την ένταξη των πηγών σ' ένα πλέγμα ποικίλων εγκαταστάσεων που να συνδυάζουν και άλλες δραστηριότητες επιτυγχάνεται η ανάδειξη των πηγών σε παραθεριστικά κέντρα τουρισμού μακράς παραμονής και όλων των ηλικιών.

Επομένως βασικός σκοπός των αναπτυξιακών σχεδιασμών του τομέα του τουρισμού θα πρέπει να είναι η προσέλκυση επενδύσεων, ώστε ν' αναπτυχθούν και στην Ελλάδα σύγχρονα κέντρα τουρισμού υγείας, όπως συμβαίνει με ταχύς ρυθμούς στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Τα κέντρα αυτά προσφέρονται για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών του τουριστικού προϊόντος και παρουσιάζουν τελευταία αυξημένη ζήτηση. Ήδη έχει επιδειχθεί ενδιαφέρον από ξένους και Έλληνες επενδυτές για την αξιοποίηση των ιαματικών πηγών της Ελλάδας και τη μετατροπή τους σε σύγχρονα κέντρα τουρισμού υγείας.

ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ - ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ
ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ
ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

Η χώρα μας θεωρείται το μέρος που έχει τις περισσότερες ιαματικές πηγές απ' όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες. Οι περισσότερες λουτροπόλεις συνδυάζουν ήρεμες διακοπές με καλό κλίμα και μπάνια στις θερμές πηγές με πολλές θεραπευτικές ιδιότητες. Ανάμεσά στις πολλές λουτροπόλεις έχουν ξεχωρίσει μερικές και έχουν μεγάλη τουριστική ανάπτυξη.

Με την κατάλληλη τουριστική προβολή στο εξωτερικό, μπορούν όλες αυτές οι πόλεις ν' αναπτυχθούν τουριστικά, προς όφελος της Εθνικής μας οικονομίας.

ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΗ ΚΑΒΑΣΙΛΑ

Οι ιαματικές πηγές των Καβασίλων βρίσκονται στο Δήμο Κόνιτσας, σε απόσταση 4 χλμ από το ομώνυμο χωριό και σε απόσταση 63 χλμ από τα Ιωάννινα, στις καταπράσινες πλαγιές του βουνού Τύμφη.

ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ

Χαρακτηρισμός

Υδροθειοχλωριονατριούχα

Θερμοκρασία 30°

Εγκαταστάσεις Μικρό

Υδροθεραπευτήριο με δύο ομαδικούς
λουτήρες

Θεραπευτικές ιδιότητες Υδροθεραπεία για
χρόνιους ρευματισμούς, μυοσίτιδες, χρόνιες

εκφυλιστικές εκβάσεις τραυμάτων, μετεγχειρητικό στάδιο αιμορροΐδων,
γυναικολογικές παθήσεις.

ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΗ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

Βόρεια του χωριού σε απόσταση 5 χλμ αυτοκινητοδρόμου, σε 1260 υψόμετρο και σε μαγευτικό δασώδες περιβάλλον, βρίσκονται τα αξιόλογα Ιαματικά Ατμόλουτρα Αμαράντου. Από 15 ρωγμές καρστικά ρήγματα εξέρχονται οι θερμοί ατμοί. Σε θερμοκρασία περιβάλλοντος 15° ευρέθη επί θερμών πηγών 37° .Γενικώς κυμαίνεται από 33⁻³⁸ με υγρασία που αγγίζει το 97-100%.Επί των πηγών αυτών υπάρχουν σύγχρονες εγκαταστάσεις, με ατομικά δωμάτια-λουτήρες για λουτρό και εισπνοή. Οι ασθενείς παρακολουθούνται από ιατρό και έμπειρο νοσηλευτικό προσωπικό. Οι παθήσεις που ενδείκνυνται για θεραπεία είναι οι ακόλουθες
Αδενοπάθειες, αναπνευστικά(άσθμα), αγκυλώσεις, αρθροπάθειες-ρευματοπάθειες, αναιμία, δερματοπάθειες, διάφορες ενδοκρινολογικές παθήσεις, ενδομητρίτιδες, ισχιαλγίες , κολπίτιδες, μετατραυματικές παθήσεις, νευραλγίες, νευρομυτίτιδες, οσφυαλγίες, οστεοαρθρίτιδες, παθήσεις πνευμόνων, χολής, ύπατος, νεφρών, παραλύσεις, παθήσεις κυκλοφοριακού, ρινίτιδα, σαλπγγίτιδες, σπονδυλαρθρίτιδες, φαρυγγίτιδα, χρόνιες γυναικολογικές φλεγμονές, χρόνιες απλές βρογχίτιδες.

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

Σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ) υπάρχουν καταγεγραμμένες 822 πηγές θερμομεταλλικών νερών στην Ελλάδα. Από αυτές οι 752 δύνανται ν'αξιοποιηθούν. Σήμερα από τις 752 πηγές χρησιμοποιούνται σε μεγάλο ή μικρό βαθμό, οι 348 (42%) είναι δε επίσημα αναγνωρισμένες οι 77.Η γεωγραφική κατανομή των Ι.Π έχει ως εξής

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	156
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	57
ΗΠΕΙΡΟΣ	56
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	115
ΘΡΑΚΗ	25
ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	114
ΝΗΣΙΑ	229

Γ΄ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα επίσημα στοιχεία του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, στα ξενοδοχειακά καταλύματα της περιφέρειας Ηπείρου διανυκτέρευσαν το 2001 1.000.978 τουρίστες (ημεδαποί και αλλοδαποί), ποσοστό που αντιστοιχεί στο 1,6% του συνόλου των πελατών ξενοδοχειακών καταλυμάτων της επικράτειας (61.567.209).

Στην Ήπειρο συγκεντρώνεται το 2,38% των ελληνικών ξενοδοχείων, ενώ σε ξενοδοχεία πολυτελείας και Α' κατηγορίας, το ποσοστό αντιπροσωπεύει μόλις το 1% της επικράτειας. Ο μέσος όρος μηνών λειτουργίας των ξενοδοχείων είναι σχεδόν 10 μήνες (7,5 μήνες ελληνικός μ.ο.), κάτι που μπορεί να ερμηνευτεί από την ύπαρξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στις ορεινές κυρίως περιοχές, αλλά και από το γεγονός ότι δεν υπάρχουν πολλά θερινά παραθεριστικά κέντρα, σε σχέση με τις άλλες περιοχές της χώρας, όπου τα ξενοδοχειακά καταλύματα λειτουργούν μόνο κατά τους θερινούς μήνες. Τέλος, το ποσοστό των αλλοδαπών πελατών ανέρχεται σε 45%, έναντι του μέσου ποσοστού της χώρας που ανέρχεται σε 76%.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο μέσος όρος διανυκτερεύσεων των τουριστών που προτιμούν τον Ν. Ιωαννίνων είναι κάτι περισσότερο από μια βραδιά. Αλλά και αυτοί έστω οι διερχόμενοι δεν αντιστοιχούν παρά μόνο στο 0.3 % των ξένων τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα.

Η Ήπειρος σαν τουριστική ενότητα υπερτερεί στατιστικά μόνο της Θράκης.

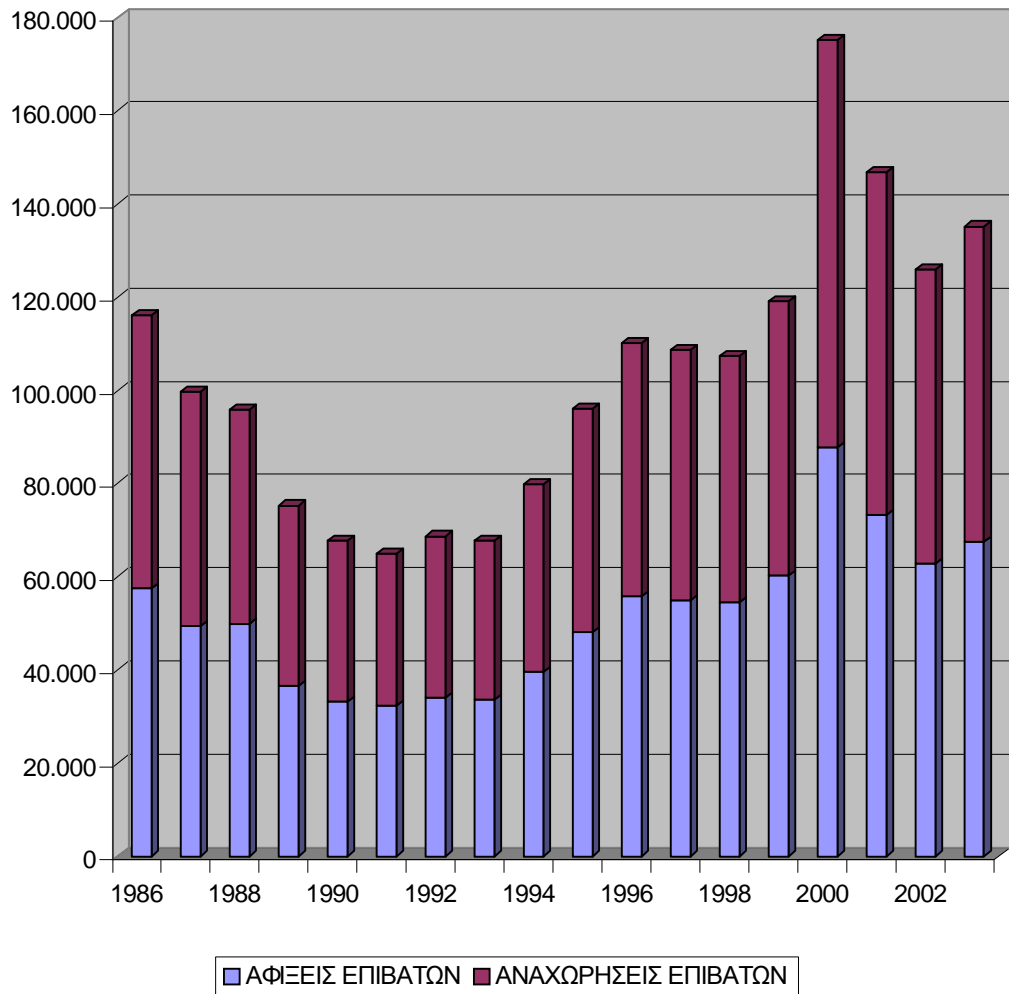
ΑΦΙΞΕΙΣ – ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ			
ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ			
ΕΤΗ	ΑΦ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	
	ΑΦ+ΑΝΑΧ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ
1986	1.189	57.439	58.623
1987	1.106	49.289	50.387
1988	983	49.892	45.892
1989	864	36.632	38.660
1990	917	33.186	34.445
1991	1.502	32.328	32.653
1992	1.493	33.981	34.696
1993	1.543	33.495	34.167
1994	1.631	39.502	40.342
1995	1.915	48.134	47.860
1996	2.059	55.761	54.404
1997	1.935	54.936	53.809
1998	1.974	54.420	52.990
1999	2.105	60.310	58.886
2000	3.364	87.720	87.520
2001	3.340	73.327	73.561
2002	2.981	62.851	63.043
2003	2.715	67.544	67.662

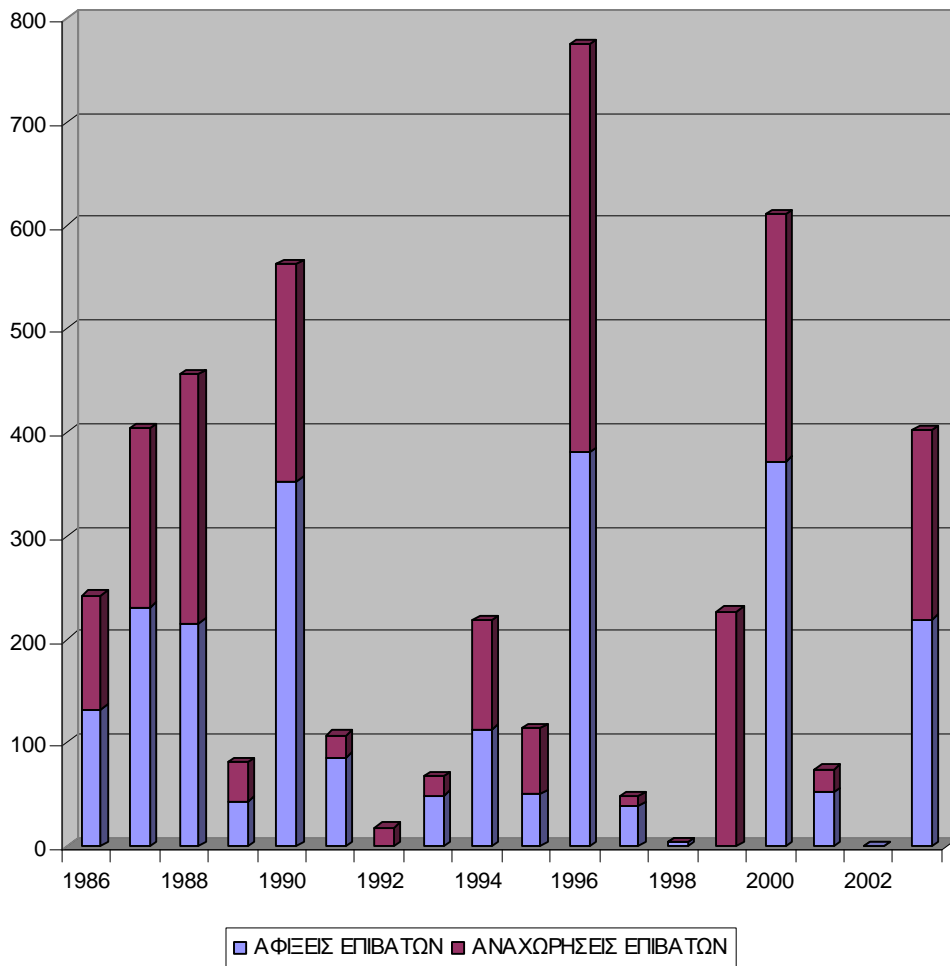
ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ**

ΕΤΗ	ΑΦ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	
		ΑΦ+ΑΝΑΧ	ΑΦΙΞΕΙΣ
1986	92	132	110
1987	94	231	173
1988	96	215	241
1989	71	43	38
1990	102	353	209
1991	61	86	21
1992	7	0	18
1993	13	49	18
1994	17	113	105
1995	20	50	64
1996	42	381	394
1997	11	38	10
1998	1	4	0
1999	93	0	227
2000	128	372	239
2001	12	52	22
2002	0	0	0
2003	42	219	183

ΚΙΝΗΣΗ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΚΙΝΗΣΗ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΤΩΝ 1993-95

	ΝΟΜΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ Β ΜΗΝΑΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ ΕΤΟΣ 1993 ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ 478		1994 499		1995 478	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2767	4490	2554	3941	2456	3675
ΕΛΛΑΔΑ	2588	4226	2424	3726	2352	3543
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	179	264	130	215	23104	132
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	29,50		24,90		24,70	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	1,80		1,40		0,90	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ	31,30		26,30		25,60	

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ Β ΜΗΝΑΣ ΙΟΥΝΙΟΣ ΕΤΟΣ 1993 ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ 493		1994 532		1995 532	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	4198	6894	5209	8061	4335	6782
ΕΛΛΑΔΑ	2962	4822	3207	5154	3103	4510
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	1236	2072	2002	2907	1232	2272
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	32,60		32,30		28,30	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	14,0		18,20		14,20	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ	46,60		50,50		42,50	

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ Β ΜΗΝΑΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ ΕΤΟΣ 1993 ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ 532		1994 532		1995 532	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	3474	5319	3740	6031	3486	6381
ΕΛΛΑΔΑ	3277	4977	3552	5705	3381	6100
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	197	342	188	326	105	281
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ		31,20		35,70		38,20
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		2,10		2,0		1,80
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ		33,30		37,70		40,00

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Β ΜΗΝΑΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΕΤΟΣ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 532		1994 532		1995 257	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	7788	12342	7378	11383	2913	4602
ΕΛΛΑΔΑ	5321	8652	4920	7722	2438	3886
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2467	3690	2468	3661	475	716
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ		54,20		48,40		50,40
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		23,10		22,90		9,30
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ		77,30		71,30		59,70

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Β ΜΗΝΑΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΕΤΟΣ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 532		1994 532		1995 499	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5630	8363	5735	9002	52,28	7922
ΕΛΛΑΔΑ	3207	4768	3308	5035	3605	5277
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2423	3615	2427	3967	1623	2645
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	29,90		31,50		35,20	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	22,50		24,90		17,70	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ	52,40		56,40		52,90	

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Β ΜΗΝΑΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ ΕΤΟΣ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 532		1994 460		1995 472	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	3633	7212	3431	7383	3356	7956
ΕΛΛΑΔΑ	3405	6836	3242	7104	3183	7631
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	228	376	189	279	173	325
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	45,70		51,50		53,90	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2,50		2,0		2,30	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ	48,20		53,50		56,20	

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Β ΜΗΝΑΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΕΤΗ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 532		1994 532		1995 499	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5476	8916	5940	9040	4682	7459
ΕΛΛΑΔΑ	3504	5626	3673	5633	3263	5443
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	1972	3290	2267	3407	1419	2016
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ		35,30		35,30		36,30
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		20,60		21,30		13,50
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ		55,90		56,60		49,80

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Γ ΜΗΝΑΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ ΕΤΗ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 1118		1994 1285		1995 1210	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5882	11638	6317	10888	6426	11505
ΕΛΛΑΔΑ	5656	11009	5686	9837	6041	10614
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	202	629	631	1051	385	891
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ		32,80		25,50		29,20
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		1,90		2,70		2,50
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ		34,70		28,20		31,70

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Γ ΜΗΝΑΣ ΙΟΥΝΙΟ ΕΤΗ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 1323		1994 1311		1995 1323	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9789	18254	10308	18581	10256	18478
ΕΛΛΑΔΑ	8802	16458	8803	15416	9075	15915
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	987	1796	1505	3165	1181	2563
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ		41,50		39,20		40,10
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		4,50		8,0		6,50
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ		46,0		47,20		46,60

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Γ ΜΗΝΑΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟ ΕΤΗ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 1257		1994 1327		1995 1305	
	ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	8837	11129	8415	15385	8236	14061
ΕΛΛΑΔΑ	8337	13992	7966	14580	7861	13482
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	500	1137	449	805	375	579
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	37,10		36,6		34,40	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	3,0		2,0		1,50	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ	40,10		38,6		35,90	

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Γ ΜΗΝΑΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΕΤΗ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 1301		1994 1327		1995 1297	
	ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	15927	26637	18465	30619	16278	29396
ΕΛΛΑΔΑ	12915	22285	14916	24758	13774	23234
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	3012	4352	3549	5861	2504	6162
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	57,10		62,20		59,70	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	11,20		14,70		15,80	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ	68,30		76,90		74,50	

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Γ ΜΗΝΑΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΕΤΗ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 1289		1994 1311		1995 1339	
	ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	13185	22630	13550	26207	12516	24028
ΕΛΛΑΔΑ	11043	19289	11093	19829	10676	18330
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2142	3341	2457	6378	1840	5698
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	49,90		50,40		45,60	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	8,60		16,20		14,20	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ	58,50		66,60		59,80	

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Γ ΜΗΝΑΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΕΤΗ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 1273		1994 1327		1995 1323	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	12232	20617	13288	23283	12781	23300
ΕΛΛΑΔΑ	10768	18481	11277	19918	11126	18731
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	1464	2136	2011	3365	1655	4569
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ		48,40		50,0		47,20
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		5,60		8,50		11,50
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ		54,0		58,50		58,70

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Γ ΜΗΝΑΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ ΕΤΗ 1993 ΑΡ.ΚΛΙΝΩΝ 1305		1994 1310		1995 1241	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	8548	16950	8977	18165	9791	19014
ΕΛΛΑΔΑ	8209	15837	8657	17092	9411	18288
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	339	1113	320	1073	380	726
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ		40,50		43,50		49,10
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		2,80		2,70		2,0
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΥΝΟΛΟΥ		43,30		46,20		51,10

	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Campings ΜΗΝΑΣ ΑΠΡΙΛΙΟΣ ΕΤΗ 1993		1994		1995	
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	0	0	220	320	158	260
ΕΛΛΑΔΑ	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	0	0	220	320	158	260

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Campings ΜΗΝΑΣ ΜΑΙΟΣ ΕΤΗ 1993		1994		1995	
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	356	474	689	1085	710	1323
ΕΛΛΑΔΑ	1	2	18	24	8	12
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	355	472	671	1061	702	1311

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Campings ΜΗΝΑΣ ΙΟΥΝΙΟΣ ΕΤΗ 1993		1994		1995	
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	334	479	1036	1517	1052	1663
ΕΛΛΑΔΑ	22	33	81	103	93	116
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	312	446	955	1414	959	1547

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Campings ΜΗΝΑΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΕΤΗ 1993		1994		1995	
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2262	3176	2724	3646	2635	3587
ΕΛΛΑΔΑ	260	3051	207	287	168	230
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2002	125	2517	3359	2467	3357

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Campings ΜΗΝΑΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΕΤΗ 1993		1994		1995	
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	3491	4474	2760	3439	2682	3916
ΕΛΛΑΔΑ	460	638	267	402	468	761
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	3031	3836	2493	3037	2214	3155

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Campings ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΜΗΝΑΣ ΕΤΗ 1993		1994		1995	
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1110	1536	1083	1533	676	970
ΕΛΛΑΔΑ	100	130	42	94	71	81
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	1010	1406	1941	1439	605	889

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Campings ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ ΜΗΝΑΣ ΕΤΗ 1993		1994		1995	
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	208	272	104	104	158	260
ΕΛΛΑΔΑ	6	16	36	36	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	202	256	68	68	158	260

ΣΧΟΛΙΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Ø Τα χρόνια 1993,1994,1995 τα ξενοδοχεία πολυτελείας και Α΄ κατηγορίας έχουν μηδαμινή πληρότητα.
- Ø Τα ξενοδοχεία Β΄ και Γ΄ κατηγορίας παρουσιάζουν τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο, Σεπτέμβριο και Δεκέμβριο μεγαλύτερη πληρότητα σε σχέση με τους μήνες Φλεβάρη, Ιούνιο Νοέμβρη που παρουσιάζουν μικρότερη πληρότητα έτσι όπως φαίνεται από τον πίνακα. Τα campings και στα τρία έτη παρουσιάζουν μηδαμινή πληρότητα στους εξής μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο
- Ø Το ποσοστό των αλλοδαπών είναι πολύ μικρότερο σε σχέση με αυτόν των ημεδαπών γιατί οι αλλοδαποί προτιμούν κυρίως τα campings κατά τους θερινούς μήνες λόγω της χαμηλής τιμής τους. Βέβαια παρόλο που τα campings αποτελούν απειλή κυρίως λόγω της χαμηλότερης τιμής που προσφέρεται στους πελάτες αλλά δεν διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι των ξενοδοχείων.

Ø Σε ετήσια βάση ο Νομός δέχεται περίπου 85% εγχώριο και 15% ξένο τουρισμό.

Ø Στα ξενοδοχεία Β΄ κατηγορίας παρατηρείται ότι και στα τρία έτη κατά τους μήνες Αύγουστο-Δεκέμβριο η πληρότητα ημεδαπών είναι περισσότερη και φθάνει στα 54,20%. Τους μήνες Ιούνιο – Ιούλιο – Νοέμβρη - Σεπτέμβρη η πληρότητα βρίσκεται σε μέτρια επίπεδα μεταξύ 28,30 % - 38,20 %.

Ενώ ο Φεβρουάριος είναι ο μήνας που παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό ημεδαπών και κυμαίνεται περίπου στα 24,70 % (η μισή πληρότητα σε σχέση με Αύγουστο και Δεκέμβρη).

Ø Στα ξενοδοχεία Β΄ κατηγορίας η πληρότητα αλλοδαπών ανέρχεται σε πολύ μικρό ποσοστό τους μήνες Φλεβάρη- Νοέμβρη – Δεκέμβρη, τις χρονιές 1993-4-5 και κυμαίνεται μεταξύ 0,9 % και 2,50 % ενώ Ιούνιο –Ιούλιο – Αύγουστο και Σεπτέμβρη ανέρχεται έως και 24,90 % τα τρία έτη με εξαίρεση τον Αύγουστο 1995 που φθάνει στο 9,30 %.

Ø Ξενοδοχεία Γ΄ κατηγορίας και στα τρία έτη, η πληρότητα ημεδαπών είναι ανοδική στους μήνες Ιούλιο – Σεπτέμβρη και Δεκέμβρη και κυμαίνεται μεταξύ 40,50 % έως 50,40 % ενώ τον Αύγουστο η πληρότητα φθάνει στο 62,20 % για το έτος 1994. Τον Ιούνιο και τον Νοέμβριο κυμαίνεται σε μέτρια επίπεδα δηλαδή στο 34,40 % με 41,50 %, αντιθέτως η πληρότητα τον Φεβρουάριο είναι πολύ χαμηλή και φθάνει στο 25,50 %

Ø Ξενοδοχεία Γ΄ κατηγορίας και στα τρία έτη, η πληρότητα αλλοδαπών τους μήνες Φεβρουάριο – Νοέμβριο και Δεκέμβριο κυμαίνεται στα ίδια ποσοστά με τα ξενοδοχεία Β΄ κατηγορίας δηλαδή μεταξύ 1,50 % με 3,0 % ενώ τους μήνες Ιούλιο – Αύγουστο, η πληρότητα αλλοδαπών ανέρχεται μεταξύ 8,60 % έως 16,20 %.

Ø Τα campings παρουσιάζουν μεγάλη πληρότητα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες μόνο κυρίως τα έτη 1994-5 ενώ τους χειμερινούς μήνες είναι ανύπαρκτη. Το είδος αυτού του καταλύματος, επισκέπτονται κυρίως αλλοδαποί τουρίστες καθώς αναζητούν χαμηλές τιμές με μεγάλη διάρκεια παραμονής σε αυτά.

ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται οι συνολικές διανυκτερεύσεις των τουριστών στα ξενοδοχειακά καταλύματα της περιφέρειας ανά νομό, καθώς και οι ετήσιες πληρότητες των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της περιφέρειας ανά νομό, την πενταετία 1996-2000.

Σύνολο διανυκτερεύσεων τουριστών σε ξενοδοχειακά καταλύματα της περιφέρειας Ηπείρου (1996-2000)

	1996	1997	1998	1999	2000
Ν.Ιωαννίνων	361.308	406.866	388.937	448.832	477.774
.Αρτας	47.793	62.233	65.628	65.181	65.293
Ν.Πρέβεζας	213.431	245.018	237.723	270.743	274.405
Ν.Θεσπρωτίας	106.589	110.882	103.285	105.589	142.787
Σύνολο	729.121	824.999	831.573	890.345	960.259

Για το 2001, το σύνολο των διανυκτερεύσεων στην περιφέρεια Ηπείρου ξεπέρασε το 1 εκατομμύριο και συγκεκριμένα ανήλθε στις 1.000.978 διανυκτερεύσεις.

Πηγή ΕΣΥΕ,ΕΟΤ

Μέση ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της περιφέρειας (1996-2000)

	1996	1997	1998	1999	2000
Ν.Ιωαννίνων	44,96%	43,91%	43,61%	42,67%	-
Ν.Αρτας	57,10%	57,50%	53,54%	53,58%	-
Ν.Πρέβεζας	38,19%	38,46%	40,77%	41,88%	-
Ν.Θεσπρωτίας	44,35	46,44%	49,32%	49,77%	-
Σύνολο	43,23%	43,18%	43,88%	43,80%	46,15%

Πηγή ΕΣΥΕ/ΕΟΤ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο Ν. Ιωαννίνων δέχεται σε ετήσια βάση 85% εγχώριο και 15% ξένο τουρισμό με μικρό πακέτο παραμονής (διανυκτερεύσεις).

-Το μεγαλύτερο ποσοστό αλλοδαπών τουριστών είναι οι Ευρωπαίοι και πιο συγκεκριμένα Βρετανοί, Γερμανοί, Γάλλοι και Ιταλοί.

-Σχετικά με το φύλο οι άνδρες έχουν ελαφρώς μεγαλύτερο μερίδιο (54,5%) έναντι των γυναικών (45,5%).

-Ως προς την ηλικία παρατηρείται αυξημένη συμμετοχή των ατόμων νεαρής ηλικίας (16-25 ετών) στους Βρετανούς, Ολλανδούς και Σουηδούς, ενδιάμεσης ηλικίας (26-40ετών) στους Γάλλους.

-Οι τουρίστες που επισκέπτονται τα Ιωάννινα αντλούν πληροφορίες κυρίως από φίλους ή συγγενείς (27,22%), ταξιδιωτικούς πράκτορες (26,88%) και προηγούμενη εμπειρία από το νομό (23,42%). Αντίθετα είναι πολύ μικρή η συμβολή που έχουν στην ενημέρωση των ξένων από διαφημιστικές καμπάνιες (ραδιόφωνο, τηλεόραση, ειδήσεις)

-Σχετικά με την κατηγορία καταλυμάτων που προτιμούν οι αλλοδαποί τουρίστες παρατηρούμε ότι οι Γερμανοί προτιμούν τα ξενοδοχεία, ενώ οι Βρετανοί και οι Ιταλοί τα ενοικιαζόμενα δωμάτια και τα επιπλωμένα διαμερίσματα. Οι αλλοδαποί που επισκέπτονται τα Ιωάννινα για επαγγελματικές υποθέσεις ή για να συμμετάσχουν σε συνέδρια, προτιμούν τα ξενοδοχεία Α' κατηγορίας και πολυτελείας.

-Τέλος θετικές ήταν οι εντυπώσεις των αλλοδαπών τουριστών από την διασκέδαση και τη σίτιση στα Ιωάννινα, και αρνητικές από τις συνθήκες υγιεινής, τις χερσαίες μεταφορές και τις τηλεπικοινωνίες.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΗΜΕΛΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το 82% των Ελλήνων πραγματοποιεί τουλάχιστον ένα ταξίδι αναψυχής το χρόνο, ενώ ποσοστό περίπου 72% πραγματοποιεί και ένα ή περισσότερα ταξίδια αναψυχής πέραν αυτού των καλοκαιρινών διακοπών κατά τη διάρκεια του χρόνου, ενώ ποσοστό 71% δηλώνει ότι δεν επηρεάστηκε ιδιαίτερα από τα τρομοκρατικά χτυπήματα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου αν και περίπου το 6,5% ανέβαλε ταξίδια στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

Οι περισσότεροι Έλληνες προτιμούν (ήρεμες) διακοπές, επιλέγουν να διαμένουν σε ξενοδοχείο ή στο εξοχικό τους, δαπανούν κατά μέσο όρο 600-1000€για τις διακοπές τους, που κατά παράδοση πραγματοποιούν τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, διαλέγουν το ξενοδοχείο με βασικό κριτήριο την καθαριότητα, θέλουν κλιματισμό στο δωμάτιο τους περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο στοιχείο εξοπλισμού, θεωρούν το επίπεδο των υπηρεσιών και των υποδομών εφάμιλλο ή χειρότερο από τις άλλες χώρες της Ε.Ε. αλλά πιστεύουν ότι στην Ελλάδα, οι ξένοι τουρίστες τυγχάνουν μεγαλύτερης προσοχής από ότι οι ίδιοι..

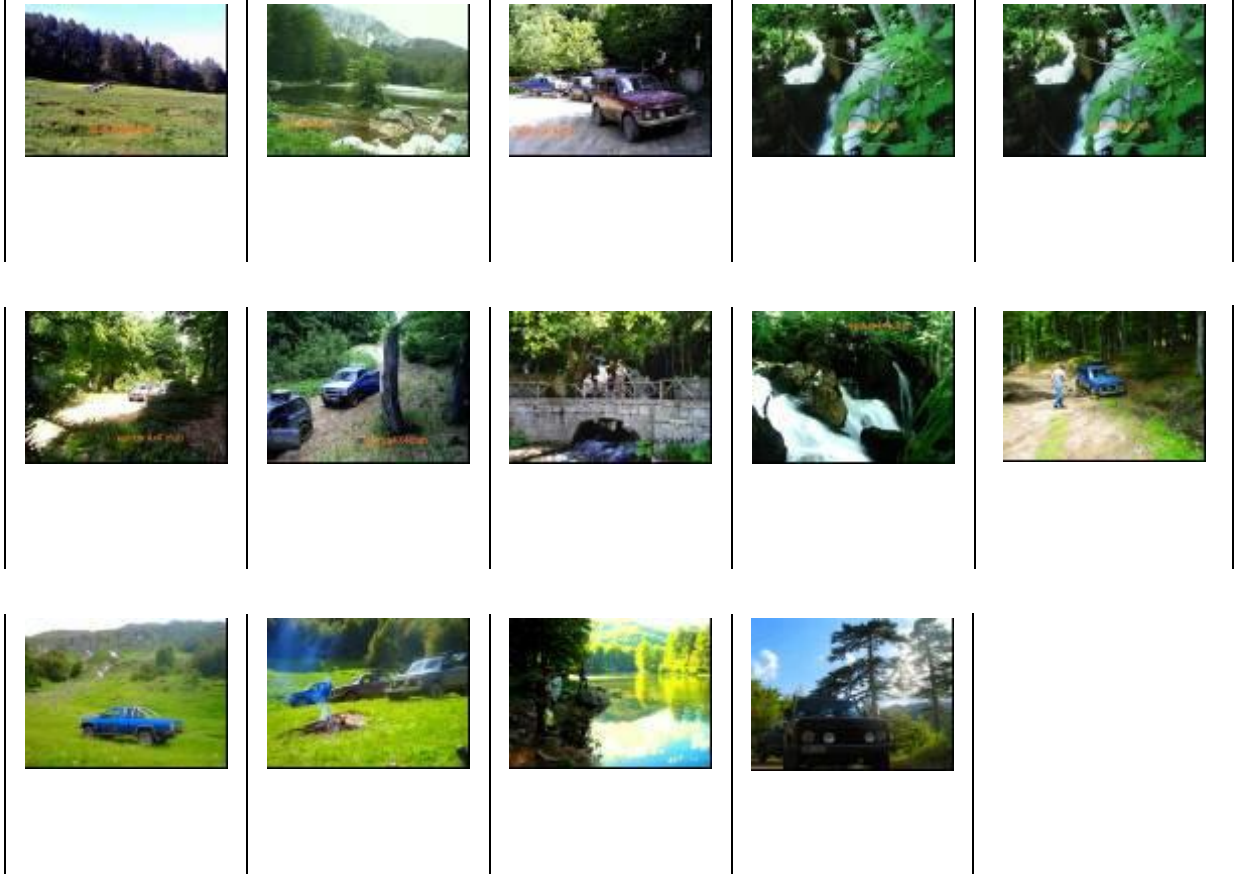
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

Τα τουριστικά καταλύματα των Ιωαννίνων περιλαμβάνουν όχι μόνο τα ξενοδοχεία αλλά και τις άλλες παραδοσιακές μορφές διαμονής (π.χ μοτέλ) αλλά και camping, ξενώνες, καταλύματα εποχικού χαρακτήρα κλπ.

Επίσης περιλαμβάνονται και άλλες κατηγορίες καταλυμάτων η λειτουργία των οποίων περιορίζεται στην περίοδο αιχμής όπως επιπλωμένα διαμερίσματα, βίλες και ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Στην Ήπειρο υπάρχει μόλις μία μόνο επιχείρηση πολυτελείας (ποσοστό 1,9%), ακριβώς οι μισές επιχειρήσεις κατατάσσονται στις τάξεις ΑΑ', Α' και Β' (ποσοστό 50%), ενώ το 48,1% των ξενοδοχείων της έρευνας ανήκουν στη Γ' τάξη. Από την άλλη, παρατηρείται το φαινόμενο σχεδόν οι μισές μονάδες να είναι αρκετά μικρής δυναμικότητας (κάτω των 50 κλινών, ποσοστό 46,2%), ενώ μόνο το 7,7% διαθέτει περισσότερες από 200 κλίνες.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ-CAMPING

Ακόμα μια περιήγηση στον Γράμμο σε υψόμετρο 2.192μ. Αυτήν την φορά στα όρια των νομών Ιωαννίνων – Καστοριάς, πανέμορφες περιοχές με πολλά νερά που όμως δημιουργούν προβλήματα καταστρέφοντας τους δρόμους. Πάλι κομμένοι δρόμοι και πεσμένα δένδρα, η φύση όμως στην περιοχή είναι φανταστική ξεχνώντας τα προβλήματα πρόσβασης, πολλά τρεχούμενα νερά, ορεινές λίμνες που ζεί ένα σπάνιο είδος αλπικού τρίτωνια (Σταυροειδές των βουνών), δρακόλιμνες και μεγάλες εκτάσεις οξυάς, κέδρου, ελάτης και πεύκων συνθέτουν ένα φανταστικό σκηνικό που σε κάνει να ξεχνάς ότι πέρασες για να φθάσεις.

Σ' αυτήν την περιοχή τα νερά σχηματίζουν ορμητικούς χειμάρρους που με την σειρά τους σχηματίζουν το μεγαλύτερο ποτάμι σε μήκος στην Ελλάδα, τον Αλιάκμονα, με συνολικό μήκος 295 χλμ. Η περιοχή είναι ιδανική για κάμπινγκ, ποδήλατο βουνού, ορειβασία, πεζοπορεία και τζιπινγκ, προτιμήστε καλοκαιρινούς μήνες που οι θερμοκρασίες είναι ιδανικές.

CAMPING ΛΙΜΝΟΠΟΥΛΑ

Στην περιοχή Λιμνοπούλα Ιωαννίνων, μόλις ένα χιλιόμετρο από το κέντρο της πόλης και δίπλα ακριβώς από την λίμνη Παμβώτιδα, θα βρείτε το ξεχωριστό κάμπινγκ Λιμνοπούλα σε μια τεράστια έκταση από καταπράσινα και ποικιλόμορφα δένδρα. Η τοποθεσία και οι άριστες υπηρεσίες που παρέχονται από το κάμπινγκ Λιμνοπούλα σας εξασφαλίζουν άνετη και ευχάριστη διαμονή ώστε ν' απολαύσετε τις διακοπές σας.

CAMPING ΑΡΑΧΘΟΣ

ΑΡΑΧΘΟΣ 2004

CAMPING ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΦΥΣΗ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ CAMPING

Ημερήσιες Εκδηλώσεις

Ορεινή πεζοπορία

Ορεινή ποδηλασία

Αναρρίχηση

Αλεξίπτωτο Πλαγιάς

Ιππασία

Τοξοβολία

Περιπατητική Περιήγηση

Βόλει στο ποτάμι

Βραδινές Εκδηλώσεις

Συναυλίες

Κινηματογράφος

Ο Δήμος Παμβώτιδας διοργανώνει κάθε χρόνο ένα τριήμερο Περιπέτειας και γνωριμίας με την φύση στην περιοχή Γέφυρας Κράψης .Κάθε χρόνο όλος και περισσότερος κόσμος σ' ένα χώρο κατάλληλο για εκδηλώσεις δίπλα στα κρύα νερά του Άραχθου και κάτω από τεράστια πλατάνια. Ένα τριήμερο δραστηριοτήτων για τους λάτρεις της εξοχής και των σπορ της φύσης.

Δ' ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ Ν.ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

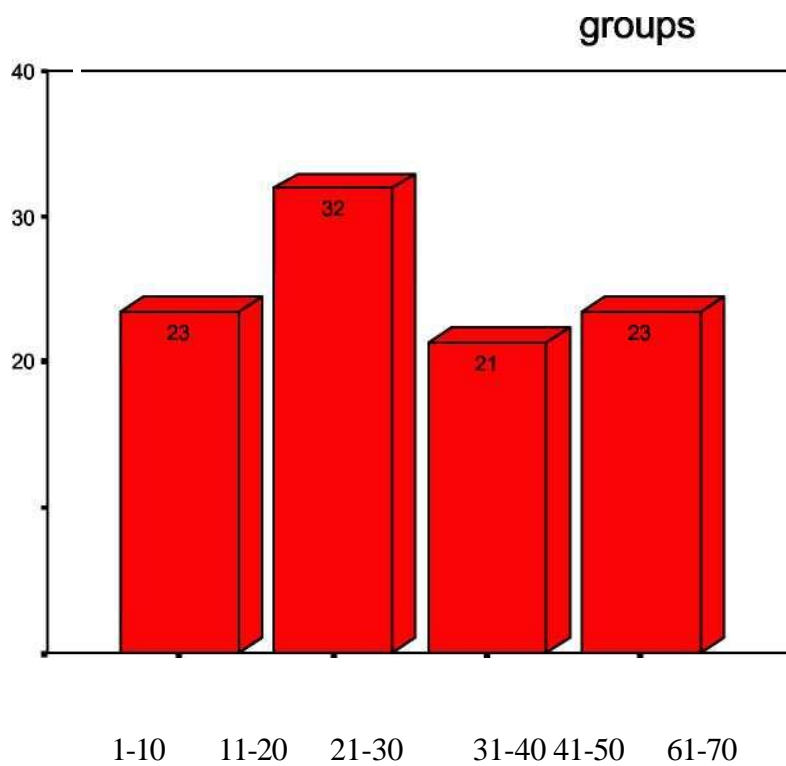
Όσον αφορά την **ετήσια πληρότητα των ξενοδοχείων** της περιοχής τα τρία τελευταία χρόνια, τα αποτελέσματα είναι τα εξής:

- Ø για το 2000, το 20% των επιχειρήσεων είχαν πληρότητα μεγαλύτερη από 70%, το 28% είχε πληρότητα μεταξύ 60-70%, το 24% είχε πληρότητα μεταξύ 50-60%, το 16% είχε πληρότητα μεταξύ 40-50% και το 12% πληρότητα μικρότερη από 40% .
- Ø Για το 2001, τα ποσοστά διαφοροποιούνται ελαφρώς σε σχέση με το 2000, καθώς η μεγαλύτερη πληρότητα αυξάνεται στο 25,5% , η πληρότητα μεταξύ 60-70% απέσπασε το 21,6% των απαντήσεων, η πληρότητα μεταξύ 50-60% συγκεντρώνει το 23,5% των απαντήσεων, η πληρότητα μεταξύ 40-50% συγκέντρωσε το 19,6%, ενώ η πληρότητα κάτω από 40% μόλις το 9,8% (Διάγραμμα 5.15).
- Ø για το 2002, οι επιχειρήσεις που είχαν πληρότητα μεγαλύτερη από 70% μειώνονται ελαφρώς στο 23,5%, παρατηρούμε μία σχετικά μεγάλη αύξηση των επιχειρήσεων των οποίων η πληρότητα κυμαίνεται στο 60-70%, οι οποίες έφθασαν το 29,4% των απαντήσεων, μειώθηκε αισθητά το ποσοστό των μονάδων που είχαν πληρότητα μεταξύ 50-60%, στο 13,7%, συνέχισε να αυξάνεται το ποσοστό των μονάδων που είχαν πληρότητα μεταξύ 40-50%, στο 21,6%, ενώ το ποσοστό των μονάδων που είχε πληρότητα μικρότερη από 40% αυξήθηκε ελαφρώς στο 11,8% . Οι τρεις μήνες με τη μεγαλύτερη πληρότητα στην περιοχή είναι κατά σειρά ο Αύγουστος, με ποσοστό 79,6% θετικών απαντήσεων, ο Σεπτέμβριος με ποσοστό 42,9% και ο Ιούλιος με ποσοστό 36,7%, Αντιθέτως, οι μήνες με τη μικρότερη πληρότητα είναι ο Φεβρουάριος με ποσοστό 56%, ο Νοέμβριος με ποσοστό 46% και ο Ιούνιος με ποσοστό 40%.

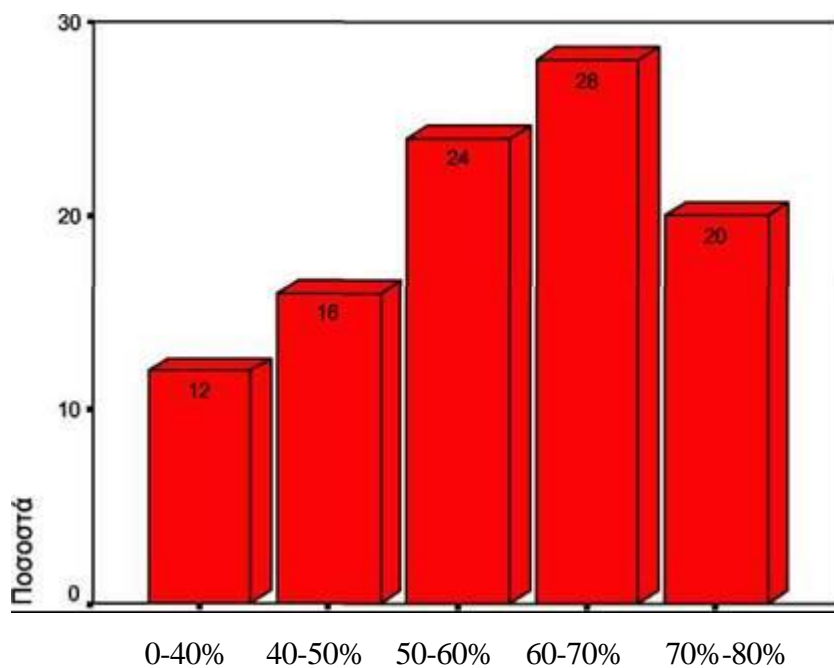
Οι μικρομεσαίες μονάδες δυσκολεύονται περισσότερο να στραφούν σε ομάδες ατόμων (group), σε σχέση με τις μεγαλύτερες μονάδες. Κατά πόσο μπορούν οι μεμονωμένοι αγοραστές να διαπραγματευτούν χαμηλότερες τιμές από τις επίσημες τιμές πόρτας? οι μεμονωμένοι πελάτες έχουν μικρή διαπραγματευτική δύναμη και χαρακτηριστικό είναι ότι όλες οι επιχειρήσεις που δέχονται μεμονωμένους πελάτες σε

ποσοστό μεγαλύτερο από 80%, αφήνουν λίγα περιθώρια στους πελάτες τους για διαπραγμάτευση. Επίσης, παρατηρείται ότι όσες επιχειρήσεις κάνουν μικρές εκπτώσεις σε group της τάξεως του 5-10% και του 10-15%, αφήνουν στη συντριπτική τους πλειοψηφία μικρά περιθώρια διαπραγμάτευσης και στους μεμονωμένους αγοραστές,

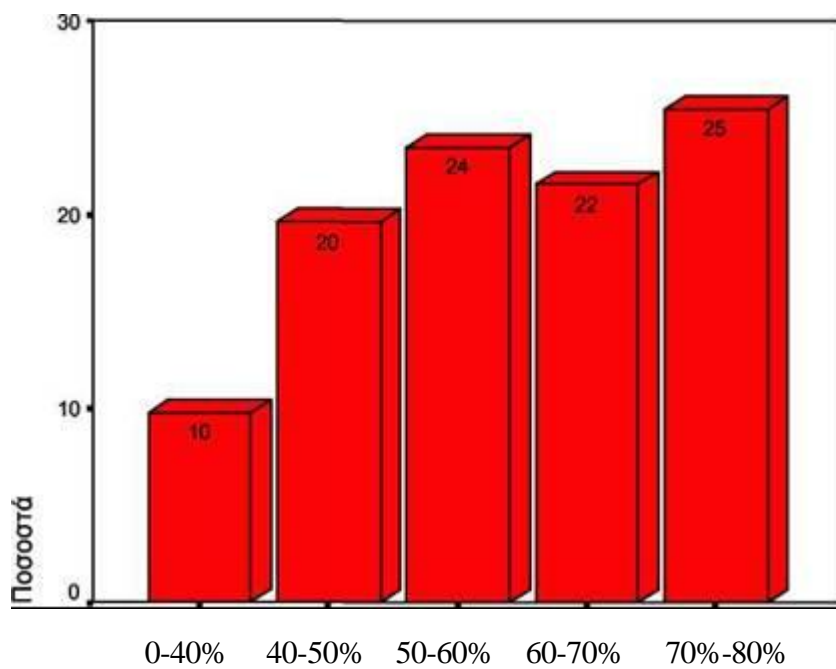
Ποσοστά σε Γκρουπ

Πληρότητες Έτος 2000

Πληρότητες Έτος 2001

ΑΠΕΙΛΗ ΕΙΣΟΔΟΥ ΝΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ

Η απειλή εισόδου νέων επιχειρήσεων σε έναν κλάδο, εφ' όσον είναι μεγάλη, μπορεί να οδηγήσει σε μείωση των τιμών ως μέσο αντίδρασης από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις, ενώ παράλληλα διαμορφώνει το ύψος των επενδύσεων που απαιτούνται για να αποτραπεί η είσοδος. Οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να εισέλθουν στον κλάδο, στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, πρέπει να υπολογίσουν τα εμπόδια εισόδου που υπάρχουν, καθώς και αν αυτά μπορούν να υπερνικηθούν.

Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών έχει κατασκευαστεί το 57,7% των ξενοδοχειακών μονάδων της περιοχής, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας. Συνεπώς, οι κανονισμοί και οι διατάξεις ευνοούν την κατασκευή νέων μονάδων στον κλάδο και ο βαθμός κινδύνου για νέες επενδύσεις είναι χαμηλός. Για να μην έχει μειονέκτημα κόστους ένας νέο - εισερχόμενος, πρέπει να αποκτήσει ένα ουσιώδες μερίδιο αγοράς για να προσεγγίσει την κατώτατη κλίμακα αποδοτικότητας. Στην περίπτωση που υπάρχουν σημαντικές οικονομίες κλίμακας από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις, οι νέο - εισερχόμενες αναλαμβάνουν μεγάλο κίνδυνο με την είσοδο τους στον κλάδο, κάνοντας δύσκολη την απόφαση εισόδου, ενώ υπάρχει και η πιθανότητα οι υφιστάμενες επιχειρήσεις να προβούν σε μείωση τιμών, αν η είσοδος είναι επιτυχημένη. Απαιτείται για την είσοδο μιας νέας επιχείρησης, η επένδυση σημαντικών κεφαλαίων, κυρίως όταν πρόκειται να παρέχεται υψηλή ποιότητα στην εξυπηρέτηση πελατών, αν και σήμερα υπάρχουν διαδικασίες όπως το leasing και το franchising που μπορεί να ελαττώσουν αυτές τις απαιτήσεις. Παρά το γεγονός ότι η κατασκευή ενός ξενοδοχείου απαιτεί την εξεύρεση σημαντικών κεφαλαίων, οι διευθυντές των ξενοδοχείων της Ηπείρου θεωρούν ότι δεν υπάρχουν υψηλές οικονομίες κλίμακας από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις (αν και το ιεραρχούν ως τρίτο σημαντικότερο εμπόδιο), άρα μπορεί μία νέο - εισερχόμενη επιχείρηση να εισέλθει στον κλάδο.

Το κυριότερο εμπόδιο εισόδου είναι η δυσκολία κατασκευής μίας νέας μονάδας σε προνομιακή τοποθεσία.

Η κατασκευή της πλειοψηφίας των ξενοδοχείων τα τελευταία χρόνια και η άποψη ότι μία νέα μονάδα θα επηρεάσει σε μικρό ή μέτριο βαθμό την κερδοφορία της δικής τους επιχείρησης (ποσοστό 82,7%), οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η απειλή από νέο - εισερχόμενες επιχειρήσεις είναι μεγάλη.

ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Παρατηρούμε ότι ο υφιστάμενος ανταγωνισμός μεταξύ των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων είναι μέτριος, καθώς υπάρχουν αρκετές επιχειρήσεις, χωρίς κάποια από αυτές να είναι αρκετά ισχυρή, άρα ο κλάδος είναι αρκετά ελκυστικός με βάση αυτή την παράμετρο. Επιπρόσθετα, υπάρχουν αρκετά υποκατάστατα στη συγκεκριμένη αγορά, η διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών είναι μέτρια και η διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών είναι μικρή, άρα ο κλάδος των ξενοδοχείων στην Ήπειρο είναι αρκετά ελκυστικός και η κερδοφορία βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, καθώς η μόνη ουσιαστική απειλή για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις είναι η περαιτέρω είσοδος νέων μονάδων, σε μεγάλο βαθμό

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ	ΑΠΕΙΛΗ ΣΤΗΝ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ
Ανταγωνισμός υφισταμένων επιχειρήσεων	Μέτρια
Απειλή εισόδου νέων επιχειρήσεων	Μεγάλη
Απειλή από υποκατάστατα προϊόντα	Μέτρια
Διαπραγματευτική δύναμη προμηθευτών	Μέτρια
Διαπραγματευτική δύναμη αγοραστών	Μικρή

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η ένταση του ανταγωνισμού επηρεάζει τις τιμές, όπως επίσης και το κόστος ανταγωνισμού σε περιοχές όπως ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη προϊόντος, η διαφήμιση και οι πωλήσεις.

Δεν υπάρχει μεγάλος αριθμός ξενοδοχείων στη συγκεκριμένη περιφέρεια. Αυτό το ποσοστό, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι **δεν υφίσταται υψηλός ανταγωνισμός τιμών μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου**, υπάρχει ικανοποίηση με το status quo των μεριδίων αγοράς που επικρατεί και κατά συνέπεια οι τιμές των προσφερόμενων υπηρεσιών είναι σχετικά υψηλές.

Με βάση τα παραπάνω, ο ανταγωνισμός τιμών μεταξύ των υφισταμένων επιχειρήσεων κινείται σε ήπια επίπεδα, καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των μονάδων δεν διαθέτει πλεόνασμα δυναμικότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να στραφούν έναντι των άλλων επιχειρήσεων, αποσπώντας τους ένα μερίδιο αγοράς, στην προσπάθεια τους να αυξήσουν τις πωλήσεις τους.

Το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να προσαρμόζουν τις τιμές με ταχύτητα, ανάλογα με τις περιστάσεις που επικρατούν στην αγορά σε ποσοστό 88,5%, σημαίνει ότι

έχουν τη δυνατότητα να αντιδράσουν έγκυρα σε πιθανές κινήσεις των ανταγωνιστών τους, μην επιτρέποντας σε κάποια επιχείρηση που θα επιθυμούσε να χαμηλώσει τις τιμές, να κερδίσει επιπλέον μερίδιο αγοράς. Η ύπαρξη ευελιξίας στην προσαρμογή των τιμών σε τέτοιο βαθμό, ενισχύει το συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται υψηλός ανταγωνισμός τιμών δεν υπάρχουν υψηλά εμπόδια εξόδου στον κλάδο και επίσης ότι δεν υπάρχει οξυμένος ανταγωνισμός. Σε περίπτωση που μία επιχείρηση δεν έχει θετικά οικονομικά αποτελέσματα, μπορεί άνετα να αποχωρήσει από τον κλάδο, παρά να προβεί σε πόλεμο τιμών, ώστε να επιβιώσει.

Καθώς δεν βασίζονται οι επιχειρήσεις σε μεγάλο βαθμό σε groups για τις πωλήσεις τους και οι περισσότερες δεν παρέχουν μεγάλη έκπτωση, ενισχύεται το συμπέρασμα ότι ο ανταγωνισμός με γνώμονα τις τιμές δεν είναι μεγάλος.

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ

Η διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών καθορίζει το κόστος των πρώτων υλών και των άλλων εισροών. Βασικοί προμηθευτές των ξενοδοχειακών μονάδων είναι οι επιχειρήσεις που προσφέρουν τον εξοπλισμό των δωματίων και των κοινόχρηστων χώρων (έπιπλα, ηλεκτρικά προϊόντα κ.λ.π.), οι επιχειρήσεις που προμηθεύουν αναλώσιμα καθαριστικά προϊόντα και καλλυντικά και οι επιχειρήσεις που προμηθεύουν αναλώσιμα προϊόντα φαγητού και ποτού. Επίσης, στην κατηγορία των προμηθευτών μπορούμε να τοποθετήσουμε και τους εργαζόμενους των ξενοδοχείων (υπαλλήλους υποδοχής, διοίκησης, λογιστηρίου, σερβιτόρους, καμαριέρες κ.λ.π.).

Οι προμηθευτές δεν έχουν μεγάλη διαπραγματευτική δύναμη, αφού αδυνατούν να πραγματοποιήσουν διάκριση τιμών μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου, αποβλέποντας στη χρέωση υψηλότερων τιμών σε όσες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις είναι περισσότερο κερδοφόρες.

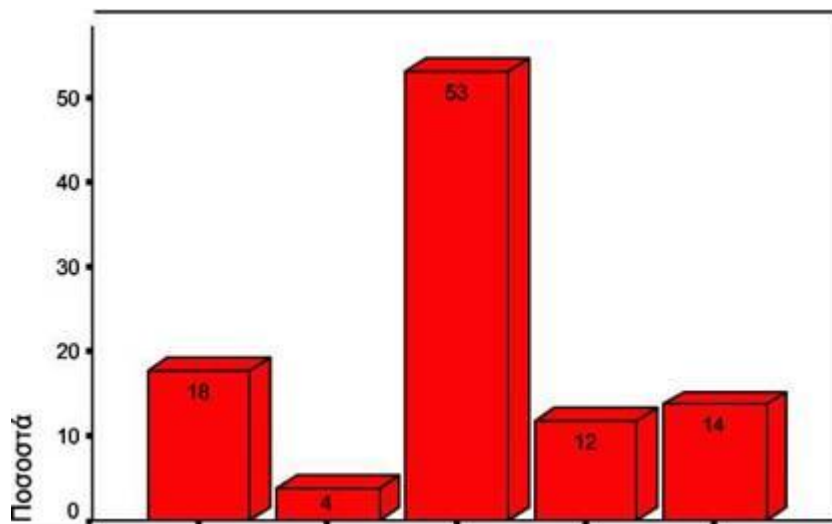
ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΑΓΟΡΑΣΤΩΝ

Σύμφωνα με το κίνητρο, οι αγοραστές μπορούν να διακριθούν σε αυτούς που επισκέπτονται την περιοχή για διακοπές - αναψυχή, σε όσους διαμένουν στα ξενοδοχεία για επαγγελματικούς λόγους (εμπορικοί αντιπρόσωποι, μέλη συνεδρίων κ.λ.π.) και σε όσους επισκέπτονται την περιοχή για λόγους υγείας, όπως είναι για παράδειγμα η επίσκεψη στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων ή ο ιαματικός - θεραπευτικός τουρισμός στις ιαματικές πηγές της Ηπείρου.

είναι πιθανότερο οι αγοραστές να διαθέτουν διαπραγματευτική δύναμη τους μήνες Φεβρουάριο, Νοέμβριο και Ιούνιο όπου παρατηρούνται τα χαμηλότερα ποσοστά πληρότητας, παρά τους μήνες Αύγουστο, Σεπτέμβριο, Ιούλιο, αλλά και Δεκέμβριο, όπου υπάρχουν υψηλές πληρότητες για τα περισσότερα ξενοδοχειακά καταλύματα.

Το μικρό μέγεθος των ξενοδοχείων στη συγκεκριμένη περιοχή, η μη ύπαρξη μεγάλης διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος και η δυσκολία πρόσβασης, αποδυναμώνει τη διαπραγματευτική δύναμη των ξενοδοχείων έναντι των tour operators, οι οποίοι πιέζουν συνεχώς για χαμηλότερες τιμές. **Με βάση τα παραπάνω, η διαπραγματευτική δύναμη των διοργανωτών μαζικών εκδρομών είναι σαφώς μεγαλύτερη από αυτή των μεμονωμένων αγοραστών, αλλά κινείται σε μέτρια επίπεδα.**

Επηρεασμός κερδοφορίας απο υποκατάστατα προϊόντα

Ως υποκατάστατα προϊόντα στον συγκεκριμένο κλάδο μπορούν να θεωρηθούν τα ενοικιαζόμενα δωμάτια (νόμιμα και παράνομα), καθώς και τα **15 camping** που βρίσκονται διεσπαρμένα στην επικράτεια της Ηπείρου. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Ε.Ο.Τ, στη συγκεκριμένη περιφέρεια λειτουργούν νόμιμα 988 επιχειρήσεις ενοικιαζόμενων δωματίων, ένας αριθμός που αυξάνεται συνεχώς από χρόνο σε χρόνο, κυρίως σε περιοχές όπως τα Ζαγοροχώρια και οι παραθαλάσσιοι οικισμοί.

Το κυριότερο πλεονέκτημα των υποκατάστατων προϊόντων, έναντι των ξενοδοχειακών μονάδων είναι **η χαμηλότερη τιμή την οποία μπορούν να προσφέρουν στους καταναλωτές (ποσοστό 90%)**, που σε συνάρτηση με το συμπέρασμα ότι η τιμή της ελαστικότητας ζήτησης ως προς την τιμή του τουριστικού προϊόντος είναι υψηλή, δηλαδή οι καταναλωτές είναι ευαίσθητοι στην τιμή, φανερώνει ότι η απειλή από υποκατάστατα προϊόντα μπορεί να θεωρηθεί μεγάλη σε σχέση με την τιμή.

Με βάση τα παραπάνω, εντείνεται το συμπέρασμα ότι τα υποκατάστατα προϊόντα αποτελούν απειλή κυρίως λόγω της χαμηλότερης τιμής που μπορούν να προσφέρουν στους πελάτες, αλλά γενικότερα η απειλή αυτή είναι μέτρια, λόγω του ότι δεν διαθέτουν άλλα συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι των ξενοδοχείων.

Ε΄ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΠΑΡΘΕΝΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Η ΗΠΕΙΡΟΣ

Η τουριστική ανάπτυξη του Ν.Ιωαννίνων είναι εξαιρετικά χαμηλή συγκριτικά με τους άλλους νομούς της χώρας. Και αυτό παρά το γεγονός ότι διαθέτει αξιόλογους τουριστικούς πόλους και επιπλέον ένα από τα σημαντικά και ενδιαφέροντα οικοσυστήματα στην Ελλάδα.

Ο Ν. Ιωαννίνων ειδικά αλλά και η Ήπειρος γενικά είναι περιοχή τουριστικά παρθένα. Δεν έχει καταστραφεί από την αλόγιστη και απρογραμματίστη πολλές φορές ανάπτυξη του λεγόμενου μαζικού τουρισμού.

Από πλευράς όμως υποδομής η κατάσταση είναι απελπιστική. Και έχει ως αποτέλεσμα την προσέγκυση ελάχιστου αριθμού επισκεπτών.

Ο προϊστάμενος ΕΟΤ του Νομού Ιωαννίνων τονίζει ότι ανοίγεται μια νέα περίοδος για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, που η φυσική της απομόνωση οφείλεται κυρίως στην γεωγραφική της θέση. Ο Ν. Ιωαννίνων έχει μια πληθώρα πόλων έλξης τουριστών και αναφέρει ενδεικτικά την παρθένα φύση, την πλούσια πανίδα και χλωρίδα, τη μορφολογική του δομή, τις πολιτισμικές του αξίες (ιστορία, παράδοση, τρόπο ζωής), τα μουσεία, την αρχιτεκτονική των παραδοσιακών οικισμών αλλά στερείται της κατάλληλης υποδομής για τουριστική ανάπτυξη.

Στο θέμα αυτό, η περιφέρεια Ιωαννίνων έχει μείνει πίσω, γεωγραφικά απομονωμένη, με αποτέλεσμα να μην παρακολουθεί τον ρυθμό ανάπτυξης της υπόλοιπης χώρας.

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ- ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Παρ' ότι ο Νομός και η πόλη των Ιωαννίνων, διαθέτουν πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα, και ενώ το τουριστικό προϊόν είναι εξόχως ανταγωνιστικό στις αγορές του εξωτερικού, η έλλειψη συντονισμού και marketing και η παρουσία « εμπειρισμού» απομακρύνουν τις προοπτικές για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της περιοχής.

Όσον αφορά τις τουριστικές επενδύσεις, ο ορεινός όγκος της Πίνδου παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον για ήπιας μορφής επενδύσεις. Στην αναβάθμιση και στον εκσυγχρονισμό του τουριστικού προϊόντος γίνεται διανομαρχιακή προσπάθεια (Ιωαννίνων – Καστοριάς – Γρεβενών - Τρικάλων- Άρτας) αλλά και πάλι οι φορείς προσκρούουν στην έλλειψη υποδομών και στην τάση για ερήμωση των απομακρυσμένων Κοινοτήτων ή Δημοτικών διαμερισμάτων.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η προσφορά του κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν είναι ικανοποιητική. Δεν λείπει η καλή πρόθεση αλλά κυριαρχεί ο « εμπειρισμός» και η «ρήσις» ότι ' γνωρίζουμε τα πάντα'. Πρίν μια δεκαετία περίπου, η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και την Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής Ανάπτυξης (ΔΕΤΑΙ) του Δήμου Ιωαννίνων ήταν πολύ καλύτερη. Επιχειρηματίες, στελέχη ΕΟΤ Ηπείρου, στελέχη της Νομαρχίας είχαν συμβάλλει όλοι μαζί στο αξιόλογο υλικό προβολής, που μέρος του υπάρχει ακόμα. Στελέχη του ΒΙC Ηπείρου (Κέντρο Καινοτομίας) έχει εκδώσει τουριστικό οικολογικό οδηγό της Ηπείρου σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή « ECOTOURISM GUIDE».

Αξιόλογη προσπάθεια σήμερα γίνεται από την Νομαρχιακή επιτροπή Τουριστικής Προβολής και συνεπικουρείται από τους επιχειρηματίες.

Λόγω της απουσίας του Δήμου στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των επισκεπτών και πολιτών, αυτοί απαντούν αρνητικά : πεζοδρόμια άθλια, αστική συγκοινωνία μέτριου επιπέδου, οικολογικά mini-bus μόνο στα prospectus υπάρχουν, απουσία χώρων στάθμευσης, ηχορύπανση νύχτα-μέρα, βιομηχανικά ρύποι στην ατμόσφαιρα, έντονο κυκλοφοριακό πρόβλημα, απουσία δημοτικής αστυνόμευσης, πινακίδες πληροφοριακές που προκαλούν τον γέλωτα, έλλειψη ενδιαφέροντος για ένα συντονισμένο ετήσιο καλλεντάρι αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων(από τον Δήμο).

ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ

Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ είναι ένα από τα μεγαλύτερα έργα οδοποιίας στην Ευρώπη, ένας σύγχρονος κλειστός αυτοκινητόδρομος μήκους 680 χλμ. που ακολουθεί νέα χάραξη με συνολικό πλάτος οδοστρώματος 24,5 μ. στο μεγαλύτερο τμήμα του, που ξεκινά από την Ηγουμενίτσα, διασχίζει την Ήπειρο, τη Βόρεια Ελλάδα και καταλήγει στον Έβρο, στα Ελληνοτουρκικά σύνορα. Συνδέεται επίσης, μέσω 9 καθέτων οδικών αξόνων, με την Αλβανία, την ΠΓΔΜ (FYROM), Βουλγαρία και Τουρκία και τροφοδοτείται από 4 λιμάνια και 6 αεροδρόμια. Περιέχει πλήθος σηράγγων, γεφυρών και ανισόπεδων κόμβων.

Η Εγνατία στην Ήπειρο έχει συνολικό προϋπολογισμό **1,9 δις ευρώ**. Εκτείνεται από την Ηγουμενίτσα του Νομού Θεσπρωτίας έως την Παναγιά και έχει συνολικό μήκος 123 χιλιόμετρα. Από αυτά τα 123 χιλιόμετρα, 48,5 έχουν ήδη ολοκληρωθεί, τα 69 είναι υπό κατασκευή και μόνο τα 5,5 είναι προς δημοπράτηση.

Το έργο στην περιοχή της Ηπείρου έχει τρία κυρίως τμήματα. Ηγουμενίτσα – Ιωάννινα, Ιωάννινα – Μέτσοβο και Μέτσοβο – Παναγιά. Το έργο θα παραδοθεί σταδιακά, από το 2006 μέχρι το 2008. Μάλιστα, πέρα από τα τμήματα που έχουν παραδοθεί στην κυκλοφορία μέχρι σήμερα, υπάρχουν και ορισμένα ακόμη που θα παραδοθούν τα επόμενα χρόνια, όπως είναι το τμήμα από τον ανισόπεδο κόμβο των Ιωαννίνων μέχρι τον ανισόπεδο κόμβο της Παμβώτιδος και το τμήμα από τον κόμβο του Περιστερίου μέχρι τον κόμβο του Μετσόβου.

Το έργο της Ηπείρου είναι το δυσκολότερο τεχνικά τμήμα της Εγνατίας Οδού, κυρίως επειδή τέμνει κάθετα τον ορεινό όγκο της Πίνδου. Λόγω των δυσκολιών που παρουσιάζει η περιοχή (μεγάλες κλίσεις και δύσβατο ανάγλυφο) και των πολλών σηράγγων, προχωράει σταδιακά σε αναβάθμιση της αρχικής χάραξης, ιδίως στην περιοχή του Μετσόβου, ώστε να προσφέρει μεγαλύτερη ασφάλεια στην κυκλοφορία.

Έτσι, το σύνολο της Εγνατίας Οδού στην Ήπειρο κατασκευάζεται πλέον ως κλειστός αυτοκινητόδρομος, με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και μία λωρίδα έκτακτης ανάγκης (ΛΕΑ) ανά κλάδο κυκλοφορίας και κεντρική διαχωριστική νησίδα.

Χαρακτηριστικό πρότυπο ασφαλούς δρόμου αποτελεί το τμήμα που παραδόθηκε στις 22 Ιουλίου 2005, η διαδρομή Ιωάννινα – Δωδώνη. Με αυτό το έργο, η μέχρι σήμερα διαδρομή 20 λεπτών σε στενό, απότομο και γεμάτο στροφές δρόμο μεταβάλλεται σε μία ασφαλή διαδρομή 10 λεπτών, σε σύγχρονο και ασφαλή αυτοκινητόδρομο, συνολικού πλάτους 22 μέτρων. Πολύ σημαντικό, είναι ότι η χάραξη του έργου έγινε με κριτήριο την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Τι κατασκευάζεται σήμερα στην Ήπειρο:

- Ø **35 δίδυμες σήραγγες μήκους 53 χιλιομέτρων.** Οι μοναδικές σήραγγες που έχουν ήδη κατασκευαστεί και είναι μονές –μία μεγάλη σήραγγα και δυο μικρές σήραγγες στο Μέτσοβο, συνολικού μήκους 4,5 χλμ.- θα γίνουν και αυτές διπλές. Εκτός της σήραγγας Μετσόβου, μεγαλύτερες σήραγγες είναι οι δίδυμες του Δρίσκου και της Δωδώνης που καλύπτουν μήκος αυτοκινητοδρόμου 4,6 χλμ. και 3,4 χλμ. αντίστοιχα.
- Ø Κατασκευάζονται **9 χιλιόμετρα δίδυμες γέφυρες.** Σ' αυτές περιλαμβάνονται 5 δίδυμες γέφυρες μήκους μεγαλύτερου των 500 μέτρων, μεταξύ των οποίων η γέφυρα Άραχθου μήκους 1000 μέτρων περίπου.
- Ø Κατασκευάζονται τέλος **11 ανισόπεδοι κόμβοι** στο τμήμα από Ηγουμενίτσα έως Παναγιά.

Το έργο της Εγνατίας ολοκληρώνεται στα τέλη του 2008. Υπολογίζεται ότι όχι μόνο θα ολοκληρωθεί αλλά θα έχουν γίνει και έργα που δεν ήταν στον αρχικό προγραμματισμό, έτσι ώστε να υπάρξει ένας ολοκληρωμένος, ασφαλής και σύγχρονος αυτοκινητόδρομος σε όλο το μήκος από την Ηγουμενίτσα μέχρι τους Κήπους.

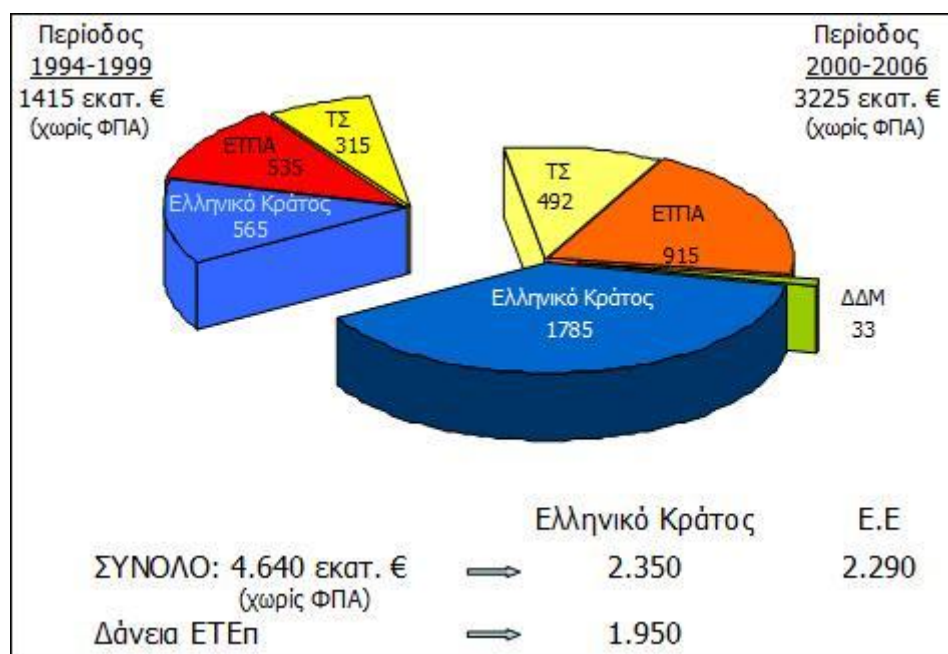
ΕΚΤΕΙΝΕΤΑΙ:	Από την Ηγουμενίτσα του Νομού Θεσπρωτίας έως τους Κήπους του Νομού Έβρου
ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΡΓΟΥ:	Μήκος 680 χλμ
ΕΞΗΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ:	Θεσπρωτία - Ιωάννινα - Γρεβενά - Κοζάνη - Ημαθία - Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Ξάνθη - Ροδόπη - Έβρος
ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ:	Αλβανίας - ΠΓΔΜ - Βουλγαρίας - Τουρκίας μέσω εννέα καθέτων αξόνων
ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ:	Ηγουμενίτσα - Ιωάννινα - Μέτσοβο - Γρεβενά - Κοζάνη - Βέροια - Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Ξάνθη - Κομοτηνή - Αλεξανδρούπολη
ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΛΙΜΑΝΙΑ:	Ηγουμενίτσας, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Αλεξανδρούπολης
ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ:	Ιωαννίνων, Καστοριάς, Κοζάνης, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Αλεξανδρούπολης
ΣΥΝΑΝΤΑ:	332 κοινότητες
ΣΥΝΑΝΤΑ:	30 τουριστικές και ειδικού ενδιαφέροντος περιοχές
ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ:	Ιωαννίνων, Φλώρινας, Έδεσσας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Σερρών, Δράμας, Ξάνθης, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης, άμεσα ή διαμέσου των καθέτων

	αξόνων
ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙ:	Αρχαιολογικές ανασκαφές, έργα προστασίας των μνημείων, μέτρα προστασίας περιβάλλοντος, (βιότοποι κλπ)
ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:	Αυτοκινητόδρομος δύο λωρίδων ανά κλάδο, με διαχωριστική νησίδα και δεξιά Λωρίδα Έκτακτης Ανάγκης.
ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ:	<ul style="list-style-type: none"> Ø 50 κόμβοι σύνδεσης με οδικό δίκτυο Ø 350 άνω και κάτω διαβάσεις εισόδου - εξόδου Ø 1650 μεγάλες γέφυρες, συνολικού μήκους 40 χλμ. περίπου και πολλές μικρές Ø 76 σήραγγες μέγιστου μήκους 4,8χλμ. και συνολικού μήκους 49,5 χλμ περίπου ή 99 χλμ μονές Ø 43 περάσματα ποταμών Ø 11 διασταυρώσεις με σιδηροδρομικές γραμμές

Χρηματοδότηση της Εγνατίας Οδού

Από τα 680 χλμ της Εγνατίας οδού είχαν κατασκευασθεί σε παλαιότερες περιόδους (πριν το 1994), 94χλμ του άξονα τα οποία αποτελούν τμήματα του υφιστάμενου εθνικού οδικού δικτύου.

Για την κατασκευή των νέων τμημάτων του αυτοκινητόδρομου, συνολικού μήκους 586 χλμ, μέχρι το τέλος του 2004 είχαν εξασφαλισθεί από τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα και από πρόσθετους εθνικούς πόρους, κονδύλια ύψους 4640 εκ €(πλέον ΦΠΑ), εκ των οποίων:

- 1.415 εκ € από τα προγράμματα της περιόδου 1994 - 1999
- 3.225 εκ € από τα προγράμματα της περιόδου 2000 - 2006

Από τα ανωτέρω ποσά περίπου το 50% προέρχεται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα υπόλοιπα από Εθνικούς Πόρους. Συγκεκριμένα η αμιγώς κοινοτική χρηματοδότηση ανέρχεται σε 2290 εκ € εκ των οποίων τα 1.450 εκ € προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), τα 807 εκ € από το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ), και 33 εκ € από τον προϋπολογισμό των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΔΜ).

Δάνεια από Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)

Από την ΕΤΕπ εγκρίθηκαν πέντε δάνεια για τα έργα της Εγνατίας Οδού, συνολικού ύψους 1.950 Μ€ για κάλυψη μέρους της εθνικής δημόσιας δαπάνης. Τα δάνεια αυτά αφορούν στα τμήματα:

- Παράκαμψη Καβάλας και Κομοτηνή-Κήποι, 185 Μ€
- Περιφερειακή Θεσσαλονίκης έως Νυμφόπετρα, 175 Μ€
- Γρεβενά-Κουλούρα, 350 Μ€
- Ηγουμενίτσα-Παναγία, 840 Μ€
- Κεντρική και Ανατολική Μακεδονία, 400 Μ€(συμπεριλαμβάνεται και η διέλευση του Νέστου).

Δεν έχουν ενταχθεί μέχρι στιγμής σε χρηματοδοτικά προγράμματα δύο έργα συνολικού εκτιμώμενου κόστους περίπου 360 εκ. €(χωρίς ΦΠΑ). Η κατασκευή του β' κλάδου του αυτοκινητόδρομου σε μήκος 7 χλμ στην Ήπειρο (σήραγγα Μετσόβου έως Μαλακάσι Β') και η κατασκευή της μεσόγειας χάραξης στο τμήμα Στρυμόνας - Ν. Πέραμος. Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. ολοκληρώνει τις μελέτες και τις προπαρασκευαστικές ενέργειες ώστε και για τα έργα αυτά είτε να διεκδικήσει πρόσθετους πόρους από κονδύλια του Γ' ΚΠΣ είτε να προωθήσει την ένταξή τους στο Δ' ΚΠΣ.

ΕΡΓΟ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΣΤΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Χρόνια τώρα οι κάτοικοι των Ιωαννίνων ζητούσαν από την κυβέρνηση την αναβάθμιση των υπηρεσιών του αεροδρομίου της περιοχής, ώστε να εξυπηρετούνται καλύτερα οι κάτοικοι των γύρω περιοχών και να γνωρίσουν περαιτέρω ανάπτυξη και οι περιοχές τους, χωρίς ωστόσο να λαμβάνουν θετική απάντηση στο αίτημα τους.

Αναλυτικότερα όμως για τα προβλήματα του αεροδρομίου, όπως είναι τα δύσκολα μορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής του, και τις δυσκολίες, που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής του, ενημερώθηκε πρόσφατα ο υποδιοικητής της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας κ.Δ.Σταμάτης, ο οποίος και επισκέφθηκε το αεροδρόμιο Ιωαννίνων συνοδευόμενος από τον περιφερειάρχη Ηπείρου, τον Νομάρχη και τον Δήμαρχο της πόλης ώστε να αξιολογήσουν από κοντά την κατάσταση και να δώσουν την λύση.

Μάλιστα κατά την διάρκεια της επίσκεψης τους στα Ιωάννινα ανακοίνωσαν ότι η Κυβέρνηση θα διαθέσει τι ποσό των 45 εκατ. Ευρώ, προκειμένου να αναβαθμιστούν οι υπηρεσίες του αεροδρομίου και να επιτευχθεί ο πλήρης εκσυγχρονισμός του.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της 'Ναυτεμπορικής' ο υποδιοικητής της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας μετά την πλήρη ενημέρωση που του έγινε, στάθηκε κυρίως σε δύο σημεία:

- Ø στις εγκαταστάσεις του αεροδρομίου και
- Ø στην τοποθέτηση του ILS

Σύμφωνα με την μελέτη που εκπονείται, ο συνολικά στεγασμένος χώρος του αεροσταθμού θα είναι 10.000 τ.μ που θα εξυπηρετεί περίπου 500 επιβάτες ανά ώρα, ενώ παράλληλα θα γίνει επέκταση του χώρου στάθμευσης αεροσκαφών για να μπορούν να σταθμεύσουν 5 μεγάλα αεροσκάφη ενώ πρόσθεσε ότι με τα έργα αυτά το αεροδρόμιο θα είναι σύγχρονο και ικανό να εξυπηρετήσει τις ανάγκες.

Το άλλο θέμα που έθιξε ήταν η εγκατάσταση του ILS, του συστήματος, δηλαδή που επιτρέπει την προσέγγιση του αεροσκάφους χωρίς οπτική εικόνα του πιλότου. Σύστημα τυφλής προσγείωσης δεν μπορεί να εγκατασταθεί στα Γιάννενα. Η μορφολογία και η θέση του αεροδρομίου δεν το επιτρέπουν. Θα γίνει ότι έγινε και στην Θεσσαλονίκη που εγκαταστάθηκε τέτοιο σύστημα αλλά δεν γλιτώσαμε ούτε τις καθυστερήσεις ούτε τις ματαιώσεις πτήσεων. Δεν είναι θέμα οικονομίας άλλα θέμα αδυναμία

ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ- ΓΕΩΡΓΙΑ ΕΡΓΑ

- Αρδευτικά δίκτυα Κουκλιών υψηλής Ζώνης
- Έργα αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών (αποκατάσταση λειτουργικότητας αντιλιοστασίου άρδευσης Αχέρωντα)
- Υδροδότηση οικισμών Ιωαννίνων
- Αντιπλημμυρικά έργα ποταμών, παραποτάμων Ηπείρου- Αντιμετώπιση αντιπλημμυρικών αναγκών στους ποταμούς και χείμαρρους περιοχής Κόνιτσας
- Εκούσιος αναδασμός Κρυόβρυσης Ν.Ιωαννίνων
- Κατασκευή μικρού αρδευτικού φράγματος στο Δ.Σμυρτιάς
- Ολοκλήρωση του αρδευτικού δικτύου
- Αρδευτικό έργο περιοχής Αηδονοχωρίου

ΤΟ Γ΄ ΚΠΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Μέχρι και τον μήνα Σεπτέμβριο του 2003, η Ήπειρος βρίσκεται τελευταία στην αξιοποίηση των κονδυλίων μεταξύ των 13 περιφερειών της χώρας, καθώς έχει εισρεύσει μόνο το 10,6% των πόρων του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, ενώ ως στόχος έχει τεθεί ποσοστό απορρόφησης 18,6% μέχρι το τέλος του 2003, μια αναλογία που είναι και πάλι η μικρότερη μεταξύ των 13 περιφερειών. Τα στοιχεία αυτά, καταδεικνύουν με σαφήνεια τις ανισότητες που υπάρχουν σε διαπεριφερειακό επίπεδο στη χώρα μας, οι οποίες προκαλούν σοβαρά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα στην κοινωνική περιφέρεια.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που παρουσιάζεται στην περιφέρεια της Ηπείρου, είναι η έλλειψη μεγάλων έργων και η στασιμότητα όσων έχουν προγραμματιστεί, κάτι που έχει ως επακόλουθο να μην αξιοποιούνται τεράστια ποσά, που είναι διαθέσιμα.

Η μη αξιοποίηση του Γ΄ ΚΠΣ βοηθάει στην διαιώνιση των οικονομικών προβλημάτων της περιφέρειας Ηπείρου, η οποία πριν την ένταξη των 10 νέων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει το θλιβερό προνόμιο να είναι η φτωχότερη περιφέρειά της, μετά τις υπερπόντιες περιοχές της Γαλλίας. Αναλυτικότερα, το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν βρίσκεται μόλις στο 48% του μέσου κοινοτικού, ενώ μόνο το 39% του πληθυσμού βρίσκεται εντός της αγοράς εργασίας.

Στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Ηπείρου δεν έχει υποβληθεί μέχρι στιγμής κανένα μεγάλο έργο, με αποτέλεσμα να παραμένει σε αδράνεια το 16% των πόρων της περιφέρειας. Το μόνο που έχει προβλεφθεί, είναι η κατασκευή 64 χιλιομέτρων αυτοκινητόδρομων και 31,5 χιλιομέτρων εθνικών αξόνων, συνολικού κόστους 129,2 εκατ € Επίσης, παρά το ότι μέχρι και το 2003 αναμένονταν βελτίωση 100χιλιομέτρων του τοπικού οδικού δικτύου(κόστους 50 εκατ €), η πρόοδος που έχει πραγματοποιηθεί είναι μηδενική.

Στον τομέα του τουρισμού, ο γενικός αναπτυξιακός στόχος που έχει τεθεί από το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006 για την περιφέρεια της Ηπείρου, αφορά την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η γεωγραφική της θέση, ο πολιτιστικός και φυσικός της πλούτος, έτσι ώστε ν' αρθεί η απομόνωσή της. Για το λόγο αυτό, προβλέπεται η ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού(ορεινός, οικολογικός κ.λ.π.).

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ – ΣΤΟΧΟΙ

Η αναπτυξιακή στρατηγική πρέπει να αποσκοπεί αν όχι στην προσέλκυση, τουλάχιστον στην συγκράτηση του πληθυσμού στην Ηπειρο και κατά το δυνατόν στις υπαίθριες περιοχές της και στην μείωση της πάσης φύσεως υστέρησης της σε σχέση με τις πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες της χώρας. Για να επιτευχθούν αυτά, πρέπει :

- Ø να αρθεί η απομόνωση
- Ø να βελτιωθούν οι οικονομικές προοπτικές
- Ø να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης κυρίως στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα
- Ø να αυξηθεί το κατά κεφαλήν περιφερειακό εισόδημα και το γενικό βιοτικό επίπεδο και η ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιφέρειας.

Η ενδεικνυόμενη στρατηγική φαίνεται ότι πρέπει να επικεντρωθεί στον τουρισμό, όπου η περιφέρεια, εκτός από τις τοποθεσίες που ευνοούν την θερινή διαμονή (εκτεταμένες παραλίες), έχει συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη της αντίστοιχης χειμερινής δραστηριότητας την ύπαρξη δυο εθνικών δρυμών, παραδοσιακών οικισμών, διαφόρων βιοτόπων και γενικά ενός ορεινού περιβάλλοντος πραγματικά σπάνιας ομορφιάς, ενώ επιπροσθέτως υπάρχουν ιστορικοί και αρχαιολογικοί χώροι μεγάλου ενδιαφέροντος.

Οι προοπτικές στον τουρισμό φαίνονται σημαντικές, αν ληφθεί υπόψη η ύπαρξη όχι μόνο φυσικών τοποθεσιών κατάλληλων για θερινό τουρισμό αλλά και αρχαιολογικών- ιστορικών χώρων, φυσικών καλλωνών και παραδοσιακών οικισμών κατάλληλων για χειμερινό τουρισμό. Και στις δυο περιπτώσεις υπάρχουν επιτυχημένα πρότυπα που μπορούν να αποτελέσουν παραδείγματα προς μίμηση (Πάργα, Μέτσοβο , Πάπιγκο).

Είναι προφανές ότι υπάρχουν σε αφθονία όλοι οι απαραίτητοι πόροι για μια ολοκληρωμένη τουριστική ανάπτυξη της περιφέρειας. Πέραν όμως των ελλείψεων στις υποδομές φαίνεται να υπάρχει έλλειψη ντόπιων επιχειρηματιών έτσι ένας στόχος της στρατηγικής πρέπει να είναι η δημιουργία επιχειρηματιών ή έστω η προσέλκυση τους ίσως με κάποια μορφή προώθησης συνεργασιών κυρίως με την Κέρκυρα

Τα Ιωάννινα δεν είναι τουριστικά ανεπτυγμένα αλλά υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης. Στα πλαίσια των βασικών στόχων που έχουν τεθεί είναι σημαντικό, μεταξύ

άλλων, η ανάπτυξη στον τομέα να οδηγήσει και στην δημιουργία δευτερεύουσας/ παράλληλης δραστηριότητας στους κατοίκους της υπαίθρου. Συγκεκριμένα πρέπει να επιδιώκεται η ενίσχυση του εισοδήματος και η με αυτόν τον τρόπο συγκράτηση στις περιοχές τους.

Τέλος, στα πλαίσια της αναπτυξιακής στρατηγικής που φαίνεται πρόσφορη και πρέπει να χαρακτηί, είναι απαραίτητο να αναφερθεί και η περιβαλλοντολογική διάσταση. Έχει ίσως γίνει πια φανερό ότι ανάπτυξη που καταστρέφει το περιβάλλον μακροχρόνια υποσκάπτει ουσιαστικά τα ίδια της τα θεμέλια. Έτσι πρέπει να ληφθεί πρόνοια να μην γίνουν τα λάθη που έγιναν σε άλλες περιοχές της χώρας και η ανάπτυξη να μην καταστρέψει το περιβάλλον, το οποίο σε τελική ανάλυση πρέπει να αντιμετωπίζεται ως σημαντικότετος, και μη εύκολα ανανεώσιμος, οικονομικός πόρος.

Για την αξιοποίηση των αστικών κέντρων στην αναπτυξιακή διαδικασία, απαιτείται ο προσδιορισμός του αναπτυξιακού ρόλου των Αστικών Κέντρων, η ενίσχυση των επιχειρηματικών και αναπτυξιακών υποδομών τους, καθώς και η ενίσχυση των αστικών υπερδομών και υποδομών. Επίσης, πρέπει να αναδειχθούν και να ενισχυθούν οι «Προωθητικές Δραστηριότητες» που δημιουργούν σημαντική αναπτυξιακή δυναμική στην πόλη, προσελκύουν και συντηρούν συμπληρωματικές δραστηριότητες και αναβαθμίζουν το αναπτυξιακό περιβάλλον.

Αστικά Κέντρα	Αναπτυξιακός Ρόλος	Επιχειρηματικές και Αναπτυξιακές Υποδομές	Προωθητικές Δραστηριότητες
Ιωάννινα	Περιφερειακός – Διακρατικός Πόλος Ανάπτυξης Βαλκανικό Κέντρο Διοικητικό και Πολιτιστικό Κέντρο	Αεροδρόμιο Εγνατία Οδός «Δυτικός Άξονας» Βιομηχανική Περιοχή	Ανώτατη Εκπαίδευση Τεχνολογική Έρευνα και Ανάπτυξη Τριτογενής τομέας, εμπόριο – μεταφορές Βιομηχανία- Βιοτεχνία Υπηρεσίες Υγείας Πολιτισμός Ειδικές Μορφές Τουρισμού

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ανάπτυξη του τουριστικού τομέα μπορεί να αποτελέσει το κύριο συστατικό μίας τοπικής πολιτικής ανάπτυξης στη συγκεκριμένη περιφέρεια, η οποία θα συμβάλλει στη σύγκλιση της Ηπείρου με τις ανεπτυγμένες βιομηχανικά περιοχές της χώρας, καθώς η τουριστική ανάπτυξη σε μία περιοχή, έχει επιπτώσεις τόσο οικονομικές, όσο και κοινωνικές.

Οι οικονομικές επιπτώσεις, μπορούν να χωριστούν σε κύριες επιπτώσεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στην παραγωγή, την απασχόληση και το ισοζύγιο πληρωμών και σε μη κύριες επιπτώσεις, όπως είναι η βελτίωση των υποδομών για την υποδοχή των τουριστών, η οποία έχει οφέλη και για τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής, δημιουργώντας θέσεις εργασίας για πολλούς ανειδίκευτους εργαζόμενους, τονώνοντας το τοπικό εμπόριο, αλλά και τη μεταποιητική δραστηριότητα. Ένα από τα κυριότερα πλεονεκτήματα της τουριστικής ανάπτυξης είναι η μικρή αναλογικά χρονική περίοδος που απαιτείται για την ολοκλήρωση των περισσότερων τουριστικών επενδυτικών προγραμμάτων, σε σχέση με τις απαιτούμενες επενδύσεις άλλων κλάδων, επιταχύνοντας την ανάπτυξη μιας περιοχής. Επίσης, ο τουρισμός, ως κλάδος εντάσεως εργασίας, μπορεί να συμβάλλει αποφασιστικά στην αύξηση της απασχόλησης, δημιουργώντας ικανοποιητικό αριθμό θέσεων εργασίας, ακόμη κι αν κάποιες από αυτές έχουν εποχικό χαρακτήρα. Ταυτόχρονα, δημιουργούνται έσοδα για τον πληθυσμό και την τοπική αυτοδιοίκηση, βοηθώντας στην εξομάλυνση του εισοδήματος της περιφέρειας σε σχέση με τις άλλες περιφέρειες της χώρας. Τέλος, η τουριστική βιομηχανία μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη και άλλων βιομηχανικών κλάδων, όπως είναι ο κλάδος των κοσμημάτων (η περιοχή φημίζεται για την παραγωγή αργυρών και χρυσών αντικειμένων), τα τρόφιμα και ποτά, τα υφάσματα και τα είδη ένδυσης, τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, τις προμήθειες κ.λ.π. και να προβάλλει καλύτερα την περιφέρεια, έτσι ώστε να μπορέσει να προωθήσει και άλλες δραστηριότητες της περιοχής.

.Οι κοινωνικές επιπτώσεις που μπορεί να προκληθούν λόγω της τουριστικής ανάπτυξης είναι κυρίως το ότι μέσω της κοινωνικής επαφής των μόνιμων κατοίκων και των τουριστών, υπάρχει μία αμφίδρομη αλληλεπίδραση της κουλτούρας τους. Από την άλλη όμως, η άκρατη και χωρίς προγραμματισμό ανάπτυξη του τουρισμού, μπορεί να προκαλέσει σοβαρά κοινωνικά προβλήματα σε μία τοπική κοινωνία, διότι μπορεί να υπάρξουν μεγάλες διαφοροποιήσεις των εισοδημάτων, κοινωνικές αντιθέσεις, αλλά και να προκληθεί αύξηση της εγκληματικότητας και της διαφθοράς.

Η Ήπειρος ως περιφέρεια, διαθέτει πληθώρα φυσικών και πολιτιστικών στοιχείων που μπορεί να αναδείξει, με στόχο την τουριστική ανάπτυξη. Τα φυσικά και κλιματολογικά δεδομένα, αλλά και τα πολιτιστικά στοιχεία, υπάρχουν εν αφθονία για να αναπτυχθεί ο τουρισμός πόλεων, ο παραθεριστικός τουρισμός στις ακτές της, τα χειμερινά σπορ στις ορεινές περιοχές και οι άλλες εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Υπάρχουν αρκετοί επίσης τουριστικοί τόποι που η ύπαρξη πολιτιστικών στοιχείων τους κάνει αυτοδύναμους, είναι δηλαδή κυρίως τόποι διερχόμενου τουρισμού ή τουρισμού μίας ημέρας. Ο τουρισμός που βασίζεται στην ελκυστικότητα του φυσικού περιβάλλοντος, μπορεί να αποτελέσει μία πολύ σημαντική πηγή εισοδήματος για τους κατοίκους της Ηπείρου, εφ' όσον εξασφαλιστεί η προστασία και η διατήρηση του περιβάλλοντος, τόσο του φυσικού, όσο και του ανθρωπογενούς, έτσι ώστε να μην προκληθεί η μόλυνση του, η διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας και οδηγηθεί τελικά η περιοχή σε υποβάθμιση της ποιότητας ζωής

. Η ύπαρξη όμως ευνοϊκών φυσικών και κλιματολογικών συνθηκών, αλλά και πλούσιων πολιτιστικών στοιχείων στην Ήπειρο, δεν εξασφαλίζει αυτόματα την επιλογή της περιοχής από τους τουρίστες ως τουριστικού τόπου. Χρειάζεται να συντρέχουν και άλλες βασικές προϋποθέσεις, όπως είναι η δημιουργία έργων υποδομής από την πολιτεία, έτσι ώστε η απόσταση που συνδέει τον τόπο της μόνιμης διαμονής του τουρίστα με την Ήπειρο να είναι οικονομικά προσπελάσιμη, το κόστος δηλαδή του ταξιδιού να είναι τέτοιο

που να μπορεί να το πληρώσει ο τουρίστας. Κρίνεται επίσης επιβεβλημένη η δημιουργία έργων τουριστικής υποδομής με κρατική χρηματοδότηση, η δημιουργία έργων τουριστικής ανωδομής εκ μέρους της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, η κατάλληλη εκπαίδευση των εργαζομένων και των στελεχών στις τουριστικές επιχειρήσεις και η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού σε τουριστικά επαγγέλματα, για να είναι δυνατή η παροχή της ζητούμενης ποσότητας και της ποιοτικής στάθμης των τουριστικών υπηρεσιών.

Εφ' όσον όμως η ανάπτυξη επικεντρωθεί μόνο στον τουρισμό, χωρίς την παράλληλη ανάπτυξη και άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων, μπορεί να προκληθεί βαθμιαία οικονομική και κοινωνική αποσύνθεση της περιφερειακής δομής και ελλοχεύει ο κίνδυνος να δημιουργηθούν οικονομικές εκροές και εξαρτήσεις. Στην περίπτωση που ο τουρισμός αναπτυχθεί μονόπλευρα, οι μακροχρόνιες επιδράσεις θα είναι αρνητικές, καθώς με την περαιτέρω αποδυνάμωση του πρωτογενή κυρίως, αλλά και του δευτερογενή τομέα, η οικονομία της περιφέρειας, θα μεταβληθεί σε οικονομία παροχής υπηρεσιών. Μια ισόρροπη και αρμονική ανάπτυξη του τουρισμού

με άλλους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας και κυρίως τη γεωργική και βιομηχανική οικονομία, εξασφαλίζει στις τουριστικές επιχειρήσεις τον απρόσκοπτο εφοδιασμό τους με είδη διατροφής, κεφαλαιουχικό εξοπλισμό κ.λ.π., που είναι τόσο απαραίτητα για την παραγωγή των τουριστικών αγαθών και την ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών και επιθυμιών των τουριστών.

Η ανάπτυξη του τουρισμού γενικότερα, πρέπει να κατευθύνεται από μια προσεκτικά προγραμματισμένη τουριστική πολιτική, η χάραξη της οποίας δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να παραβλέπει τις ιδέες και αρχές της ανθρώπινης ευημερίας και ευτυχίας και κυρίως να μη θυσιάζονται αυτές στο βωμό του γρήγορου και εύκολου κέρδους, όσο μεγάλο κι αν είναι αυτό. Ο στόχος της τουριστικής ανάπτυξης πρέπει να είναι μεσοπρόθεσμος ή μακροπρόθεσμος, διότι η επίτευξη της εξαρτάται από την αύξηση των παραγωγικών δυνατοτήτων της περιοχής. Πιο συγκεκριμένα, στην περιφέρεια της Ηπείρου μπορεί να πραγματοποιηθεί με την πληρέστερη αξιοποίηση και ορθολογιστικότερη εκμετάλλευση των τουριστικών πόρων, με την αύξηση της τουριστικής παραγωγής και την ποιοτική αναβάθμιση της και κυρίως με την προσαρμογή της στις ανάγκες ή επιθυμίες των τουριστών, δηλαδή στην τουριστική ζήτηση.

Καθώς όμως οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στην περιφέρεια της Ηπείρου έχουν μικρό μέγεθος, αδυνατούν να επιτύχουν οικονομίες κλίμακας στην παραγωγή και στη διανομή, με αποτέλεσμα να έχουν υψηλό μέσο μοναδιαίο κόστος. Το γεγονός αυτό, κάνει επιτακτική την ανάγκη για σύναψη συμμαχιών, εξαγορών, συγχωνεύσεων και καθετοποίησης των μικρών τουριστικών μονάδων, προκειμένου να επιβιώσουν στο μέλλον.

Οι στρατηγικές που μπορεί να ακολουθηθούν από τις ξενοδοχειακές μονάδες της Ηπείρου είναι οι εξής:

- Διαφοροποίηση με την ύπαρξη κάποιου πλεονεκτήματος, εφ' όσον για παράδειγμα υπάρξει τεχνολογική υπεροχή.
- Διαφοροποίηση με την προσφορά κάποιας πρόσθετης υπηρεσίας, που δεν διατίθεται από τους ανταγωνιστές.
- Μεγάλη εξειδίκευση των παρεχόμενων υπηρεσιών, με παράλληλη άνοδο της ποιότητας, αλλά και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε αυτόν τον εξειδικευμένο τομέα.

Εστίαση σε ένα συγκεκριμένο σύνολο καταναλωτών - αγοραστών

Ζ΄ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Νίκου Γ. Ηγουμενάκη, « Τουρισμός και Ανάπτυξη », Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2000

Νίκου Γ. Ηγουμενάκη, « Τουριστικό Μάρκετινγκ », Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1996

Στέλιου Βαρβαρέσου « Τουρισμός, έννοιες, μεγέθη, δομές », Εκδόσεις Προπομπός Β΄ Έκδοση Αθήνα 2000

Γιώργου Κωστελένου « Ήπειρος – Προοπτικές ανάπτυξης » Πανεπιστήμιο Πειραιώς – Βιβλιοθήκη

Ένθετο της εφημερίδας « Ναυτεμπορική », « Ήπειρος 2001, στην πρόκληση της ανάπτυξης », Ιούλιος 2001

Περιοδική Έκδοση του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, «Ελληνική Οικονομία και Τουρισμός», Τεύχος 16, Νοέμβριος 2003

« Τουρισμός και Οικονομία », Τεύχος 301, Νοέμβριος 2004(Εφημερίδα « ΕΞΠΡΕΣ»)

« Τουριστική αγορά », Τεύχος 162, Σεπτέμβριος 2003 (Εφημερίδα « ΕΞΠΡΕΣ»)

Κώστα Ντελέζου, άρθρο της εφημερίδας « Τα Νέα, Σαββατοκύριακο» « Τουρισμός, το νέο στοίχημα για την ανάπτυξη », 11 – 12 Οκτωβρίου 2003»

« Περιοδικό Greek Ski Resorts (χειμώνας 2006) »

«Περιοδικό Icons Traveller's (Φεβρουάριος 2006) »

«Ένθετο περιοδικού Icons, Ιωάννινα magazine (Φεβρουάριος 2007) »

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος

Συνέντευξη Ν. Σουρελή, Επιχειρηματίας – Ιδιοκτήτης ξενοδοχείου Palladion και πρώην Πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Ν. Ιωαννίνων, Μάιος 2005

Δελτίο τύπου Γ. Σουφλιά 22 Ιουλίου 2005-10-31

Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις:

<http://www.ioannina.com>

<http://www.ioannina.gr>

<http://www.ioannina.uoi.gr>

<http://www.epirus.gr>

<http://www.ecotour-epirus.gr>

<http://www.epirus.gov.gr>

<http://www.about-ioannina.gr>

<http://www.roe.gr>

<http://www.ntua.gr>

<http://www.EpirusGuide.com>

<http://www.gnto.gr>

<http://www.naarg.gr>

<http://www.culture.gr>

<http://www.traveldailynews.gr>

